

اعمالِ رسولای عیسیٰ مسیح

تورایِ آخِرِ عیسیٰ مسیح پیش از رفتو دَ عالمِ باله

۱ دوستِ عزیز مه تیوفیلُس، دَ کِتَابِ اوّلِ خُو ما دَ باره پگ چیزای که عیسیٰ انجام می‌دَد و تعلیم میدَد نوشته کَدَم، از شروع گرفته^۲ تا اَمُو روزی ره که عیسیٰ دَ رسولایِ اِنْتِخَابِ کِدِه خُو دَ وَسِیْلِه روحِ اَلْقُدُس حُکْم کد و خود شی سُونِ آسمو رفت. ^۳ او بعد از رَنج و مَرگِ خُو دَ دَوْرُونِ چَل روز خود ره دَ یارایِ خُو زنده ظاهر کد و دَ طریقه های مُخْتَلِفِ دَزْوَا ثابت کد که او واقعاً بعد از مَرگِ دُوباره زنده شده. او دَمَزُو غَبِتا دَ باره پادشاهی خُدا توره مُوگفت.

۴ وختیکه عیسیٰ قد یارا جَم شده بُوَد، او اِیْنی حُکْم ره دَزْوَا دَد: ”از شارِ اورشَلِیم دُور نَرُوید، بَلْکِه دَ اِنْتِظَارِ وَعِدِه آتِه آسمانی بَشِید^۵ که ما دَ باره شی دَز شَمُو گُفتَم. ^۵ یحییٰ شَمُو ره دَ او غُسَلِ تَعْمِیدِ میدَد، لیکِن از آلی کلوتر از چند روز تیر نَمُوشه که شَمُو قد روحِ اَلْقُدُس تَعْمِیدِ دَدِه مُوَشِید.“ ^۶ دَ امَزُو غَبِت که اونا یگجای شِشْتِه بُوَد، وا از عیسیٰ سوال کده گُفت: ”یا مَولا، آیا دَمَزی وخت پادشاهی از دِست رَفْتِه اِسْرَائِیل ره پس میدی؟“ ^۷ او دَزْوَا گُفت: ”بلدِه شَمُو لَازِمِ نَبِیه که وخت ها و زمان های ره که آتِه آسمانی دَ اِخْتِیَارِ خود خُو تَعْمِینِ کده بُوَامِید. ^۸ مگم وختیکه روحِ اَلْقُدُس دَ بِلِه شَمُو قرار میگیره، شَمُو قُدْرَتِ پَیدا مُونِید و دَ اورشَلِیم، دَ تمامِ مَنْطِقَه یَهُودِیَه و سَامِرِه و حتی دَ دُورْتَرِینِ جای های دُنیا دَ باره از مه شَاهِدِی میدید.“ ^۹ بعد از گُفتونِ امَزی تورا، مَولا عیسیٰ دَ پِیشِ چِمایِ ازوا سُونِ آسمو بُرْدِه شُد و یگِ آوَر او ره از نَظَرِ ازوا غَیب

^a ۱:۴ یعنی دَ اِنْتِظَارِ روحِ اَلْقُدُس بَشِید.

کد. ۱۰ دَ امْرُؤِ غَبِيتَ که او مورفت و چیمای ازوا هنوز آسمو ره توخ مُوکد، بے بلغه دُو آدم سفید پوش دَ پالوی ازوا ایسته شُدِه ۱۱ گُفت: ”آی مَرْدای جَلیلی، چرا ایسته شُدِه سُونِ آسمو توخ مُوکَیید؟ امی عیسیٰ که از پیش شَمو سُونِ آسمو رفت، دَ امْرُؤِ رَقْمِ که رفتون شی ره دَ آسمو دیدید، دَ امْرُؤِ رَقْمِ او بسمِ پس میبیه.“

۱۲ بعد ازو یارا از کوه زَبْتُونِ پس دَ اورشَلیم آمد که تا اُونجی ره یگِ روزه سَفَرِ روزِ آرام بود. ۱۳^a اونا وختیکه دَ شار داخل شُد، دَمْرُو باله‌خانه رفت که دَ اُونجی اُتاق دَشت. اُمُو نفرِ پَتْرُس، یوَحَنَّا، یَعْقُوب، اَندریاس، فِیلِیپُس، توما، بَرْتولما، متی، یَعْقُوبِ باچِه حَلْفی، شَمعونِ غَیْرَتی، و یَهُودا باچِه یَعْقُوبِ بُود. ۱۴ تمام ازوا قد خاتونو و مَریمِ اِبِه عیسیٰ و پَرارای عیسیٰ خود ره دَ یگِ دِل دَ عِبادت و دُعا مَصْرُوفِ کد.

اِنْتِخابِ رَسُولِ نَوِ دَ جَایِ یَهُودایِ اِسْخَرِیوْطی

۱۵ دَ یکی امْرُؤِ روزا پَتْرُس دَ مینکلِ ایماندارای که تعدادِ یگِ ازوا تقریباً دَ یگِ صد و بیست نفر میرسید، ایسته شُدِه ۱۶ گُفت: ”بَرارو، لازمِ بُود که اُمُو نوشته ها پُوره شُنه که روحِ اَلْقُدس از زَبونِ داوودِ بَیغَمبرِ دَ بارِه یَهُودا پیشگویی کده بُود یعنی دَ بارِه نفری که او یگِ راهنما بلده امْرُؤِ کسای جور شُد که عیسیٰ ره گِرِفْتار کد. ۱۷ یَهُودا از جُمْلِه ازمو و دَ وَظیفَه مو شَرِیکِ بُود.“ ۱۸ از مُردی که یَهُودا بلده خیانت خُو گِرِفْتُد اُو یگِ ثوْثِه زمی خَرید و قد رُوی خُو دَمْرُو زمی خورده از مَنِه خُو دُو پاره شُد و روده های شی بُرو بُر شُد. ۱۹ و تمامِ مَرْدَمِ اورشَلیم از مَرگِ ازو خبر شُد، و اُمُو ثوْثِه زمی دَ زَبونِ خودگون شی دَ نامِ «حَقْلِ دَما» یعنی «زَمینِ خُون» مشهُور شُد. ۲۰ پَتْرُس بسمِ گُفت: ”ازی که دَ کِتَابِ زَبُور گُفته شُدِه:

‘خانه امْرُؤِ کس خرابِ شُنه و هیچ کس دَمْرُو جَای نَشِینه.’

^a ۱:۱۲ دَ روزِ آرامِ یَهُودیا اِجازِه دَشت که فقط تقریباً یگِ کیلومتر سفر کنه و اونمُو ره «یگِ روزه سَفَرِ روزِ آرام» مُوگُفت.

و بسم گفته شده:

‘مَسْئُولِيَّتِ شِي رِه دِيگِه نِفِر بِيگِيرِه.’

۲۱ پس یکی امزو آدمای که دَ تمام امزو مُدَتِ که مَولا عیسیٰ دَ مینکل مو میمد و مورفت قد از مو همکار بوده، ۲۲ یعنی امزو روزِ که یحییٰ مَولا عیسیٰ رِه عُسلِ تَعْمِيدِ دَد تا امو روزِ که مَولا دَ پیش چیمای مو سُونِ عالمِ باله برده شد، باید قد از مو شاهدِ ازی بَشَه که مَولا عیسیٰ دُوباره زنده شده.”

۲۳ پس اونا دُو نفر رِه پیشنهاد کد: یگ شی یوسفِ بَرَسابا بود که او رِه یوستس ام مُوگُفت و دِيگِه شی مَتیاس. ۲۴ و اونا دُعا کده گُفت: ”آی خُداوند، تُو از دِلِ تمام کس خبر دَری. دَز مو نِشو بَدی که امزی دُو نفر کُدم شی رِه اِنْتِخاب کد، ۲۵ تاکه دَمزی خِدمت حِصَه بِيگِيرِه و وَظِيفَه رَسُولی رِه قَبُول کُنِه، وَظِيفَه رِه که یهُودای اِسْخَرِیوَطی از دِست دَد و دَ جایی که تَعَلُقِ دَشْت رِفْت.” ۲۶ پس اونا پَشک رِه دَ نامِ امزو دُو نفر اِنْدَخْت و پَشک دَ نامِ مَتیاس بُر شد. بعد ازو مَتیاس دَ جَمِ یازده رَسُولِ اِضافه شد.

نازلِ شُدونِ رُوحِ اَلْقُدُس

۲ وختی «عیدِ روزِ پَنجاهم» رسید، پگ ایماندارا دَ یگ جای جَمِ بود^۱ که اولَعَتَلَه از آسمو یگ آواز رِقْمِ گُرسِ بادِ شَدیدِ اَمَد و تمام خانِه رِه که اونا دَ اُونجی شِشْتَه بود، پُر کد. ۳ و یگ چیز رِقْمِ اَلَنگِه آتِشِ اَللی دَزوا ظاهِرِ شُدِه تیتِ شُد و دَ بِلَه سِرِ هر کُدمِ ازوا شِشْت. ۴ اوخته پگِ ازوا از رُوحِ اَلْقُدُسِ پُر شُد و دَ زِبونایِ مُخْتَلِفِ دَ توره گُفتو شد، چرکه رُوحِ اَلْقُدُسِ ای قُدْرَتِ رِه دَزوا دَد.

۵ دَمزُو روزا یهُودیایِ خُدا ترس از هر مِلَّتِ زِبِرِ آسمو بَلدِه عیدِ دَ اورشَلیمِ اَمده بود. ۶ وختیکه امی آواز شِنیدِه شد، غَدِرِ مَرْدُمِ جَمِ شُدِه حَیرو مَنَد، چرکه هر کس زِبونِ خودِ خُو رِه از دانِ ایماندارا مِیْشَنید. ۷ اونا حَیرو مَنَدُود و تَعَجُّبِ کده قد یگدِیگِه خُو مُوگُفت:

^۱ ۲:۱ دَ باره معنی «عیدِ روزِ پَنجاهم» دَ فِهْرِسْتِ لُغَاتِ مُشْکِلِ رُجُوعِ کَنید.

۱۸ آری، دَ اُو روزا حتی دَ بِلِه غَلاما و کَنبِزای خُو

ما رُوحِ خُو ره قرار مِیدِیم

و تمام ازوا نَبوتِ مونه.

۱۹ ما باله دَ آسمو چیزای عَجیب

و تاه دَ زمی مُعجزه های کَنه ظاهرِ مُونم،

یعنی خُون و آتِش و دُودِ تَرِیک.

۲۰ پیش از اَمَدونِ روزِ بَزُرگ و پُرَجَلالِ خُداوند،^a

آفتو تَرِیک موشه و ماهتو دَ خُونِ تَبَدیل موشه.

۲۱ لیکن هر کسی که نامِ خُداوند ره بَگیره،

اُو نِجاتِ پَیدا مونه. ”

۲۲ او مَرَدایِ اِسْرائیلی، دَ تورایِ مه گوش بَدید! خودون شُمو مِیدَنید که عیسیای

ناصِری مردی بُود که خُدا دَ وِسیله کارایِ پُر قَدَرت، چیزایِ عَجیب و مُعجزه های که

خُدا از طَریقِ اَزو دَ مینکلِ شُمو انجام دَد، اُو ره تَصَدیق کد. ۲۳ امی آدم دَ مُطابِقِ نَقْشِه

که تَعیین شُد و خُدا از پیش مِیدَنست دَز شُمو تَسْلیم دَدِه شُد و شُمو اُو ره دَ دِستِ

مَرْدَمایِ بَ خُدا دَ صَلیبِ مِیخکوب کدِه کُشتید. ۲۴ مگم خُدا اُو ره از عذابِ مَرگ

خِلاص کدِه دُوباره زنده کد، چَراکه هِیچ اِمکانِ نَدَشت که مَرگ اُو ره دَ چَنگالِ خُو نِگاه

کَنه. ۲۵ چُون داوودِ پَیغمبرِ دَ باره مَسیحِ مَوگِیه:

‘ما خُداوند ره همیشه پیشِ رُویِ خُو حاضِر مِینگرم؛

ازی که اُو دَ دِستِ راستِ مه یَه، ما از جایِ خُو تکانِ نَمُوخورم.

۲۶ امزی خاطرِ دِلِ مه خوش آسته

و زبونِ مه خوشحالی مونه

و جانِ مه ام دَ اَمیدِ زَندگیِ مَوکَنه،

^a ۲:۲۰ معنای «روزِ بَزُرگ و پُرَجَلالِ خُداوند» روزِ قِضاوتِ آسته.

۲۷ چون تو جان مره دَ عالمِ مُرده ها ایله نمونی
و نمیلی که مرِد وفادار تو دَ قبر گنڊه شنه.

۲۸ تو راهِ زندگی ره دز مه یاد میدی
و قد حُضور خو مره پُر از خوشی مونی.

۲۹ برارو، دَ اطمینانِ کاملِ دز شمو مومگم که بابه کلون مو داوود مُرد و دَفن شد و قبر
شی تا امروز دَ بینِ ازمو موجود آسته. ^a ۳۰ مگم او یگ پیغمبر بود و میدنست که خدا
قسم خورده قد شی قول دده که یکی از اولاده ازو ره دَ تختِ پادشاهی شی بشندنه.
۳۱ او آینده ره میدنست و دَ باره زنده شدنِ مسیح گفت که او دَ عالمِ مُرده ها نمومنه و
جسد شی ام دَ قبر گنڊه نموشه. ^b ۳۲ پگ مو شاهد آستی که خدا امی عیسی ره دوباره
زنده کد. ^c ۳۳ پس او سربلند شده دَ دستِ راستِ خدا قرار گرفت و روح القدس وعده
شده ره از آته آسمانی حاصل کده دز مو بخشید. امی ره که شمو مینگرید و میشنوید
نعمتِ روح القدس آسته. ^d ۳۴ چون داوود پیغمبر دَ آسمو نرفت، مگم خود شی گفت:

‘خداوند دَ مولای مه گفت:

”دَ دستِ راستِ مه بشی

۳۵ تا دشمنای تو ره تی پیی زیر پای تو جور کنم.”

۳۶ پس تمام قوم اسرائیل ^b دَ یقین ای ره بفامه که خدا عیسی ره ام مولا و ام مسیح
تعیین کده، امی عیسی ره که شمو دَ صلیب میخکوب کدید.

۳۷ وختیکه مردم ای گیا ره شنید، اونا جگرخون شده از پترُس و دیگه رسولا پُرسان
کد: ”برارو، آلی مو چیز کار کنی؟“ ^c ۳۸ پترُس دزوا گفت: ”هر کدم شمو باید توبه
کنید و دَ نامِ عیسی مسیح غسلِ تعمید بگیرید تا که گناهای شمو بخشیده شنه و نعمتِ
خدا، یعنی روح القدس ره حاصل کنید. ^d ۳۹ چون امی وعده بلده شمو و بچکیچای

^a ۲:۲۹ یعنی، داوود پادشاه امی چیزا ره دَ باره خود خو نکفته، بلکه دَ باره مسیح گفته. ^b ۲:۳۶ دَ

جای «قوم اسرائیل» دَ زیون یونانی «خانه اسرائیل» نوشته یه.

شُمو و بلده تمام کسای که دُور آسته دده شُده، یعنی بلده تمام کسای که خُداوند، خُدای مو اونا ره سُون خود خُو کوی مُونه. ”^{۴۰} و پترُس قد غدر توره های دیگه دزوا شاهدی دد و اونا ره نصیحت کده گفت: ”خودگون خُو ره ازی نسلِ شریر نجات بیدید. ”^{۴۱} پس کسای که توره های پترُس ره قبول کد غسلِ تعمید گرفت و دمزو روز تقریباً سه هزار نفر د جَم ازوا اضافه شُد. ^{۴۲} اونا یکسره د تعلیمِ رسولا گوش میدد، د بین خُو رفاقت دشت، مراسمِ ثوته کدون نانِ آخرِ عیسیٰ مسیح ره د جای میورد و دوامدار دُعا موکد. ^{۴۳ a} پگِ مردم ره بیم گرفتند، چون معجزه های غدر و علامت های بزرگ د وسیله رسولا د مردم نشو دده موشد. ^{۴۴} تمام ایماندارا یگجای و د هر چیزی یگدیگه خُو شریگ بود. ^{۴۵} اونا مُلک و دارایی خُو ره سودا کده د هر کس د اندازه ضرورت شی تقسیم موکد. ^{۴۶} هر روز اونا د یگ دِل د خانه خُدا جَم موشد و خانه د خانه مراسمِ ثوته کدون نانِ آخرِ عیسیٰ مسیح ره د جای میورد. اونا نان خُو ره د خوشی و دِل پاک قتی خورده ^{۴۷} خُدا ره ستایش موکد و د دِل پگِ مردم شیرین شده مورفت. و خُداوند هر روز تعدادِ مردمای نجات یافته ره د جَم ازوا اضافه موکد.

شفای آدمی که لنگ د دُنیا آمدد

۳ یگ روز ساعتِ سه بجه بعد از چاشت، د وخت دُعا، پترُس و یوحنا د خانه خُدا رفت. ^۲ د او غیت یگ آدم که از کوره آبه خُو لنگ د دُنیا آمدد، آورده شُد. امو آدم ره مردم هر روز د خانه خُدا د دم درگه که د نام «نوربند» بود، می ایشنت تا از مردمای که د خانه خُدا میمد، خیرات طلب کنه. ^۳ وختی او نفر پترُس و یوحنا ره دید که اونا میخایه د خانه خُدا داخل شنه، او ازوا خیرات طلب کد. ^۴ لیکن پترُس و یوحنا سون شی تیز توخ کده گفت: ”سون ازمو سیل کو!“ ^۵ گدایگر لنگ سون ازوا توخ کد و توقع دشت که ازوا یگو چیز بگیره. ^۶ مگم پترُس دزشی گفت: ”ما طلا و

^a ۲:۴۲ د باره معنای «نانِ آخرِ عیسیٰ مسیح» د لغت نامه رجوع کنید.

نقره ندرم، و لے چیزی که درم دز تو میدم: د نام عیسیٰ مسیح ناصری، باله شو و راه بوروا! ^۷ و پترس از دست راست ازو گرفته او ره از جای شی باله کد. بجلکا و پایای شی فوری قوت پیدا کد ^۸ و او وچت د سر پای خو ایسته شده د گشتو شد. وختیکه او قد ازوا د خانه خدا داخل موشد، او راه مورفت و قرتک و خیزک زده خدا ره حمد-و-ثنا مگوخت. ^۹ وختی تمام مردم دید که او راه مورده و خدا ره ستایش مونه، ^{۱۰} اونا او ره شتخت که او امو آدم آسته که د دم درگه «نوریند» خانه خدا میششت و خیرات طلب موکد. پس اونا از کاری که قد ازو شد، تعجب کد و خيرو مند.

^{۱۱} د حالیکه او خود ره د پترس و یوحنا چسپندد، تمام مردم یگجای طرف برنده که برنده سلیمان گفته موشد، د وید و خیرت زده د گرد ازوا جم شد. ^{۱۲} وختی پترس امی کار مردم ره دید او دزوا گفت: "آی مردای اسرائیلی، چرا د ای کار تعجب مونیید و سون مو د دقت توخ مونیید، فقط بگی که مو د قدرت و دینداری خود خو ای آدم ره د گشتو آورده بشی؟ ^{۱۳} خدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب، یعنی خدای بابہ کلونای مو، خدمتگار خو عیسیٰ ره سر بلند کد، امو ره که شمو د دست پیلاتس تسلیم کدید تا د مرگ محکوم شنه، اگرچه پیلاتس میخواست او ره ایله کنه، مگم شمو او ره د حضور پیلاتس رد کدید. ^{۱۴} دزی رقم شمو شخص مقدس و عادل ره انکار کدید و خاستید که د جای ازو یگ مرد قاتل بلده شمو آزاد شنه. ^{۱۵} شمو سرچشمه زندگی ره کشتید، لیکن خدا او ره از بین مرده ها زنده کد و مو شاهدی ازی آستی. ^{۱۶} امی آدم ره که شمو مینگرید و میتخشید د وسیله ایمان خو د نام عیسیٰ قوت ایسته شدو ره پیدا کده. ارے، نام عیسیٰ و ایمان دزوا امی آدم ره کاملاً شفا دده و ای فعلاً د پیش روی پگ شمو ایسته یه. ^{۱۷} برارو، ما میدنم که رفتار از شمو و رهبرای شمو از روی نادانی بوده. ^{۱۸} مگم خدا پیش از پیش از زیون پیغمبرای خو پیشگویی کده بود که مسیح باید رنج بنگره و دزمی رقم پیشگویی پوره شد. ^{۱۹} پس توبه کینید و سون خدا پس بیید تا گناه های شمو پاک شنه ^{۲۰} و وختای راحتی و تازگی از طرف خداوند نصیب

شُمو شُنه و خُدا، مسیح وعده شده یعنی عیسیٰ ره دَز شُمو ریی کُنه. ^{۲۱} ولے او باید دَ عالمِ باله بُمَنه تا زمانی که تمام چیزا تازه-و-نَو شُنه، اُمو رقم که خُدا عَدَر وخت پیش از دانِ پیغمبرای مُقدَّس خُو اعلان کُدد. ^{۲۲} چُون مُوسیٰ پیغمبر گُفت: 'خُداوند، خُدای شُمو از مینکلِ برارونِ خودون شُمو یگ پیغمبر ره که رقم ازمه آسته، بلده شُمو ریی مُوکنه و هر چیزی که او دَز شُمو مُوگیه شُمو باید گوش کُنید. ^{۲۳} هر کسی که از ایدِ امزو پیغمبر نَشُنه، او کاملاً از قَوْم خُو ریشه کن مُوشه. ^{۲۴} و تمام پیغمبرا از سموئیل گرفته تا دیگه پیغمبرای که بعد ازو آمده، دَ باره امزی روزا پیشگویی کده. ^{۲۵} شُمو اولاده پیغمبرا آستید و دَ عهدی که خُدا قد بابَه کلونای شُمو بسته کد، شریگ آستید. چُون خُدا دَ ابراهیم گُفت: 'تمام مردُم رُوی زمی از نسل ازتو خیر-و-برکت مینگره. ^{۲۶} امزی خاطر خُدا خدمتگار خُو عیسیٰ ره سر پای کده اول او ره پیش از شُمو ریی کد تا شُمو ره خیر-و-برکت دده هر کُدم شُمو ره از راه های شیطانی شُمو پس بیره."

پترُس و یوحنا دَ برابر شورای یهود

۴ اونا قد مردُم دَرَو توره مُوگُفت که پیشوایو و قومندانِ مُحافِظینِ خانه خُدا و بعضی از صدوقی ها دَ سر ازوا آمد. ^۲ اونا عَدَر قار بود، چراکه پترُس و یوحنا دَ مردُم تعلیم میدد و اعلان کده مُوگُفت که "دَ نامِ عیسیٰ مُرده ها از مرگ دُوباره زنده مُوشه. ^۳ پس اونا ره دستگیر کده تا روزِ دیگه دَ بَنَدی خانه آندخت، چراکه اُمو غیت شام بود. ^۴ مگم عَدَر کسای که پیغام ره شنید، ایمان آورد و تعدادِ ایماندارای مرد دَ حدودِ پنج هزار نفر رسید. ^۵ روزِ دیگه شی رهبرای، ریش سفیدا و عالمای دین دَ اورشلیم جَم شُد. ^۶ پیشوای بزرگ دَ نامِ حنا قد قیافا، یوحنا، سِکندر و دیگه نفرای که پگ ازوا از خانوارِ پیشوای بزرگ بود، ام دَ اونجی حُصُور دَشت. ^۷ اونا پترُس و یوحنا ره دَ غولِ مجلسِ آورده ازوا سَوال کد: "شُمو دَ چی قُدرت و دَ نامِ کی امی کار ره کدیدی؟" ^۸ اوخته پترُس از روحِ اَلْقُدس پُر شده دَزوا گُفت: "آی رهبرای و ریش

سفیدای قوم،^۹ اگه امروز از خاطرِ کارِ نیکِ که دَ حَقِ یگِ آدمِ لَنگِ اَنجامِ دَدَه شُدِه از مو بازخواست موشه و پُرسان موشه که چی رقم ای آدم شفا یافته،^{۱۰} بیلید که دَ پَگِ از شُمُو و دَ تمامِ قومِ اسرائیل معلوم شُنِه که ای آدم دَ نامِ عیسیٰ مسیحِ ناصری که شُمُو اُو ره دَ صلیبِ میخکوب کدِید، ولِے خُدا اُو ره دُوباره زنده کد، جور و تندرُست دَ پیش شُمُو ایسته یه.^{۱۱} امی عیسیٰ

‘سنگی که شُمُو اُستاکارا دُور پورته کدِید،
سنگِ مَهْمِ تادو شُدِه.’

۱۲ غَیر از اُو هیچ کسِ دیگه نجات دَدِه نَمِیَنه،^{۱۲} چُون دَ تی آسمو هیچ نامِ دیگه دَ بَینِ مردُم دَدِه نَشُدِه که مو دَ وسیله ازو نجات پیدا کنی.”

۱۳ وختیکه اونا دلیری پترُس و یوحنا ره هوش کد و فامید که اونا آدمای ناخنده و بے سواد آسته، خیرو مند و شَنخَت که اونا قد عیسیٰ بُوَدِه.^{۱۴} مگم وختی اونا آدمِ شفا یافته ره دَ پالوی پترُس و یوحنا دید، دَ خِلافِ ازوا هیچ چیز گُفته نَتَنِست.

۱۵ پس امر کد که اونا از مجلسِ شورا بُر شُنِه و خودگون شی قد یگِ دیگه خُو دَ مشوره شُدِ^{۱۶} و گُفت: ”قد ازی آدما چی کار کنی؟ چُون امی مُعجزه کته که دَ وسیله ازوا انجام شُدِه، تمامِ مردُمِ اورشلیم از شی خبر آسته و مو امِ انکار نَمِیَنی.^{۱۷} مگم بلده ازی که امی گپا دَ مینکلِ مردُمِ کلوتر تیت نَشُنِه، مو باید اونا ره اخطار بدی که دَ نامِ عیسیٰ دیگه قد هیچ کسِ گپ نَزَنِه.“^{۱۸} پس اونا ره دُوباره دَ مجلسِ طلب کده گُفت:

”دیگه هرگز دَ نامِ عیسیٰ گپ نَزَنید و تعلیم نَدِید!“^{۱۹} لیکن پترُس و یوحنا دَ جوابِ ازوا گُفت: ”خودون شُمُو قضاوت کنید که دَ نظرِ خُدا کُدم چیز دُرُست آسته: اطاعت از خُدا یا اطاعت از شُمُو؟^{۲۰} مو از گُفتونِ چیزای که دیدے و شنیدے نَمِیَنی که دان خُو ره بَند کنی.“

^a ۴:۱۲ دَ زبون یونانی نوشته یه که ”غَیر ازو دَ هیچ کسِ دیگه نجات نیبه.“

۲۱ پس از تهدیدِ کَلو اونا ره آزاد کد، چُون بَلدِه سزا دَدونِ ازوا کُدَم دَلیل پَیدا تَننست و ام بخاطرِ مَرُدَم، چراکه تمامِ مَرُدَم خُدا ره بَلدِه چِیزی که واقع شده بُوَد، شُکر مُوگُفت،
 ۲۲ چُون آدمی که مُعجزه شفا دَ حق شی انجام شُدُد، عُمَر شی از چَل سال کَلوتر بُوَد.
 ۲۳ وختیکه پَتْرُس و یوحَنّا ایله شُد، اونا دَ پِیشِ دوستای خُو رفت و چِیزای ره که پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدا دَزوا گُفتُد، دَ دوستای خُو نقل کد.

۲۴ وختی ایماندارا امی تورا ره شَنِید، اونا یِگجای آواز خُو ره بلند کد و دَ پِیشِ خُدا دُعا کده گُفت: "آی خُداوندِ قَادِرِ مُطَلَق، آی خَالِقِ آسمو و زمی و دریا و هر چِیزی که دَ مَنِه ازوا آسته،^{۲۵} تُو دَ وسیله روحِ اَلْقُدَس از زِیونِ بابِه کَلون مو داوُود خِدْمَتگار خُو گُفتی:

چرا مِلّت ها دَ شورشِ اَمده

و قوم ها عَبَثِ نَقشه میکشه؟

۲۶ پادشایونِ زمی باله شده و حُکمرانا یِگدست شده

دَ ضِدِ خُداوند و دَ ضِدِ مَسَحِ شُدِه^{۲۷} اَزُو قرار گِرِفته؟

۲۷ واقعا، ای چِیزا دَمزی شار رُخ دَد: هیرودیس پادشاه و پُنطیوس پِیلاَتُس حُکمران قد مَرُدَمای غَیرِ یَهُود و بنیِ اِسْرَائیل دَ خِلَافِ خِدْمَتگارِ مُقَدَّسِ تُو عِیسی که تُو اُو ره اِنْتِخاب کدی^b یِگدست شُد،^{۲۸} تا هر چِیزی ره که قُدرت و اِراده ازتُو پِیش از پِیش تَعیین کُدُد، پُوره کنه. ^{۲۹} و آلی، آی خُداوند، مُتَوَجِه تَهْدیدای ازوا شو و دَ خِدْمَتگاری خُو جُرأتِ کَامِلِ بَدی تا پِیغام تُو ره اِعلان کنه،^{۳۰} حین که تُو دِست خُو ره بَلدِه شفا دَدو دِراز مُونی و مُعجزه ها و چِیزای عَجیب دَ نامِ خِدْمَتگارِ مُقَدَّسِ خُو عِیسی نِشو میدی. " ^{۳۱} وختیکه اونا از دُعا کدو خلاص شُد، اَمُو خانِه که اونا دَ زشی جَم بُوَد لَرزید و پِگ ازوا از روحِ اَلْقُدَس پُر شده پِیغامِ خُدا ره دَ دَلیری دَ مَرُدَم رَسند.

^a ۴:۲۶ «مَسَحِ شُدِه» مسیح معنی میدیه. بَلدِه معنای «مسیح» دَ فِهْرستِ لُغاتِ مُشکِلِ رُجوع کُنید.

^b ۴:۲۷ دَ جای «اِنْتِخاب کدی» دَ زِیونِ یونانی «مَسَحِ کدی» نوشته یه.

۳۲ تمام ایماندارا یک دل و یک نظر بود و هیچ کس دارایی خو ره از خود خو نمیدنست، بلکه پگ شی د دارایی یگدیگه خو شریگ بود. ۳۳ رسولاً د باره زنده شدن مولا عیسیٰ قد قدرت کلو شاهدی میدد و فیض-و-برکت کلو د سر پگ ازوا بود. ۳۴ د مینکل ازوا هیچ کس محتاج نبود، چراکه هر کدم شی زمی یا خانه که دشت، سودا موكد و پیسه شی ره آورده ۳۵ د رسولاً تسلیم موكد تا د هر کس د اندازه ضرورت شی تقسیم شنه. ۳۶ دمزی رقم یوسف که از طایفه لاوی و متولد قبرس بود و رسولاً او ره «برنابا» یعنی «تشیو یقگر» موگفت، ۳۷ یگ توته زمین خو ره سودا کد و پیسه شی ره آورده د پیش پای رسولاً ایشت.

دروغ حنایا و سفیره

۱ مگم یگ نفر د نام حنایا قد خاتون خو سفیره یگ توته زمی ره سودا کده ۵ یگ مقدار پیسه شی ره د مشوره خاتون خو نگاه کد و باقی منده شی ره آورده د پیش پای رسولاً ایشت. ۳ اوخته پترس گفت: "حنایا، چرا ایشتی شیطو د دل تو جای بگیره تا د روح القدس دروغ بگی و یگ مقدار پیسه زمی ره نگاه کنی؟ ۴ د عیبتیکه زمی سودا نشده بود، آیا مال خود تو نبود؟ و بعد ازو که سودا شد، آیا اختیار پیسه شی ره نداشتی؟ پس چرا ای چیزا ره د دل خو جای ددی؟ تو تنها دز مو دروغ نگفتی، بلکه د خدا ام دروغ گفتی." ۵ امی که حنایا ای گپا ره شنید، او د زمی افتد و دم شی بر شد. و تمام کسای که د باره امزی واقعه شنید عذر ترس کنه د بله ازوا قرار گرفت. ۶ بعد ازو جوانا باله شده او ره د کفن پیچ کد و د برو برده دفن کد.

۷ تقریباً سه ساعت بعد خاتون شی که ازی واقعه بے خبر بود، د اونجی آمد. ۸ پترس ازو پرسید: "دز مه بگی، آیا شمو زمین خو ره واقعاً دمزی قیمت سودا کدید؟" او گفت: "آره، دمزی قیمت." ۹ پترس دزو گفت: "چطور شمو یگدست شدید تا روح خداوند ره آزمایش کنید؟ اونه، کسای که شوی تو ره دفن کده، پایای ازوا د دان درگه

رسیده و اونا تو ره ام مویره. ” ۱۰ د امزو لحظه او ام د پیش پای پترس چپه شده مرد. وختیکه جوانا داخل خانه شد، دید که او ام مرده. پس جنازه شی ره برده د پالوی شوی شی دفن کد. ۱۱ تمام جماعت ایماندارا و کسای که د باره امری واقعها شنید، د بله ازوا غدر ترس کته قرار گرفت.

۱۲ غدر معجزهها و چیزای عجیب د وسیله رسول د مینکل مردم انجام دده موشد و تمام ایماندارا دوامدار د «برنده سلیمان» جم موشد. ۱۳ مگم هیچ کس دیگه غیر از ایماندارا جرات ندشت که قد رسول یگجای شنه، لیکن مردم اونا ره غدر احترام موكد. ۱۴ ولے بازم تعداد کلون مردا و خاتونو د جم ایماندارای مولا عیسی اضافه شده مورفت. ۱۵ کار د جای رسید که مردم ناجورای خو ره د کوچهها میورد و د بله چارپاییها و توشکامی ایشت تا وختیکه پترس تیر شنه حد اقل سایه شی د بله یگون ازوا بفته و اونا شفا پیدا کته. ۱۶ امچنان جمعیت کته مردم از آغیلای اطراف اورشلیم جم موشد و ناجورا و جندیهای خو ره میورد و پگ ازوا شفا پیدا موكد.

۱۷ مگم پیشوای بزرگ و همدستای شی که از فرقه صدوقیا بود، از حسد د جوش آمد ۱۸ و رسول ره دستگیر کده د بندی خانه عمومی اندخت. ۱۹ لیکن د امزو شاو ملایکه خداوند درگه های بندی خانه ره واز کد و اونا ره بر کده گفت: ۲۰ ” د خانه خدا بورید و د اونجی ایسته شده تمام پیغام امری زندگی تو ره مکمل د مردم اعلان کنید. ” ۲۱ اونا امی تورا ره شنید و صباحگاه د خانه خدا داخل شده د تعلیم ددو شروع کد.

وختیکه پیشوای بزرگ قد تمام دار-و-دسته خو جم شد و اونا پگ اعضای شورای یهود و ریش سفیدای بنی اسرائیل ره کوی کد، اوخته چند نفر ره د بندی خانه ربی کد تا رسول ره گرفته بیره. ۲۲ مگم وختی مامورا د بندی خانه رسید، اونا ره د اونجی پیدا نتست. اوخته مامورا پس آمد و دزوا خبر دده گفت: ۲۳ ” درگه های بندی خانه مکمل کیب بود و پیره دارا د دم درگهها پیره داری موكد. مگم وختیکه اونجی ره واز کدی، هیچ کس ره د مبه شی پیدا نتستی. ” ۲۴ قومندان محافظین خانه خدا و پیشوایون عالی

مقام امی توره ها ره شنید، اونا لال شده مند که "آخر ازی چی موشه؟" ۲۵ د امزو لحظه یگ نفر خبر آورده گُفت: "امو کسای ره که شمو د بندی خانه آندخته بوید، د خانه خدا ایسته شده و دزو د مردم تعلیم میدیه." ۲۶ اوخته قومندان قد پیره دارا رفت و اونا ره بدون جبر-و-ستم آورد، چون اونا میترسید که مردم اونا ره بخاطر رسولا سنگسار نکنه. ۲۷ پس اونا ره آورده د پیش شورا ایسته کد و پیشوای بزرگ ازوا پُرسان کده گُفت: ۲۸ "آیا دز شمو سخت حکم نکدی که د ای نام دیگه تعلیم ندید؟ لیکن شمو تمام شار اورشلیم ره قد تعلیم خو پُر کدید و قصد درید که خون ازی آدم ره د گردون ازمو بندزید!" ۲۹ پترس و دیگه رسولا د جواب ازوا گُفت: "مو باید از خدا اطاعت کنی، نه از انسان. ۳۰ خدای بابَه کلونای مو امو عیسی ره که شمو د صلیب باله کده کشتید، دوباره زنده کد. ۳۱ خدا او ره سر بلند کد و د دست راست خو شنده سرور و نجات دهنده تعیین کد تا د قوم اسرائیل فرصت بدیه که توبه کنه و گناهای شی بخشیده شه. ۳۲ مو شاهدای امزی چیزا استی، امو رقم که روح القدس ام شاهد استه و خدا روح القدس ره د امزو کسای دده که از شی اطاعت موکنه."

۳۳ اعضای شورا از شنیدون امزی توره ها د سر قار آمده قصد کد که اونا ره بکُشه. ۳۴ لیکن د شورا یگ نفر فریسی د نام گمالائیل که یگ عالم دین بود و پگ مردم دزشی کلو احترام دشت، ایسته شده امر کد که رسولا ره بلده چند لحظه د برو بر کنه. ۳۵ بعد ازو د نفرای شورا گُفت: "او مردای اسرائیل، چیزی ره که شمو قصد درید د حق امزی مردا انجام بدید د باره شی احتیاط کنید، ۳۶ چراکه چند وخت پیش یگ نفر د نام تیئودا باله شده ادعا کد که 'ما آدم بزرگ استم' و تقریباً چار صد نفر ام پیرو ازو شد؛ لیکن خود شی کشته شد و پیروای شی تیت پرک شد و او د هیچ برابر شد. ۳۷ بعد ازو، د دورون روزای سرشماری یگ شخص د نام یهودای جلیلی باله شد و یگ دل ره رهبری کده شورش کد. او ام کشته شد و تمام پیروای شی تیت پرک شد. ۳۸ و آلی دز شمو موگم که دزی آدما کار ندشته بشید و اونا ره ایله کنید، چون اگه

نقشه و کارِ ازوا از انسان بشه، خود بخود ناکام موشه. ^{۳۹} لیکن اگه از طرفِ خُدا بشه، شُمو نَمیتَید که دَمِ رُوی ازوا ره بَگیرید. احتیاط کُنید، نَشَنه که شُمو خود ره قد خُدا دَ جنگ بِنَدَید!

اونا پَندِ اَزو ره قَبول کد ^{۴۰} و رُسولا ره اُورده قَمچی زَد و امر کد که دَ نامِ عیسی دِیگه توره نَگیه. بعد اَزو اونا ره ایله کد. ^{۴۱} رُسولا از شورا بَرُو بُرُ شد و خوشحالی مُوکد، چُون اونا لایقِ ازی شَنخته شد که بخاطرِ نامِ عیسی توهین-و-تحقیر شنه. ^{۴۲} اونا از تعلیم دَدو دِست نَکشید، بلکه هر روز دَ خانه خُدا و ام خانه دَ خانه وَعظ مُوکد که عیسی اُمُو مسیح وعده شُدده آسته.

اِنتخابِ هفتِ خِدمتگارِ نیکِ نام

۶ دَمَرُو روزا وختیکه تعدادِ ایماندارا کَلو شُدده رَبی بُود، یهُودیایِ یونانی زبو از یهُودیایِ عِبرانی زبو گله کد که دَ خاتونوی بیوه یونانی زبو دَ تقسیمِ خوراکِ روزانه بے تَوَجَهِیی موشه. ^۲ پس اُمُو دوازده رُسول تمام یارا ره کُوی کده گُفت: ”ای دُرست نییه که مو از خاطرِ وِظیفه نان دَدو دَ تعلیمِ دَدونِ کلامِ خُدا کم-تَوَجَهِیی کنی. ^۳ پس ای برارو، از بَینِ خودون خُو هفت مردِ نیک نام، پُر از روحِ اَلْقُدس و پُر از حِکمت ره اِنتخاب کُنید تاکه اونا ره بِلده امزی کار مَقَرَر کنی. ^۴ بعد اَزو مو وخت خُو ره دَ دُعا و دَ تعلیمِ کلامِ خُدا مَصَرَف مونی.“ ^۵ پس تمام جماعت ای پِیشنهاده ره قَبول کد و اینی نفرا ره اِنتخاب کد: اِستیفان، مَرَدی که پُر از ایمان و روحِ اَلْقُدس بُود، فِیلِپس، پِروخورس، نیکانور، تیمون، پَرمیناس و نیکولاوئس از شارِ اَنطاکیه که از سابقِ دِینِ یهُود ره قَبول کده بُود. ^a اوخته جماعت امی هفت نفر ره دَ رُسولا پِیش کد و رُسولا

^a ۵:۶ نیکولاوئس پسان مسیحی شُد.

دستای خوره د بِلَه ازوا ايشته^۶ دُعا كد. ^۷ و كلامِ خدا روز د روز د بينِ مردُم تيت موشد و تعدادِ پيروا د اورشليم هر روز كلو شده مورفت و تعدادِ كلونِ پيشوايو ام تابع ايمان د عيسى مسيح شد.

دستگير كدو و كشتونِ استيفان

^۸ استيفان كه پر از فيض و قوتِ خدا بود، د بينِ مردُم چيزاي عجيب و معجزه ها انجام دد. ^۹ مگم يگ تعدادِ يهوديا از جماعتی كه د نام «جماعتِ آزادگان» مشهور بود و از قيروان و سِكندریه و يگ تعدادِ شی از قِليلقيه و آسيا^{۱۰} بود، باله شده قد استيفان جر-و-بحث ره شروع كد. ^{۱۰} مگم اونا تاب اُورده نَتَنست، چراكه اُو قد حكمت و قُدرتِ روح توره موكُفت. ^{۱۱} پس اونا چند نفر ره وادار كد كه بگيه: ”مو شنیدی كه استيفان د ضدِ موسیٰ و خدا تورای كُفر آمیز موكُفت.“ ^{۱۲} دَمزی رقم اونا مردُم، ريش سفيدا و عالمای دينِ يهود ره د شورش اُورد و اونا د سرِ ازو آمده اُو ره دستگير كد و بلده محاكمه كدو د پيشِ شورا بُرد. ^{۱۳} اونا شاهداي دروغی تيار كُدد كه كُفت: ”ای نفر يكسره د ضدِ امزی جای مَقَدَس و د ضدِ شريعت توره موكه. ^{۱۴} مو د گوش خُو شنیدی كه موكُفت: ’عيسای ناصری امی جای ره خراب مونه و رسم-و-رواجی ره كه از موسیٰ بلده ازمو منده، تغيير ميديه.“ ^{۱۵} تمام كسای كه د امزو شورا حاضر بود، چيمای خوره د استيفان دوختد و دید كه رُوی شی رقمِ رُوی ملايکه آلی شد.

^۱ اوخته پيشواي بزرگ از استيفان پُرسان كد: ”آيا امی چيزا راست آسته؟“
^۲ استيفان د جواب شی كُفت: ”آی برارو و آتهگو، گوش كُنيد! وختيکه باهه كلون مو ابراهيم د بينِ النهرينِ زندگي موكد و تا اُو غيت د حران كوچ نكده بود، خُداي پُر

^a ۶:۶ «دست ايشتو د بِلَه كس» د ای معنیٰ بود كه اُو شخص ره بلده خدمتِ خداوند اِنْتخاب موكد و رهبرای جماعت اُو ره د يگ وظيفه مقرر موكد. (اُول تيموتائوس، ۱۴: ۴ و يا ۲۲: ۵ ره توخ كُنيد.)

^b ۹:۶ بلده معلومات د باره آسيا د فهرست لغاتِ مشكلِ رجوع كُنيد.

جلال دَزُو ظاهر شده ^۳ گفت: 'وطن و قومای خُو ره ایله کُو و دَ سرزمینی بورُو که دَز تُو نشو میدیم.' ^۴ پس ابراهیم از سرزمینِ کلدانیا^۵ کوچ کد و دَ خَران جای-د-جای شد. بعد از مرگِ آته شی خُدا او ره دَ امزی سرزمی که شَمو امروز دَ بله شی زندگی مُونید کوچ دلجی کد. ^۵ ولے دَ امزُو زمان خُدا حتی یگ جای پای امزی سرزمی ره ام دَزُو میراث نَدَد. مگم او دَ ابراهیم قول دَد که خود شی ره و بعد از او اولاده شی ره صاحبِ امزی زمی جور کنه، اگرچه ابراهیم دَ او غیت هیچ اولاد نَدشت. ^۶ خُدا دَ ابراهیم اینی رقم گفت: 'اولاده تُو دَ یگ مُلکِ دیگه بحیثِ بیگنه زندگی مونه. مردُم امزُو مُلک اونا ره مُدَتِ چار صد سال دَ غلامی آندخته عذاب مونه. ^۷ لیکن ما ملتِی ره که اونا ره دَ غلامی میندزه، قضاوت مونتُم.' و خُدا گفت: 'بعد ازُو اونا ازُو سرزمی بُر موشه و مره دَ امزی جای عبادت مونه.' ^۸ دَ امزُو غیت خُداوند حُکمِ ختنه ره دَ عنوانِ نشانی عهد خُو دَ ابراهیم دَد تا که یگ نشانی عهد و قول دَ بین ازوا بشه. پس ابراهیم، وختیکه باچه شی اسحاق پیدا شد، او ره دَ روز هشتمِ ختنه کد. اسحاق آته یعقوب شد و یعقوب صاحبِ دوازده باچه شد که هر کدُم ازوا کنه یگ طایفه شد.

^۹ باچه های^b یعقوب قد یوسف برار خُو همچشمی پیدا کد و او ره سودا کد که دَ مصر برده شنه، لیکن خُدا قد یوسف بود ^{۱۰} و او ره از تمامِ غم و رنج های شی نجات دَد دَ پیشِ فرعون پادشاهِ مصر حکمت و عزت دَد. پس پادشاه او ره حاکمِ مصر و رئیسِ تمامِ دربار خُو تعیین کد. ^{۱۱} اوخته دَ تمامِ سرزمینِ مصر و کنعان قحطی شدید و رنج-و-مصیبتِ کته آمد، دَ اندازه که بابَه کلونای مو نان پیدا نَمیتست. ^{۱۲} وختی یعقوب شنید که دَ مصر غلّه یافت موشه، او دفعه اول بابَه کلونای مو ره دَ اُونجی رَبی کد تا غلّه بخره. ^{۱۳} دفعه دوّم که اونا رفت، یوسف خود ره دَ برارای خُو شَنخَتند و فرعون از اصل-و-نسبِ یوسف خبر شد. ^{۱۴} بعد ازُو یوسف نفر رَبی کد تا آته خُو یعقوب ره قد تمامِ خانوار شی طلب کنه که جمله ازوا هفتاد و پنج نفر بود. ^{۱۵} دَ امزی

^a ۷:۴ یعنی بین التهرین. ^b ۷:۹ دَ جای «باچه های یعقوب» دَ زبونِ یونانی «بابَه کلونا» نوشته یه.

رقم یعقوب کوچ کده دَ مصر رفت و او و بابَه کَلونای مو دَ اُمونجی قوت کد. ۱۶ جِنازه ازوا ره پس دَ شکیم بُرد و دَمزُو قبرستو که اِبراهیم از باچه های حَمور دَ شکیم خریدد، خاک کد.

۱۷ وختی زمان پوره شُدون قولِ خُدا که قد اِبراهیم کُدد نزدیک موشد، تعدادِ قَوم مو دَ مصر غدر کَلو شُدِه مورفت، ۱۸ تا زمانی که یگ پادشاهِ دیگه که یوسف ره نَمینخشید حاکمِ مصر شد. ۱۹ ای پادشاه قد قَوم مو دَ چل-و-نیرنگ رفتار کد و بابَه کَلونای مو ره اوقس مجبور کد که نلغه های خُو ره دَ سرِ راه بیله تا بُره. ۲۰ دَمزُو غیت موسی دَ دُنیا آمد. او دَ نظرِ خُدا یگ نلغه نوریند بود و فقط سه ماه دَ خانه آته خُو پرورش شد. ۲۱ وختیکه اونا او ره دَ بُرو ایشت، دُخترِ فرعون او ره از اُونجی گرفت و مثلِ اولادِ خود خُو تربیه کد. ۲۲ موسی دَ مطابقِ تمامِ علم-و-فرهنگِ مصریا تربیه شد و دَ گفتار و کردار قوی بود.

۲۳ وختیکه او چل ساله شد، یگ روز دَ دل شی گشت که دَ دیدون برارای خُو، یعنی بنی اسرائیل بوره. ۲۴ اوخته او رفت و دید که قد یکی امزو اسرائیلی ها بدرفتاری موشه. پس موسی دَ دفاعِ امزو نفرِ اسرائیلی باله شُدِه نفرِ مصری ره کشت. ۲۵ موسی فکر کد که برارای اسرائیلی شی موفامه که خُدا او ره بلده نجاتِ ازوا ربی کده، مگم اونا نموفامید. ۲۶ روزِ دیگه شی دُو نفرِ اسرائیلی ره دَ حالِ جنگ دید و کوشش کد که اونا ره آشتی بدیه، اوخته دَزوا گفت: 'او آلیگو، شمو قد یگدیگه خُو برار آستید؛ چرا دَ بین خُو جنگ-و-جنگال مونیید؟' ۲۷ لیکن امو نفرِ که قد هم تبار خُو بدی موکد، موسی ره پس تیله دده گفت: 'تو ره کی دَ سرِ ازمو حاکم و قاضی تعیین کده؟' ۲۸ آیا میخاهی که مَره ام رقمِ امزو مصری آلی بگُشی که دِیروز کُشتی؟' ۲۹ اوخته موسی بخاطرِ امزی توره دوتا کده بحیثِ بیگنه دَ سرزمینِ میدیان جای-د-جای شد و دَ اُونجی صاحبِ دُو باچه شد.

۳۰ چل سال بعد یگ ملایکه د بیابونی که نزدیک کوه سینا بود، د آنگه آتش از یگ بوته د موسی ظاهر شد. ۳۱ موسی از دیدون امزی منظره تعجب کد. وختی نزدیک رفت که اونجی ره توخ کنه، آواز خداوند آمده گفت: ۳۲ 'ما خدای بابه کلونای تو آستم، خدای ابراهیم، اسحاق و یعقوب. موسی از ترس د لرزه آمد و جرأت نکد که سون بوته توخ کنه. ۳۳ اوخته خداوند دزو گفت: 'کوشره خو ره از پای خو بر کو، چون امی جای که تو د بله شی ایسته یی، زمین مقدس آسته. ۳۴ ما رنج-و-غم قوم خو ره که د مصر آسته دیدیم و ناله های ازوا ره شنیدیم و آمدیم تا که اونا ره نجات بدم. آلی بیه که تو ره د مصر ری کنم. ۳۵ امو موسی که بنی اسرائیل او ره رد کدد و دزشی گفتد 'تو ره کی د سر ازمو حاکم و قاضی تعیین کده؟' امو موسی ره خدا د وسیله ملایکه که د بوته دز شی ظاهر شدد بحیث حاکم و نجات دهنده بلده ازوا ری کد. ۳۶ امو آدم بود که اونا ره از مصر برو آورد و چیزای عجیب و معجزه‌ها ره د مصر و د دریای سرخ و بلده چل سال د بیابو انجام دد. ۳۷ ای امو موسی بود که د بنی اسرائیل گفت: 'خدا از مینکل برارون خودون شمو یگ پیغمبر ره که رقم ازمه آسته، بلده شمو ری موکنه. ۳۸ او امو کسی بود که قد جماعت بنی اسرائیل د بیابو حضور دشت و ملایکه د کوه سینا قد ازو و قد بابه کلونای مو توره گفت و او کلام زندگی بخش ره گرفت تا دز مو برسنه. ۳۹ مگم بابه کلونای مو نخاست که از آید شی شنه، بلکه او ره رد کد و د دل خو آرزو دشت که پس د مصر بوره. ۴۰ اونا د هارون گفت: 'بلده ازمو خدایونی جور کو که پیش پیش مو بوره، چون مو نمیدنی که د سر امزو موسی که مو ره از سرزمین مصر برو آورده، چیز خیل آمده. ۴۱ و دمزو روزا اونا یگ بت د شکل گوسله جور کده بلده شی قربانی کد و بلده چیزی که کار دستای ازوا بود، جشن گرفت. ۴۲ مگم خدا ازوا روی گردو شده اونا ره د حال خودون شی ایشت تا لشکر آسمو^a ره پرستش کنه. امو رقم که د کتاب انبیا نوشته شده:

^a ۷:۴۲ «لشکر آسمو» یعنی آفتو، ماهتو و ستاره ها.

‘آی خانوارِ اسرائیل، دَ دَورونِ چل سال که دَ بیابو بُودید،
 آیا شُمو قُربانی ها و هدیه ها بلده مه تقدیم کدید؟
 ۴۳ نه، بلکه شُمو جایگاهِ مولک و ستاره خُدايِ خُو رفان ره قد خُو بُردید
 یعنی بُت های ره که بلده پُرسِتیش کدو جور کده بُودید.
 امزی خاطر ما شُمو ره دَ او طرفِ شارِ بابل پورته مُونم.’

۴۴ جایگاهِ صندوقِ شهادتِ قد بابه کلونای مو دَ بیابو بُود. اُمُو جایگاه ره مَوسای دَ
 اَمِرِ خُدا دَ مطابقِ نَمونه که دیدد، جور کُدد. ۴۵ اُمُو جایگاه دَ بابه کلونای مو رَسید
 و اونا او ره قد یوشع دَ سرزمین وعده شُده اُورد، دَ سرزمینِ مِلتِ های که خُدا اونا
 ره از پیشِ رُوی بابه کلونای مو هَی کد. و اُمُو جایگاه تا زمانِ داوود دَ اُونجی مند.
 ۴۶ خُدا از داوود خوش شی اَمد و داوود درخاست کد که دَ زشی اجازه بدیه تا بلده خُدايِ
 یعقُوب یگ جایگاه پیدا کنه. ۴۷ مگم سُلیمان اُمُو کس بُود که بلده شی خانه آباد کد.
 ۴۸ ولے خُدايِ مُتعال دَ خانه های جور شُده دِستِ انسانِ زندگی نَموکنه. اُمُو رقمیکه
 پیغمبر نوشته کده:

۴۹ ‘خداوند مَوگه:

”آسمو تَخْت مه آسته و زمی تَی پِیی مه.

چی رقم خانه بلده مه آباد مُونید یا چی رقم جای بلده استراحت مه؟

۵۰ ‘آیا پگِ امزیا ره دِستِ خود مه جور نکده؟’

۵۱ ‘آی مردمای سرکش که دلِ ها و گوشای شُمو ناختنه آسته! شُمو همیشه رقم
 بابه کلونای خُو قد روحِ اَلْقُدسِ مُخالفتِ مُونید. ۵۲ کُدم پیغمبر بُوده که از دِستِ
 بابه کلونای شُمو آزار-و-اَذیتِ ندیده بَشه؟ اونا کسای ره که دَ باره اَمَدونِ امزُو شخصِ
 عادلِ پیشگویِ مَوکد، کُشت. و دَ ای زمانِ شُمو مردُم دَ امزُو شخصِ خیانتِ کدید و
 او ره دَ قتل رَسنیدید. ۵۳ امچنان شُمو شریعتِ خُدا ره که دَ وسیله ملایکه ها حاصل
 کدید، ازو اطاعتِ نکدید.’

^{۵۴} قد شنیدون امزی تورا اونا عَدَر قار شد و دَ بِلَه اِستیفان دَندو خَیی مُوکید.
^{۵۵} مگم اِستیفان پُر از روح اَلْقُدس، رُوی خُو ره سُون آسمو کده جلالِ خُدا و عیسیٰ
ره که دَ دِستِ راستِ خُدا ایسته بُود، دید ^{۵۶} و گُفت: ”توخ کُئید، آسمو واز شُدِه و
«باچه اِنسان» ره که دَ دِستِ راستِ خُدا ایسته یِه، مینگرُم.”

^{۵۷} دَ اُو غَیت اونا دَ آوازِ بِلند چِیغ زَدِه گوشای خُو ره بَند کد و پگ شی یگدست شُدِه
دَ سرِ اَزو حَمَله کد ^{۵۸} و اُو ره از شار بُر کده سنگسار کد. کسای که دَ صِید اِستیفان
شاهدی دَدَد، چِین های خُو ره دَ پِیش پای یگ جوان دَ نام شائول ایشت.

^{۵۹} دَ حالیکه اونا اِستیفان ره سنگسار مُوکید، اُو دُعا کده گُفت: ”یا مولا عیسیٰ،
روح مَرِه قَبول کُو.” ^{۶۰} پَس اُو زائو زَد و دَ آوازِ بِلند چِیغ زَدِه گُفت: ”آی خُداوند، ای
گناه ره دَ حسابِ امزیا نَگیر!” وختیکه ای گپ ره گُفت دَم شی بُر شد.

۱ و شائول دَ قتلِ اِستیفان رضایَت دَدِه بُود.

دَمَرُو روز آزار-و-اَدِیتِ سخت دَ خِلافِ جماعتِ ایماندارای اورشَلیم شروع شُد و
تمام ایماندارا بَعیر از رُسولای عیسیٰ مَسیح دَ منطقه های یهودیه و سامره تیت پَرک
شُد. ^۲ چند نفر از مَرَدای پرهیزگار-و-خُدا ترس جِنازه اِستیفان ره خاک کد و بِلدِه شی
ماتم کنه گِرِفت. ^۳ مگم شائول جماعتِ ایماندارا ره سخت عذاب مُوکید و خانه دَ خانه
گشته، خائونو و مَرَداه ره کشیده دَ بَندی خانه پورته مُوکید.

رَسیدونِ خوشخبری دَ مَرَدَمِ سامره

^۴ پَس ایماندارای که تیت پَرک شُدِه بُود، دَ هر جای که مورَفَت کلام ره تعلیم مِیدَد.
^۵ فِیلِپُس دَ شارِ سامره رفت و نِجاتِ عیسیٰ مَسیح ره دَ مَرَدَمِ اُونجی اِعلان کد.
^۶ وختیکه مَرَدَمِ تورا فِیلِپُس ره شَنید و مُعجزه های ره که اُو انجام مِیدَد هُوش کد،
پگ شی دَ دِقَت دَ تورا شی تَوَجُه کد، ^۷ چُون جِنیات از جانِ عَدَر کسای که چندی

بود، دَ آوازِ بلند چِیغِ زده بُر شد و خیلی آدمای شَل و لَنگ شفا پَیدا کد. ^۸ ازی خاطر خوشی کَنه دَ او شار پَیدا شد.

^۹ دَ اونیجی یگِ آدم دَ نامِ شِمعون بود که از وختای گاه دَ امزو شار جادوگری مُو کد و مرُدَم سامِرِه ره دَ حَیرتِ اَندختُند و خود ره آدمِ بزرگ نِشو مِیدد. ^{۱۰} پِگِ مرُدَم سامِرِه از ریزه گِرَفته تا کَنه دَزُو گوش مِیدد و مُوگفت: "ای آدم نَمونِه قُدرتِ امزو خُدای اَسته که 'قُدرتِ بزرگ' نام دَره." ^{۱۱} اونا دَزُو سَخت تَوَجُه دَشت، چُون عَدَر وخت مُوشد که اونا ره قد جادوگری خُو دَ حَیرتِ اَندخته بود. ^{۱۲} مِگم وختی اونا دَ خوشخبری فِیلِپِیس که او دَ باره پادشاهی خُدا و نامِ عِسیّی مسیحِ اِعلان کد ایمان اُورد، مَردا و خاتونوی ازوا عُسَلِ تَعْمِید گِرِفت. ^{۱۳} حتّی خودِ شِمعون ام ایمان اُورده عُسَلِ تَعْمِید گِرِفت و بعد ازو قد فِیلِپِیس مَند و از دیدونِ مُعجزه ها و کارای پُر قُدرت که انجام دده مُوشد خِیرو مَندد.

^{۱۴} وختیکه رَسولا دَ اورشَلِیم شَنِید که مرُدَم سامِرِه کلامِ خُدا ره قَبول کده، اونا پِترُس و یوحَنّا ره پِیشِ ازوا رَبی کد. ^{۱۵} اونا که دَ اونیجی رَسید، بَلدِه ایماندارا دُعا کد تا روحِ اَلقُدس ره حاصِل کَنه، ^{۱۶} چراکه روحِ اَلقُدس تا او غَیبت دَ هِیچ کَدَم ازوا نازل نَشُدَد و اونا فقط دَ نامِ مَولا عِسیّی عُسَلِ تَعْمِید گِرِفته بود و بس. ^{۱۷} پس پِترُس و یوحَنّا دِستای خُو ره دَ بِلِه ازوا اِیشت و اونا ام روحِ اَلقُدس ره حاصِل کد. ^{۱۸} وختی شِمعون دید که قد اِیشتونِ دِستای رَسولا روحِ اَلقُدس بَخشیده مُوشه، او دَ پِیشِ ازوا پِیسِه اُورده ^{۱۹} گُفت: "ای قُدرت ره دَز مه ام بَدید، تا دَ بِلِه هر کسی که ما دِست بیلَم او روحِ اَلقُدس ره حاصِل کَنه." ^{۲۰} پِترُس دَ جوابِ شی گُفت: "پِیسِه تُو قد خود تُو قَتی نَابود شَنه، چُون تُو فِکر کدی که بَخشِش-و-نِعمتِ خُدا دَ پِیسِه خریده مُوشه! ^{۲۱} تُو دزی باره هِیچ حِصّه و تقسیم نَدری، چراکه دِل تُو دَ حُضُورِ خُدا راست نییه. ^{۲۲} پس، ازی شرارتِ خُو توبه کُو و از خُدا درخاست کُو تا شاید امی نِیتِ ناپاکِ دِل تُو بَخشیده شَنه، ^{۲۳} چُون ما مِینگرم که تُو دَ تلخی حِسادت و دَ چَنگِ گُناه گِرِفتار اَستی." ^{۲۴} شِمعون دَ جواب

شی گفت: "شمو بلده مه د پیش خداوند دُعا کُنید تا چیزای ره که د باره مه گُفتید د بله مه نیه." ۲۵ پس پترُس و یوحنا بعد از شاهدهی ددو و گُفتون کلامِ مولا عیسی، ازونجی پس طرفِ اورشلیم ری شد و د بین راه د غدر آغیلای سامره خوشخبری ره اعلان کد.

فیلیپس و آدمِ اِتیوپیای

۲۶ اوخته یگ ملایکه خداوند د فیلیپس گُفت: "باله شو و سون جنوب بورو، د امزو راه بیابونی که از اورشلیم طرف منطقه غزه مورِه." ۲۷ پس او باله شده ری شد. دمزو راه یگ آدمِ اِتیوپیای که خدمتگارِ دربارِ کَنداکه ملکه اِتیوپیا بود، سفر مُوکد؛ او یگ شخصِ قدرتمند و مسؤلِ تمامِ خزانه های کَنداکه بود. او بلده عبادت د اورشلیم امدد ۲۸ و پس سون وطن خو مورفت. او د گاڈی خو ششته کتابِ اِشعیا نبی ره خاندن ری بود. ۲۹ د امزو غیت روح القدس د فیلیپس گُفت: "د نزدیک امزو گاڈی بورو و خود ره دزو بچسپن." ۳۰ پس فیلیپس دویده نزدیک رفت و شنید که از کتابِ اِشعیا نبی میخانه. اوخته از شی پُرسان کد: "آیا چیزی ره که میخانی موفامی؟" ۳۱ او د جواب شی گُفت: "چطور میتنم بفامم، اگه کس مره راهنمایی نکنه؟" اوخته او از فیلیپس خاهش کد که د گاڈی سوار شنه و د پالوی شی بشینه. ۳۲ جای ره که از کتابِ مقدس میخاند، اینی بود:

"او رقمِ گوسپو آلی د کُشتارگاه برده شد

و رقمِ باره که د پیش مالکلگر چپ میشینه،
او دان خو ره واز نکد و چپ ششت.

۳۳ او حقیر حساب شد و حق ازو از شی گرفته شد.

کی میتنه از نسلِ ازو توره بگیه،

چراکه زندگی شی از روی زمی گرفته شد."

۳۴ خدمتگارِ دَربار از فیلیپس پُرسان کد: ”لطفاً دَز مه بُگی که امی چیزا ره پیغمبر دَ باره خود خُو کُفته یا دَ باره کُدم کسِ دیگه؟“ ۳۵ اوخته فیلیپس دان خُو ره واز کد و امزو جای کِتابِ مُقدَّس شروع کده خوشخبری دَ باره عیسیٰ ره دَزُو کُفت. ۳۶ پس دَ حالیکه اونا دَ راه ریی بُود دَ یگ نُورِ آو رسید و خِدمتگارِ دَربار کُفت: ”اینه، دَ اینجی آو آسته. آیا ما نَمیئنم غُسلِ تعمید بِگیرم؟“ ۳۷ [فیلیپس کُفت: ”اگه قد تمام دِل ایمان بیری هیچ مانعی وُجود ندره.“] ۳۸ او جواب دَد: ”ما ایمان دَرُم که عیسیٰ باچه خُدا آسته.“ ۳۹ پس خِدمتگارِ دَربار امر کد که گاڈی ره ایسته کنه. اوخته هر دُوی شی یعنی فیلیپس و خِدمتگارِ دَربار دَ مَنه آو رفت و فیلیپس آو ره غُسلِ تعمید دَد. ۴۰ وختیکه اونا از آو بُر شُد، اولغُتله روح خُداوند فیلیپس ره غیب کد و خِدمتگارِ دَربار دیگه آو ره هوش نکد، ولے قد خوشی کلو دَ راه خُو رفت. ۴۱ مگم فیلیپس دَ شارِ اشدود دیده شُد و دَ بین راه دَ هر شاری که میرسید دَ مردُم خوشخبری میدد تا ای که دَ شارِ قیصریه رسید.

تغییرِ زندگی شائول

۹ دَمَزو غَیت شائول هنوز پیروایِ مولا عیسیٰ ره تهدید مُوکد که اونا ره مُوکشه. آو دَ دیرِ پیشوایِ بزرگ رفته ۲ آزو دَ سرِ تمامِ عبادت خانه های شارِ دَمِشق خط طلب کد تا پیروایِ راهِ مولا عیسیٰ ره که دَ اُنجی پیدا مُوشد، چی مَرِد، چی خاتو، دستگیر کده دَ اورشلیم بیره. ۳ دَ حالیکه شائول مورفت و دَ دَمِشق نزدیک مُوشد، اولغُتله یگ نُور از آسمو دَ گرد شی بلقده کد. ۴ آو دَ زمی اُفتد و یگ آواز ره شنید که دَزُو کُفت: ”شائول، شائول، چرا مَره آزار-و-اَذیت مُوکنی؟“ ۵ آو پُرسان کد: ”صاحب، تُو کی آستی؟“ جواب اَمَد: ”ما عیسیٰ اَسْتُم، اَمو که تُو آو ره آزار-و-اَذیت مُوکنی.“ ۶ آلی باله شو و دَ شارِ بورو. دَ اُنجی دَز تُو کُفته مُوشه که چی باید بُکنی.“

^a ۳۷: ۸ بعضی نُسَخه ها امی آیه ره ندره.

^۷ همسفرای شائول مو شده خيرو مندُد، چراکه اونا آواز ره ميشنيد، مگم هيچ کس ره نميديد. ^۸ وختيکه شائول از زمی باله شد، او چيمای خو ره واز کد، مگم هيچ چيز ره نميديد. پس همسفرای شی از دستِ ازُو گرفت و او ره کوتل کده دَ دَمشق بُرد. ^۹ بلده سه روز چيمای ازُو ديد نَدشت و او نه چيزی خورد و نه ام وُچی کد. ^{۱۰} دَ دَمشق يگ پيرو عيسی دَ نام حنانيا زندگی مُوکد. مولا عيسی دَ خاو دزشی ظاهر شده گُفت: ”ای حنانيا.“ حنانيا دَ جواب شی گُفت: ”أمر کو، يا مولا.“ ^{۱۱} و مولا دَزُو گُفت: ”باله شو، دَ کُوچه بورُو که نام شی «سیده» آسته و دَ خانه يهودا کسی ره دَ نام شائول از شارِ طرسوس پُرسان کو. امی آلی او مَشغُول دُعا آسته ^{۱۲} و او دَ خاو خو دیده که يگ نفر دَ نام حنانيا ميبه و دستِ خو ره دَ بله ازُو ميله تا او دُوباره بينا شنه.“ ^{۱۳} حنانيا گُفت: ”يا مولا، ما از غدر کسا شنيديم که ای آدم دَ سرِ مُقَدَّسين^a ازتُو دَ اورشليم کلو ظلم کده. ^{۱۴} و آلی از طرفِ پيشوايونِ عالی مقامِ اختيار پيدا کده دَ اينجی آمده تا تمام کسای که نام تو ره بگيره، اونا ره دستگير کنه.“ ^{۱۵} مگم مولا دَزُو تاکيد کده گُفت: ”بورُو، چراکه ما او ره اِنْتِخاب کديم تا يگ وسيله جور شنه و پيغام مره دَ مردُمِ غير يهود و دَ پادشايو و ام دَ بتی اسرائيل برسنه. ^{۱۶} ما دَزُو نشو ميديم که بلده نام مه چيقس بايد رنج-و-زحمت بکشه.“

^{۱۷} اوخته حنانيا رفته دَ خانه يهودا داخل شد و دستِ خو ره دَ بله شائول ايسته گُفت: ”شائول برار، وختيکه تو ايسو ميمدی مولا عيسی دَ بين راه دَز تو ظاهر شد. او مره ربي کده تاکه تو دُوباره بينا شنی و از روح اَلْقُدس پُر شنی.“ ^{۱۸} دَ امزو لحظه يگو چيز رقم پرده آلی از چيمای شائول تاه پريد و او دُوباره بينا شد. اوخته او باله شده عَسَلِ تَعْمِيد گرفت. ^{۱۹} بعد ازُو او نان خورده قُوت گرفت و بلده چند روز قد پيروای عيسی مَسِيح دَ دَمشق مند. ^{۲۰} او فوراً دَ عبادت خانه های يهوديا رفت و وَعظ کد که عيسی واقعاً باچه خدا آسته. ^{۲۱} کسای که تورای ازُو ره ميشنيد مو شده خيرو مومند

^a ۹:۱۳ «مُقَدَّسين» يعنی پيروای عيسی مَسِيح.

و مَوَكَّدَت: "آیا ای اُمُو کسی نییه که دَ اورُشلیم کسای ره که نامِ عیسیٰ ره میگردفت، تباه مَوکد؟ و آلی ام دَ اینجی نَمده تا اونا ره دِستگیر کده دَ پیشِ پیشوایونِ عالی مقام بیره؟" ۲۲ مگم شائول قُدرتِ بیان شی روز دَ روز کلو موشد و قد دلیلای زیاد یهودیای دَمشق ره بَند اندخته ثبوت مَوکد که عیسیٰ اُمُو مسیحِ وعده شُده آسته. ۲۳ بعد از چند وخت یهودیا نقشه کشید که او ره بکُشه. ۲۴ ولے شائول از نقشه ازوا خبر شد. اونا دَ درگه های شار شاو و روز پیره مَوکد تاکه او ره گِرِفته از بین بیره. ۲۵ لیکن یارای شی او ره شاو دَ منه یگ سَبَد ایشته از دیوالِ شار تاه کد. ۲۶ وختیکه شائول دَ اورُشلیم رسید، او میخواست که قد دیگه یارا یگجای شنه، مگم پگ ازوا ازو ترس خورد، چُون باور نَموكد که او واقعا پیرِو عیسیٰ شُده بشه. ۲۷ لیکن برنابا او ره گِرِفته دَ پیشِ رسولا بُرد و بلده ازوا نقل کد که چطور او دَ راهِ دَمشق مولا عیسیٰ ره دیده و مولا چطور قد ازو توره گُفته و او دَ چی دلیری دَ نامِ عیسیٰ توره گُفته. ۲۸ اوخته شائول قد ازوا یگجای شد و دَ اورُشلیم رفت و آمد دشت و دَ دِلاوری دَ نامِ مولا عیسیٰ و عَظ مَوکد. ۲۹ او قد یهودیای یونانی زبو بحث و گُفتگوی مَوکد، مگم اونا دَ تلاش کشتون شی بُود. ۳۰ وختیکه ایماندارا خبر شد، اونا او ره دَ شارِ قیصریه بُرد و از اُونجی دَ شارِ طرسوس ریی کد.

۳۱ پس جماعتِ ایماندارا دَ سرتاسرِ یهودیه، جلیلیه و سامره صلح-و-آرامش پیدا کد. اونا دَ ایمان خُو قوی شُده دَ خُداترسی زندگی مَوکد و دَ کومکِ روحِ اَلقدس تعدادِ ازوا کلو شُده مورفت.

سَفَرِ پِترس

۳۲ پِترس دَ تمامِ منطقه ها سفر مَوکد و او دَ پیشِ مُقدَسینی که دَ شارِ لِدَه زندگی مَوکد ام آمد. ۳۳ دَ اُونجی او یگ آدم ره دَ نامِ اینیاس دید که او مُدتِ هشت سال فَلیج و دَ جاگه اُفتده بُود. ۳۴ پِترس دَزُو گُفت: "اینیاس، عیسیٰ مسیح تو ره شفا میدیه.

باله شو، جاگه خو ره جم کو. " و اوستی از جاگه خو باله شد. ^{۳۵} از دیدون اینیاس
 تمام مردمای شار لده و منطقه شارون سون مولا عیسی روی آورد.
^{۳۶} د شار یافا یگ خاتون ایماندار د نام طیبیتا بود که د زیون یونانی او ره دورکاس
 یعنی "اهو" موگفت. او خاتو عدر نیکوکار بود و هر عیت خیرات میدد. ^{۳۷} د امزو
 روزا طیبیتا ناجور شده مرد و جسد شی ره غسل دده د یگ باله‌خانه ایش. ^{۳۸} ازی که
 شار لده د نزدیک شار یافا بود، پیروای عیسی د یافا شنید که پترس د شار لده آسته.
 پس اونا دو نفر ره ربی کد تا ازو خواهش کنه و بگه که هر چی زودتر د پیش ازمو بییه.
^{۳۹} اوخته پترس باله شده قد ازوا ربی شد. وختیکه د اونجی رسید او ره دمزو باله‌خانه
 برد. د اونجی تمام خاتونوی بیوه چخرا کده د گرد پترس جم شد و پیرونا و دیگه کالای
 ره که دورکاس د دورونی که قد ازوا بود دوختد، دزو نشو میدد. ^{۴۰} مگم پترس پگ
 ازوا ره از اتاق بر کد و زانو زده دعا کد و روی خو ره سون جنازه کده گت: "طیبیتا،
 باله شو. " اوخته او چیمای خو ره واز کد و امی که پترس ره دید، رست شده ششت.
^{۴۱} پترس از دست شی گرفته او ره د سر پای شی ایسته کد و بعد ازو مقدسین و
 خاتونوی بیوه ره کوی کده او ره زنده دزوا تسلیم کد. ^{۴۲} ای خبر د سراسر یافا تیت
 شد و عدر نفرا د مولا عیسی ایمان آورد. ^{۴۳} د حین زمان پترس بلده روزای کلو د یافا
 قد شمعون چرمگر مند.

صاحب منصب رومی پیرو عیسی مسیح موشه

^۱ د شار قیصریه یگ آدم د نام کربلیوس زندگی موکد که یکی از قومندانای
 فرقه رومی د نام فرقه ایتالیایی بود. ^۲ او قد تمام خانوار خو پرهیزگار و
 خداترس بود و د مردم کلو خیرات دده هر وخت د پیشگاه خدا دعا موکد. ^۳ او یگ
 روز نزدیک ساعت نهم روز،^a د عالم خاویگ ملایکه خدا ره برملا دید که پیش شی

^a ۱۰:۳ یعنی ساعت سه بعد از چاشت.

آمده گفت: "آی کُرنیلیوس." ^۴ کُرنیلیوس قد ترس-ولرز سُون اَزُو تُوخ کده گفت: "چی امر آسته، صاحب؟" اُو دَ جواب شی گفت: "دُعا ها و خیرات تُو دَ حُصُورِ خُدا دَ عالمِ باله دَ عِنوانِ یادآوری رسیده. ^۵ آلی چند نفر ره دَ شارِ یافا پُشتِ شِمعون که مشهور دَ پترُس آسته رِبی کُو. ^۶ اُو دَ پیشِ شِمعونِ چرمگر که خانه شی دَ لبِ دریا آسته، مهمو یه. ^۷ وختی اُمُو ملایکه که قد اَزُو توره مُوگفت غیب شد، کُرنیلیوس دُو نفر از خِدمتگاری خُو ره قد یگ عسکرِ پرهیزگار که از جُمِله حاضرِباشای شی بُود، کوی کد ^۸ و تمام چیزا ره دَزوا بیان کده اونا ره دَ یافا رِبی کد.

^۹ روزِ دیگه شی دَ حالیکه اونا سَفَرِ مُوكد و دَ شارِ نزدیک مُوشُد، پترُس ساعتِ ششم ^۹ دَ بله بامِ خانه بُرُ شد تا دُعا کنه. ^{۱۰} اُو گُشنه شد و میخاست که یگو چیزِ بخوره. مگم دَ حالیکه نان تیار مُوشُد، دَ بله اَزُو خاو آمد. ^{۱۱} اوخته اُو دید که آسمو واز شد و یگ چیزِ رقمِ دسترخون کته که از چار شنگ شی گِرِفته شُد تا شُدّه دَ بله زمی آمد. ^{۱۲} دَ مَنه اَزُو هر رقم چارپایا و خزندگونِ زمی و پزندگونِ هوا مَوْجُود بُود. ^{۱۳} اوخته اُو یگ آواز ره شنید که گفت: "آی پترُس باله شو، حلال کُو و بخور." ^{۱۴} مگم پترُس گفت: "نه خُداوندا، چُون ما هرگز چیزای ناپاک و حرام ره نَخوردیم." ^{۱۵} دفعه دُوم اُمُو آواز دَزشی گفت: "چیزی ره که خُدا پاک جور کده، تُو اُو ره حرام نگی." ^{۱۶} ای واقعه سه دفعه تکرار شد و اُمُو دسترخو یگ دم پس دَ آسمو بُرده شد.

^{۱۷} دَ حالیکه پترُس دَ باره معنای امزُو خاو که دیدد چورت میزد، نفرای ره که کُرنیلیوس رِبی کده بُود خانه شِمعون چرمگر ره پالیده دَ دانِ درگه شی رسید. ^{۱۸} اونا کوی کده پُرسان کد: "آیا شِمعون مشهور دَ پترُس دَ امینجی مهمو یه؟" ^{۱۹} دَ حالیکه پترُس هنوز دَ باره خاو خُو چورت میزد، روحِ اَلْقُدس دَزُو گفت: "اونه، سه نفر تُو ره طلب مونه. ^{۲۰} باله شو، تاه بورُو و از رفتو قد ازوا دل-و-نادلِ نَشُو، چراکه ما اونا ره رِبی کدیم." ^{۲۱} پترُس تاه شُدّه دَ پیشِ امزُو نفرات رفت و گفت: "ما اُمُو کس استم که شُمو

^{۹:۱۰} یعنی دَ وختِ چاشت.

مُوبالیید. شُمُو از چپی خاطر دَ اینجی اَمِیدِ؟^{۲۲} اونا دَ جوابِ شی گُفت: ”کرنیلیوس قومندانِ رومی که یگ آدم نیکوکار و خُدا ترس و دَ بَینِ تمامِ قومِ یهودِ مُحترمِ آسته، مو ره رَیی کده. چُونِ یگِ ملایکه مَقَدَّسِ دَزُو هِدایتِ دَدَه که پُشتِ از تُو نفرِ رَیی کنه تاکه تُو دَ خانِه اَزُو بییی و اُو تورایِ تُو ره بَشَنوَه.“^{۲۳} اوخته پترُس اونا ره دعوتِ کده دَمزُو خانه مِهمو کد.

صباحِ شی قد ازوا سُونِ قِیصریه رَیی شُد و چند نفر از برارایِ ایماندارِ یافا ام قد ازُو قتی رفت^{۲۴} و اونا روزِ دیگه شی دَ قِیصریه رسید. کرنیلیوس قوما و دوستایِ نزدیک خُو ره کوی کده بُود و پگ شی چیم دَ راهِ ازوا بُود.^{۲۵} وختیکه پترُس دَ مَنه خانه رفت، کرنیلیوس قد شی رُوی دَ رُوی شُد و خود ره دَ بله پای شی اَندخته اُو ره پَرستیش کد.^{۲۶} مگم پترُس اُو ره باله کد و گُفت: ”ایسته شو، ما خود مه ام یگِ انسانِ اَسْتَم.“^{۲۷} اوخته پترُس قد ازُو توره گُفته داخلِ رفت و دید که دَ اُونجی کلو نفرِ جَمِ آسته.^{۲۸} پترُس دَزوا گُفت: ”خودون شُمُو میدید که بلده شخصِ یهودی رَوا نییه که قد غیرِ یهودی شِشت-و-بَرخاست کنه. مگم خُدا دَ خاو دَز مه نشو دد که هیچ کس ره باید ناپاک یا نَجسِ نگییم.“^{۲۹} امزی خاطر وختیکه شُمُو پُشتِ مه نفرِ رَیی کدید، ما بے چُون-و-چرا اَمدم. آکو بگید که بلده چیزخیلِ مَره طلبِ کدید؟“^{۳۰} کرنیلیوس دَ جوابِ شی گُفت: ”چار روزِ پیشِ دَ امزی ساعت، ساعتِ نُهَم^a ما دَ خانِه خُو دَزُو دُعا مَوکُدم که اولغتله یگِ آدم قد کالایِ نورانی رُوی دَ رُوی مه ایسته شُدَه^{۳۱} دَز مه گُفت: ’ای کرنیلیوس، دُعایِ تُو شَنِیده شُدَه و خیراتِ تُو دَ حُضورِ خُدا یادآوری شُدَه.^{۳۲} آلی چند نفر ره دَ یافا رَیی کُو و شِمعون ره که مشهورِ دَ پترُس آسته کوی کُو که دَ اینجی بییه. اُو دَ خانِه شِمعونِ چرمگر که دَ لبِ دریا آسته مِهمو یه.^{۳۳} پس فوری دَ پُشتِ تُو نفرِ رَیی کدم و تُو لُطفِ کده امدی. آلی پگ مو دَ حُضورِ خُدا جَمِ شدی تا تمامِ چیزایِ ره که خُداوند دَز تُو گُفته، مو بَشَنوی.“

^a ۱۰:۳۰ یعنی ساعتِ سه بعد از چاشت.

^{۳۴} اوخته پترُس دان خوره واز کد و گُفت: ”ما واقعاً پی بُرْدُم که خُدا سیاه اسپِی جدا نمُوکُنه، ^{۳۵} بلکه از هر مِلّت هر کسی که از خُدا پترسه و کار نیک کنه، د پِیش اَزو قبول موشه. ^{۳۶} شُمُو از کلامی که خُدا د بنی اسرائیل رِی کده باخبر آستید، یعنی از خوشخبری صلح-و-آرامش که د وسیله عیسی مسیح اعلان شُد. او مَوَلاي پگ آسته. ^{۳۷} شُمُو از تورای که د سراسرِ منطقه یهودیه واقع شده خبر دَرید، از تورای که از منطقه جلیلیه شروع شُد، بعد ازی که یحیی د مرْدُم اعلان کد که غُسلِ تعمید بگیره. ^{۳۸} و ام شُمُو میدَنید که چطور خُدا عیسی ناصری ره قد روح اَلْقُدس و قُدرت مسیح تعیین کد و چطور عیسی د چارطرف رفته کار نیک کد و تمام کسای ره که د زیر شکنجه ابلیس بُود شفا دَد، چون خُدا قد اَزو بُود. ^{۳۹} مو شاهدِ تمام کارای آستی که او د مَلِکِ یهودیه و د شارِ اورشَلیم انجام دَد. اونا او ره د رُوی صلیب میخکوب کده کُشت، ^{۴۰} ولی د روزِ سِوَم خُدا او ره زنده کد و د مرْدُم ظاهر کد. ^{۴۱} مگم نه د پگ مرْدُم، بلکه فقط د شاهدای که از گاه خُدا اونا ره اِنْتِخاب کده بُود، یعنی دز مو که بعد از دُوباره زنده شُدون شی از مُرده ها قد اَزو خوردی و وُچی کدی. ^{۴۲} و او دز مو وظیفه دَد که د مرْدُم موعظه کنی و شاهدی بدی که او امو آسته که خُدا او ره قاضی زنده ها و مُرده ها تعیین کده ^{۴۳} و د باره اَزو تمام پیغمبرا شاهدی دده که هر کسی که دزُو ایمان بیره، گناهای شی د نام اَزو بخشیده موشه. ”

^{۴۴} تورای پترُس هنوز خلاص نَشده بُود که روح اَلْقُدس د تمام کسای که پیغام ره شنید، نازل شُد. ^{۴۵} ایماندارای یهودی که قد پترُس آمده بُود حیرو مند، چراکه نعمتِ روح اَلْقُدس حتی د غَیْرِ یهودیا ام دده شُد، ^{۴۶} چون اونا میشنید که امی غَیْرِ یهودیا د زبونای مُختَلِف خُدا ره ستایش موکد. اوخته پترُس گُفت: ^{۴۷} ”آیا کسی میتنه امی نفرا ره از گِرِفتونِ غُسلِ تعمید د آو منع کنه، امی کسای ره که رقم ازمو اَلّی روح اَلْقُدس ره حاصل کده؟“ ^{۴۸} پس پترُس امر کد که اونا د نامِ عیسی مسیح غُسلِ تعمید دده شنه. اوخته اونا از پترُس خواهش کد که چند روزِ دیگه قد ازوا بَمَنه.

پترُس دُوباره دَ اورُشلیم مورِه

۱ رُسولا و دیگه برارای ایماندار که دَ تمامِ منطقه یهودیه بُود، شنید که
 ۲ غَیرِ یهودیا ام کلامِ خُدا ره قَبُول کده. وختیکه پترُس دَ اورُشلیم رفت،
 ایماندارای ختنه شُدِه، دَ بِلِه اَزوِ اعتراض کده ۳ گُفت: "تُو چِرا دَ مینکلِ مَرَدایِ ناختنه
 رفتی و قد ازوا نان خوردی؟" ۴ اوخته پترُس قِصَه ره شُرُوع کده دَ تَفصیلِ دَزوا بیان
 کد و گُفت: ۵ "یگ روز دَ شارِ یافا مَشعُولِ دُعا بُوَدُم و دَ عالمِ خاوِ دِیدُم که یگ چیز
 رقمِ دِسترخونِ کتِه که از چارِ شنگِ شیِ گِرِفته شُدُد، از آسمو تاهِ اَمَد و دَ پیشِ ازمه
 رسید. ۶ وختیکه خُوب سُونِ اَزوِ تُوخ کُدُم، دِیدُم که دَ مَنِه شیِ چارپایایِ زمی، حیوانایِ
 درنده، خزندگو و پرندگونِ هَوا مَوْجُود بُود. ۷ دَ اُونجی یگ آواز ره شنیدُم که مَوگُفت:
 'ای پترُس باله شو، حلالِ کُو و بُخور.' ۸ لیکن ما گُفتم: 'نَه خُداوندا، چُون ما هرگز
 چیزیایِ ناپاک یا حرام ره دَ دانِ خُو نَزَدیم.' ۹ دَفِعَه دُومِ اَمُو آواز از آسمو اَمَدِه گُفت:
 'چیزی ره که خُدا پاک جور کده، تُو اُو ره حرام نَگی.' ۱۰ ای واقِعَه سِه دفعه تَکرار
 شُد و بعد اَزوِ پَگِ چیزا دُوباره دَ آسمو بُرده شُد. ۱۱ دَمَزو غَیثِ دَ خانِه که ما مِهَمو
 بُوَدُم سِه نفر رسید. اونا ره از شارِ قَیصریه دَ پُشتِ ازمه رَبی کُدُد. ۱۲ روحِ اَلقُدُس
 دَ زمه گُفت که از رفتو قد ازوا دِل-و-نادِل نَشُو و بورُو. امی شَش برارِ ایماندار ام قد
 ازمه قَتی رفت و مو دَ خانِه اَمزوِ اَدَم داخِل شُدی. ۱۳ اُو بَلدِه ازمو قِصَه کد که چَطور
 ملایکه ره دید که دَ خانِه شیِ ایسته شُد و دَ زشی گُفت: 'چند نفر ره دَ یافا رَبی کُو تا
 شِمعون ره که مشهُور دَ پترُس اَسته، کوی کنه. ۱۴ اُو دَ ز تُو یگ پیغام میره که تُو و
 خانوارِ تُو دَ وسیله اَزوِ نِجات پَیدا مَونید.' ۱۵ امی که شُرُوع دَ توره گُفتو کُدُم، روح
 اَلقُدُس دَزوا نازل شُد، اَمُو رقمِ که دَ شُرُوع دَ ز مو ام نازل شُدِه بُود. ۱۶ اوخته توره مَولا
 دَ یاد مه اَمَد که گُفته بُود: 'یحییٰ! قد اَو غُسلِ تَعمید مِیدَد؛ مَگم شُمُو قد روحِ اَلقُدُس
 تَعمید دَدِه مَوشید.' ۱۷ پس اگه خُدا دَزوا نِعَمَتِ روحِ اَلقُدُس ره بخشیده، اَمُو رقمِ که

دَزِ مَوْ دَ وَخْتِ اِيْمَانِ اُوْرْدَوْ دَ مَوْلَا عِيْسَى مَسِيْحِ بَخْشِيْدِدْ، مَا كِي بُوْدُمْ كِه مَانِعِ كَارِ
 خُدا مُوْشُدُمْ؟^{۱۸} وَخْتِيْكَه اُوْنَا اِيْ چِيْزَا رِه شَنِيدِ، پِگِ شِي چُپْ مَندِ وَ خُدا رِه سِتَايشِ
 كَدِه كُفْت: ”پَسِ خُدا دَ غَيْرِ يَهُودِيَا^{۱۹} اِمِ فِرْصَتِ عَطَا كَدِه تَا تَوْبِه كَنِه وَ زَنْدِگِيْ اَبْدِيْ رِه
 نَصِيْبِ شُنِه.“

ايماندارای شارِ انطاکیه

^{۱۹} ايماندارای که از خاطرِ آزار-و-اذیتِ بعد از مرگِ استيفان تيت پَرَک شد، تا منطقه
 فِينِيقِيه، جَزِيْرَه قَبْرِسِ وَ شَارِ اَنْطَاكِيه رَفْتِ وَ پِيْغَامِ عِيْسَى مَسِيْحِ رِه بَغِيْرِ اَزِ يَهُودِيَا دَ هِيْچِ
 كَسِ نَكُفْت. ^{۲۰} مِگَمِ چَنْدِ نَفَرِ اَزِ اِيْمَانْدَارَايِ قَبْرِسِ وَ شَارِ قَبِيْرَوَانِ دَ اَنْطَاكِيه رَفْتِ وَ قَدْ
 يُونَانِيَا تَوْرَه كُفْتَه خَوْشْخَبْرِيْ دَ بَارَه مَوْلَا عِيْسَى رِه دَزْوَا رَسَنْدِ. ^{۲۱} وَ دِسْتِ خُداوَنْدِ قَدْ
 اَزْوَا بُوْدِ وَ تَعْدَادِ كَلُوْ اِيْمَانِ اُوْرْدَه پِيْرَوَايِ مَوْلَا عِيْسَى جَوْرِ شُدِ. ^{۲۲} اِيْ خَبْرِ دَ كَوْشِ
 جَمَاعَتِ اِيْمَانْدَارَا دَ اُوْرُشَلِيْمِ رَسِيْدِ وَ اُوْنَا بَرَنَابَا رِه دَ اَنْطَاكِيه رِيْ كَدِ. ^{۲۳} وَخْتِيْكَه بَرَنَابَا دَ
 اُوْنَجِيْ رَسِيْدِ وَ نَتِيْجَه فَيْضِ-وَ بَرَكَتِ خُدا رِه دِيْدِ، اُوْ خَوْشْحَالِ شُدِ وَ اِيْمَانْدَارَا رِه تَشْوِيْقِ
 كَدِ كِه اَزِ دِلِ وَ جَانِ دَ مَوْلَا وَفَادَارِ بُمْنِه، ^{۲۴} چُونِ اُوْ يِگِ اَدَمِ مَهْرَبُوْ وَ پُرِ اَزِ رُوحِ اَلْقُدُسِ
 وَ اِيْمَانِ بُوْدِ. پَسِ عَدْرِ مَرْدُمِ دَ پِيْرَوَايِ مَوْلَا عِيْسَى اِضَافَه شُدِ. ^{۲۵} بَعْدِ اَزُوْ بَرَنَابَا دَ شَارِ
 طَرْسُوسِ رَفْتِ تَا كِه شَاثُولِ رِه پِيْدا كَنِه. ^{۲۶} وَخْتِيْكَه اُوْ رِه پِيْدا كَدِ، اُوْ رِه دَ اَنْطَاكِيه اُوْرْدِ.
 پَسِ يِگِ سَالِ كَامِلِ هَرِ دُوِيْ شِي قَدْ جَمَاعَتِ اِيْمَانْدَارَا جَمِ مُوْشُدِ وَ دَ عَدْرِ مَرْدُمِ تَعْلِيْمِ
 مِيْدَدِ. دَ اَنْطَاكِيه بُوْدِ كِه بَلَدَه اَوَّلِيْنِ دَفْعَه پِيْرَوَايِ عِيْسَى رِه «مَسِيْحِي» نَامِ اِيْشْتِ.

^{۲۷} دَمَزُوْ وَخْتِ، چَنْدِ نَبِيْ اَزِ اُوْرُشَلِيْمِ دَ اَنْطَاكِيه اَمَدِ. ^{۲۸} يِكِيْ اَزْوَا كِه اَكَابُوسِ نَامِ
 دَشْتِ، بَالِه شُدِ وَ دَ وَسِيْلَه رُوحِ اَلْقُدُسِ پِيْشْكَوْبِيْ كَدِ كِه يِگِ قَحْطِيْ شَدِيْدِ دَ سَرَاَسِرِ دُنْيَا
 مِيْبِه. اِيْ وَاقِعَه دَ دَوْرُونِ اَمِيْرَاطُورِيْ كَلُودِيُوسِ رُخِ دَدِ. ^{۲۹} اَوْخْتَه اِيْمَانْدَارَا دَ بَيْنِ خُوْ
 فَيْصَلَه كَدِ كِه هَرِ كَسِ دَ اَنْدازه قُدْرَتِ وَ تَوَانِ خُوْ دَ بَرَايِ اِيْمَانْدَارِ كِه دَ مُلْكِ يَهُودِيَه

^{۱۸:۱۱} دَ جَايِ «غَيْرِ يَهُودِيَا» دَ زَبُونِ يُونَانِيِ «مِلَّتْ هَا» نُوْشْتَه يَه.

آسته کومک ریی کنه. ^{۳۰} اونا امی تصمیم خو ره عملی کد و کومکای خو ره از دست برنابا و شائول د بزرگای جماعت ایماندارا د اونجی ریی کد.

آزادی پترس از بندی‌خانه

۱۲ ^۱ دمزو غیت هیرو دیس پادشاه دست خو ره بلده آزار-و-آذیت د بله بعضی نفرای جماعت ایماندارا دراز کد. ^a ^۲ او یعقوب پرار یوحنا ره قد شمشیر کشت. ^۳ وختی هیرو دیس دید که ای کار یهودیا ره خوش کد، او د کارای خو ادامه دده پترس ره ام دستگیر کد. ای واقعه د روزای عید فطیر ^b رخ دد. ^۴ بعد از دستگیر کدو او ره د بندی‌خانه آندخت و چار دل چار نفری ره د بله شی پیره دار مقرر کد. هیرو دیس قصد دشت که بعد از عید پصح او ره د پیش مردم بیره تا محاکمه شه. ^۵ مگم زمانی که پترس د بندی‌خانه نگاه موشد، جماعت ایماندارا از تی دل د پیش خدا بلده شی دعا موکد.

^۶ شاو امزو صباح که هیرو دیس میخواست پترس ره د پیش مردم بیره، پترس د بندی‌خانه قد دو زنجیر بسته شده د بین دو عسکر خاو بود و پیره دارا ام د دم درگه بندی‌خانه پیره داری موکد. ^۷ اولغتله یگ ملایکه خداوند ظاهر شد و یگ نور مینه اُتاق ره روشو کد. ملایکه د بغل پترس زده او ره بیدار کد و گفت: ”زود باله شو.“ د امزو لحظه زنجیرا از دستای شی واز شده اُفتد. ^۸ اوخته ملایکه دزشی گفت: ”کمر خو ره بسته کو و چپلی های خو ره پای کو.“ پترس امو رقم کد. ملایکه بسم دزو گفت: ”پتوی خو ره د گرد خو بگیر و از رد مه بیه.“ ^۹ و پترس از اُتاق بر شده از پشت ملایکه ریی شد، مگم او باور شی نمیمد که کارای ملایکه حقیقت دشته بشه، بلکه فکر موکد

^a ۱۲:۱ هیرو دیس آگریپاس اول که یکی از نوسه های هیرو دیس بزرگ پادشاه بود، از سال ۴۱ تا

۴۴ میلادی د ملک اسرائیل حکومت کد. ^b ۱۲:۳ عید پصح و عید فطیر هر دو شی د مینه یگ

هفته برگزار موشه.

که خاو مینگره. ^{۱۰} اونا از پیره‌دارِ اول و دوّم تیر شده د درگه آینی بندی‌خانه که طرفِ شار واز موشُد، رسید. امو درگه خود بخود بلده ازوا واز شد و اونا ازونجی بر شد. وختیکه اونا د آخر کوجه رسید، ملایکه یگ دم از پیش پترس غیب شد. ^{۱۱} اوخته پترس د خود آمده گفت: ”آلی ما باور کدم که خداوند ملایکه خو ره ربی کده و مره از چنگ هیرو دیس و از تمام چیزای که مردم یهود د انتظار شی بود، خلاص کده.“

^{۱۲} امی که سر شی دَرک شد، او د خانه مریم آبه یوحنا که مشهور د مرقس بود، رفت. د اونجی عذر مردم جم شُد و دُعا مَکد. ^{۱۳} وختیکه پترس درگه حولی ره تُخ تُخ کد، یگ کنیز د نام رودا آمد تا توخ کنه که کی آسته. ^{۱۴} غیتیکه آواز پترس ره شنخت، د جای ازی که درگه ره واز کنه، از خوشی کلو پس سون خانه خیز کد و د دیگر خبر دد که ”پترس د دان درگه ایسته یه!“ ^{۱۵} لیکن اونا د زشی گفت: ”تو دیونه شدی.“ مگم ازی که او عذر شله شد که راست مَکیه، اونا گفت: ”حتماً او ملایکه شی بشه.“

^{۱۶} مگم پترس یکسره درگه ره تُخ تُخ مَکد. وختیکه اونا درگه ره واز کد و دید که پترس آسته، اونا کلو خیرو مند. ^{۱۷} پترس قد دست خو سون ازوا اشاره کد که چپ شنه و بعد ازو بلده ازوا قصه کد که چی رقم خداوند او ره از بندی‌خانه خلاص کده. او دزوا گفت: ”یعقوب و دیگه برارون ایماندار ره ام امزی واقعه خبر کنید.“ بعد ازو پترس ازونجی بر شده د یگ جای دیگه رفت.

^{۱۸} صباح شی د بین عسکرا کنه غوغا اُفتد که ”پترس کجا شده؟“ ^{۱۹} وختی هیرو دیس امر پالیدون ازو ره دد و او ره پیدا نتست، او از پیره‌دارا تحقیق کده حکم اعدام ازوا ره صادر کد و خود هیرو دیس از منطقه یهودیه د شار قیصریه رفت و د اونجی مند.

مرگ هیرو دیس پادشاه

^{۲۰} د امزو غیت هیرو دیس د سر مردم شارای صور و صیدون سخت قار بود، مگم اونا یگجای شده د دیدون ازو آمد. امی که اونا پشیتوانی بلاستس ناظر قصر پادشاه ره د

دست آورد، از پادشاه تقاضای صلح-و-آشتی کرد، چراکه مُلکِ ازوا خوراکه-باب خُو ره از مُلکِ هیروودیس پادشاه دِ دست میورد. ^{۲۱} دِ روزِ تعیین شده هیروودیس کالای شاهانه خُو ره پوشیده دِ تختِ شِشت و دِ مردُم سُخرانی کد. ^{۲۲} و مردُم چِیغ زده مُوگفت: ”ای آواز، آوازِ خُدا یه، نه آوازِ انسان!“ ^{۲۳} دِ امزُو لحظه ملایکه خُداوند هیروودیس ره زد، چراکه او مغرور شده خُدا ره ستایش نکد. پس جان شی ره کِرم زد و او مُرد. ^{۲۴} مگم کلام دِ دلِ مردُم رُشد مُوگد و پَخش شده مورفت. ^{۲۵} وختیکه بَرَنابا و شائول وظیفه خُو ره دِ اورشلیم تکمیل کد، اونا پس دِ آنطایه رفت و یوختای مشهور دِ مرقس ره ام قد خُو بُرد.

بَرَنابا و شائول دِ سفرِ رَیِ موشه

۱۳ دِ جماعتِ ایماندارای آنطایه یگ تعداد نَبی و معلِم و جُود دَشت که اینی کسا بُود: بَرَنابا، شِمعون که او ره نیجر ام مُوگفت، لُکیوس قیروانی، مناخِم که پَرارخونده هیروودیس پادشاه^۱ بُود و شائول. ^۲ یگ روز وختیکه اونا روزه دَشت و خُدا ره عبادت مُوگد، روحِ اَلْقُدس دِزوا گُفت: ”بَرَنابا و شائول ره بلده کاری که ما اونا ره کوی کدیم، بلده ازمه جدا کُنید.“ ^۳ پس اونا بعد از روزه گِرِفتو و دُعا کدو دِست خُو ره دِ سرِ ازوا ایشت و اونا ره بلده خِدمتِ رَیِ کد.

خوشخبری دِ جزیره قیبرس

^۴ پس بَرَنابا و شائول دِ امر و هدایتِ روحِ اَلْقُدسِ رَیِ شُد. اونا اوّل دِ شارِ سَلوکیه رفت و ازونجی دِ کِشتی سُون جزیره قیبرس سفر کد. ^۵ وختیکه دِ شارِ سَلامیس رسید، اونا دِ عبادت خانه های یهودیا رفته کلامِ خُدا ره اعلان کد. یوختای مشهور دِ مرقس قد ازوا همکار بُود. ^۶ اونا تمام جزیره ره گشت تا که دِ شارِ پافوس رسید. دِ اُونجی

^۱ ۱۳:۱ یعنی هیروودیس آنتیپاس که یکی از باچه های هیروودیس بزرگ بُود.

اونا قد یگ آدم یهودی د نام بار-یشوع سر خورد که او جادوگر و پیغمبرِ دروغی بود. ^۷ او یکی از نفرای سیرگیوس پولس والی قبرس بود. سیرگیوس پولس یگ آدم دانشمند بود و او برنابا و شائول ره د پیش خو طلب کد، چون میخاست کلام خدا ره بشنوه. ^۸ مگم امو جادوگر که ترجمه نام شی د یونانی علیماس بود، قد ازوا مخالفت کده کوشش موكد که والی ره از ایمان آوردو منع کنه. ^۹ اوخته شائول مشهور د پولس، پُر از روح القدس شده سون علیماس عووج توخ کد و گفت: ^{۱۰} "آی باچه شیطو که پُر از هر حيله و هر نیرنگ آستی، آی دشمنون تمام نیکی ها! آیا از کج معنی کدون راه های راست خداوند دست باله نموکنی؟" ^{۱۱} اینه، آلی دست خداوند د خلاف تو باله موشه و تو کور شده آفتو ره بلده چند وخت دیده نمیتنی. "دمزو لحظه عبار و تریکی د بله چیمای ازو آمد و او د گرد خو تاو موخورد که یگو کس ره پیدا کنه تا از دست شی گرفته او ره کوتل کنه. ^{۱۲} وختیکه والی امی واقعه ره دید، ایمان آورد، چراکه از تعلیم د باره مولا عیسی خيرو مندود.

خدمت د انطاکیه پسیدیه

^{۱۳} پولس و رفیقای شی از پافوس حرکت کده د کشتی سون شار پرگه د ولایت پمفیلیه رفت و د اونجی یوحنا ازوا جدا شده پس د اورشلیم رفت. ^{۱۴} مگم اونا از پرگه حرکت کده د شار انطاکیه د ولایت پسیدیه آمد. اونا د روز آرام د عبادت خانه یهودیا در آمد و د اونجی ششت. ^{۱۵} بعد از خاندون تورات و نوشته های انبیا بزرگای عبادت خانه یگ نفر ره د پیش ازوا ربی کده گفت: "برارو، اگه کدم پیغام تشویق کونده بلده مردم درید، لطفاً بگید." ^{۱۶} پس پولس ایسته شده قد دست خو اشاره کد و دزوا گفت: "آی مردای اسرائیلی و دیگه کسای که خداترس آستید، گوش کنید. ^{۱۷} خدای امزی قوم اسرائیل، اجداد مو ره انتخاب کد و قوم مو ره د دورونی که د عنوان بیگنه د سرزمین مصر بود سربلند کد و اونا ره قد بازوی قوی ازونجی برو آورد ^{۱۸} و تقریباً مدت چل

سال دَ بیابو رفتار های ازوا ره تَحْمَل کد. ^{۱۹} او هفت مِلّت ره از سرزمینِ کِنعان نابود کده سرزمینِ ازوا ره دَ عنوانِ میراث دَ بَنیِ اسرائیل دد. ^{۲۰} ای واقعه ها تقریباً چار صد و پنجاه سال ره دَرَبَرِ گِرِفَت. بعد ازُو خُدا تا زمانِ سموئیل پیغمبر قاضی ها ره مثل رهبر دزوا دد. ^{۲۱} اوخته مردُم خاست که یگ پادشاه دشته بَشَه و خُدا شائول باچه قیس ره از طایفه بِنیامین دَ عنوانِ پادشاه بلده ازوا دد و او مُدّتِ چل سال حُکومت کد. ^{۲۲} وختیکه خُدا شائول ره از پادشاهی برطرف کد، داوود ره پیدا کد تا پادشاه ازوا شُنه و دَ باره ازُو شاهدی دده گُفت: 'داوود باچه یسی آدمِ دلخاه مه آسته. او تمام خاست های مَره پوره مُوکنه. ^{۲۳} از نسلِ امزی پادشاه، خُدا دَ مُطابِقِ وعده خو یگ نجات دهنده، یعنی عیسی ره بلده بَنیِ اسرائیل رَبی کد. ^{۲۴} پیش از آمدونِ عیسی، یحیی پیغمبر دَ تمام بَنیِ اسرائیل اعلان مُوكد که توبه کنه و غُسلِ تعمید بگیره. ^{۲۵} وختیکه دَوره خدمتِ یحیی دَ خلاص شُدو بُود او گُفت: 'شُمو مَره کی خیال مُونید؟ ما او نیستُم که شُمو دَ اِنْتَظار شی آستید. مگم او شخص بعد از مه میبه و ما حتی لیاقتِ ازی ره ندرُم که بندِ چپلی شی ره واز کنم. ^{۲۶} ای برارو که اولاده ابراهیم آستید و ام شُمو کسای دیگه که از خُدا ترس دَرید: ای پیغامِ نجات دَ پگ مو دده شُده. ^{۲۷} مردُم شارِ اورشلیم و رهبرای شی عیسی ره نَشِنخت و پیشگویی پیغمبرا ره که هر روز آرام خنده مُوشد ام نَفامید. وختیکه اونا عیسی ره دَ مرگ محکوم کد، اونا دَ حقیقت امو پیشگویی ها ره پوره کد. ^{۲۸} اگرچه اونا کُدم دَلیل نَدشت که او ره دَ مرگ محکوم کنه، لیکن اونا از پیلاتُس خاهش کد که او ره اِعدام کنه. ^{۲۹} وختی اونا تمام پیشگویی های ره که دَ باره ازُو نوشته شُده بُود پوره کد، اونا او ره از صلیب تا کده دَ قبر اِشت. ^{۳۰} مگم خُدا او ره از مُرده ها دُوباره زنده کد ^{۳۱} و دَ دَورونِ روزای کلو بلده کسای که قد شی از جلیلیه دَ اورشلیم آمده بُود ظاهر شُد. و امی آلی اونا دَ باره ازُو دَ مردُم شاهدی میدیه. ^{۳۲} مو دز شُمو اینی خوشخبری ره میدی: چیزی ره که خُدا دَ بابه کلونای مو وعده کده

بُود، ^{۳۳} اُو ره خُدا بِلده اَرمو که اولادِه ازوا آستی قد دُوباره زنده کدونِ عیسیٰ پُوره کد. اُمورِ رقم که دَ زبُورِ دوُم نوشته شده:

تُو باچه مه آستی،

ما اِمروز آتِه تُو شُدُم.

^{۳۴} خُدا اُو ره از مُرده ها دُوباره زنده کد تا جَسَد شی هرگز گنده نُشنه. اُو دزی باره اینی رقم گفته:

اُمورِ بَرَکاتِ مُقَدَّس و پُر اِعْتِماد ره که دَ داوود وعده کده بوُدُم، دز تُو میدیم.

^{۳۵} دَ یگ جای دِیگه زبُورِ اینی رقم گفته:

تُو نَمیلی که مَرِد وفادار تُو دَ قبر گنده شنه.

^{۳۶} لیکن داوود دَ زمانِ خود خُو دَ مُطابِقِ اِراده خُدا خِدمت کد و مُرد و دَفن شده قد بابه کلونای خُو یگجای شُد و جَسَد شی گنده شد. ^{۳۷} لیکن اُو کسی ره که خُدا دُوباره زنده کد جَسَد اَزو هرگز گندگی ره نَدید. ^{۳۸} امزی خاطر، برارای عزیز، بدید که دَ وسیله امزی عیسیٰ بخششِ گناه ها بِلده شُمو اعلان موشه. ^{۳۹} هر کسی که دَزو ایمان بیره از تمام چیزای که شریعتِ موسیٰ تَنستِه اُو ره آزاد کنه، آزاد موشه. ^{۴۰} پس احتیاط کنید که گفته های پیغمبرا دَ سر شُمو نیه که مَوگیه:

^{۴۱} اَی رِبشخندگرا، توخ کنید،

حَبِرو بُمَنید و نابود شَنید،

چراکه دَ روزای از شُمو کاری موم

که حتی اگه یگو کس اُو ره بِلده شُمو بگیه،

شُمو باور نَموکنید.

^{۴۲} وختیکه پولس و برنابا از عبادت خانه بُرو میمد مرُدَم ازوا خواهش کد که دَ روز ارام آینده بسم قد ازوا دَ باره ازی چیزا توره بگه. ^{۴۳} وختیکه مرُدَم از عبادت خانه رُخصت شد، غدر از یهودیا و دِیگه مرُدَم خُدا پَرسِت که دین یهود ره قبول کُدد، از دُمبال

پولس و برنابا زبی شد. هر دوی شی قد ازوا توره موگفت و اونا ره تشویق موكد كه دَ فیض-و-رحمتِ خدا پایدار بمانه. ^{۴۴} دَ روز آرام دیکه، تقریباً پگِ مردمِ شارِ جم شد تا کلامِ خداوند ره بشنوه. ^{۴۵} مگم وختیکه یهودیا او جمعیتِ کته ره دید، سخت بخیلی ازوا آمد و قد هر چیزیکه پولس موگفت، اونا مخالفت کده دوکری موكد. ^{۴۶} اوخته پولس و برنابا دَ شجاعت دزوا گُفت: "لازم بود كه کلامِ خدا از پگ کده اولتر دز شمو یهودیا میرسید. مگم ازی كه شمو او ره رد کدید و خودگون خو ره لایقِ زندگی ابدی ندیدید، اینه، مو دَ پیش غیر یهودیا موری، ^{۴۷} چراکه خداوند دز مو اینی رقم امر دده: 'ما تو ره بلده ملت ها یگ نور جور کدیم تاكه دَ سراسرِ زمی سببِ نجات بشی.'"

^{۴۸} وختیکه غیر یهودیا ای توره ها ره شنید، اونا خوشحال شد و کلامِ مولا ره تعریف-و-تمجید کد و تمام امزو کسای كه بلده زندگی ابدی تعیین شده بود، ایمان آورد. ^{۴۹} و کلامِ مولا دَ سراسرِ امزو منطقه تبت شد. ^{۵۰} لیکن یهودیا خاتونوی خداترس و آبرومند و بزرگای شار ره دَ ضدِ پولس و برنابا باله کد و اونا ره آزار-و-اذیت کده از منطقه خو بر کد. ^{۵۱} اوخته پولس و برنابا خاک پای خو ره دَ عنوانِ اعتراض دَ پیش روی ازوا تگ زده دَ شارِ قونیه رفت. ^{۵۲} و پیروا پر از خوشی و روح القدس بود.

پولس دَ شارای قونیه، لیستره و دریه

۱۴
 ۱ دَ قونیه ام پولس و برنابا دَ عبادت خانه یهودیا رفت و دَ اونجی دَ طریقَه توره گُفت كه یگ تعداد کته یهودیا و یونانیا ایمان آورد. ^۲ مگم یهودیای كه ایمان نوردد، غیر یهودیا ره دَ شور آورد و فکر های ازوا ره دَ برابرِ پرارونِ ایماندار تغییر دد. ^۳ باوجودِ ازوا ام پولس و برنابا بلده کلو وخت دَ اونجی مند و دَ دلیری دَ باره مولا عیسی توره موگفت و مولا دَ وسیله عطا کدونِ معجزه‌ها و چیزای عجیب كه از طریق ازوا انجام موشد، دَ باره کلامِ پر فیض خو شاهدی میدد. ^۴ و مردمِ شار دُو تقسیم شد:

یگ تعدادِ مردُم طرفدارِ یهودیا و یگ تعدادِ دیگه شی طرفدارِ رسولاً شد. ^۵ وختیکه غیرِ یهودیا و یهودیا قد رهبرای خُو کوشش کد که رسولاً ره آزار-و-آذیت کده سنگسار کنه، ^۶ پولس و برنابا ازی موضوع خبر شده دَ منطقه لیکائونیه دَ شارای لستره و دریه و جایای گردویر شی دوتا کد ^۷ و دَ اونیجی ام دَ اعلان خوشخبری ادامه دد.

^۸ دَ شار لستره یگ آدم ششند که هر دُو پای شی شل بود؛ او از کوره آبه خُو لنگ بود و هرگز راه نرفتد. ^۹ دَ حالیکه پولس توره موگفت، امو آدم گوش موکد. و پولس سون ازو غووج توخ کد و فامید که او اوقس ایمان دره که شفا پیدا کنه. ^{۱۰} پولس دَ آواز بلند گفت: ”باله شو، قد پایای خُو راست ایسته شو.“ و او آدم ثوپ کده دَ راه رفتو شد. ^{۱۱} وختیکه مردُم ای کار پولس ره دید، اونا دَ زبون لیکئونی چیغ زده گفت: ”خدایو دَ شکلِ انسان دَ مینکل مو نازل شده.“ ^{۱۲} اوخته اونا برنابا ره زاووش ^a نام ایشت و پولس ره هرِمس ^b نام کد، چراکه او دَ توره گفتو پیش قدم بود. ^{۱۳} عبادتگاه زاووش دَ برون درگه شار بود و پیشوای شی قد مردُم قتی شده نرگا و ها و حلقه های گل ره دَ درگه ها اورد تا دَ اونیجی قربانی کنه. ^{۱۴} مگم وختیکه برنابا و پولس ازی توره خبر شد، اونا کالای خُو ره چک کده دَ بین مردُم رفت و چیغ زده گفت: ^{۱۵} ”او مردُم، ای چی کار آسته که شمو مونیید؟ مو ام رقم از شمو آلی انسان آستی! مو دز شمو خوشخبری اوردی تاکه شمو دست خُو ره ازی چیزای باطل باله کنیید و طرف خدای زنده رُوی بیرید، طرف خدای که آسمو و زمی و دریا و هر چیزای ره که دَ مینه ازوا آسته، خلق کده. ^{۱۶} دَ زمانای تیر شده خُدا پگ ملت ها ره ایشت که دَ راه خود خُو بوره. ^{۱۷} دَ عین حال او قد انجام اعمال نیک، خود ره بے شاهد نه ایشت، یعنی قد ددون بارو از آسمو و فصل های پُرثمر بلده شمو، او شمو ره قد خوراک سیر کده و دلهای شمو

^a ۱۲:۱۴ زاووش یعنی مشتری، چون زاووش کتبه خدایون یونانیا بود. ^b ۱۲:۱۴ هرِمس یعنی عطارد،

که سُخنگوی خدایون یونانیا بود.

ره پُر از خوشی کده. " ۱۸ قد ازی تورای خُو پولس و برنابا بیلَه تَنست که مرْدُم ره از قُربانی کدو بلده خودگون خُو مَنع کُنه.

۱۹ مگم یگ تعدادِ یهودیا از آنطاکیه و قونیه آمد و مرْدُم ره طرفدار خُو جور کده پولس ره سنگسار کد و او ره کشال کده از شار بُرو بُرد، چُون دَ کُمانِ ازی بُود که او مُرده. ۲۰ لیکن وختیکه یارا دَ گردِ ازو جَم شُد، او باله شُدِه پس داخلِ شار رفت و روزِ دیگِه شی قد برنابا سُون درِبِه رِبی شُد. ۲۱ وختیکه اونا خوشخبری ره دَ امزو شار رَسند و پیروای کلو جور کد، اونا پس دَ شارای لِستره، قونیه و آنطاکیه رفت ۲۲ و پیروا ره دِل دده تشویق کد که دَ ایمان خُو محکم-و-پایدار بُمَنه و دزوا کُفت: "لازم آسته که از راه های سخت و دُشوار تیر شُنی تا دَ پادشاهی خُدا برسی. " ۲۳ اونا دَ هر جماعتِ ایماندارا رهبریا ره تعیین کد و اونا ره قد دُعا و روزه دَ دستِ مَولای که اونا دَزُو ایمان اُوردُد، تسلیم کد. ۲۴ بعد ازو اونا از سرزمینِ پیسیدیه تیر شُدِه دَ منطقه پَمفیلیه رَسید ۲۵ و خوشخبری ره دَ شارِ پرگه اعلان کده دَ شارِ اتالیه رفت. ۲۶ ازو نجی اونا دَ کِشتی سُون شارِ آنطاکیه سُوریه آمد، دَ امزو جای که اونا دَ فیض-و-سلامتی خُدا بلده انجامِ وظیفه که فعلاً پوره کُدد، سپرده شُدُد. ۲۷ وختیکه دَ اونی رسید، اونا تمامِ جماعتِ ایماندارا ره جَم کد و پگِ کارای ره که خُدا دَ وسیله ازوا انجام دده بُود، نَقَل کد. اونا قِصّه کد که چی رقم خُدا درگه ایمان ره دَ رُوی مرْدُم غیرِ یهودِ واز کده. ۲۸ و پولس و برنابا دَ اونی غدر وخت ره قد یارا تیر کد.

شورای اورشلیم

۱۵ دَ امزو غیت بعضی کسا از منطقه یهودیه دَ آنطاکیه آمدد و دَ برارای ایماندار تعلیم دده مَوکُفت: "تاکه دَ مطابقِ سُنّتِ مَوسا پیغمبر ختنه نَشَید، نجات پیدا نمی تَید. " ۲ وختیکه پولس و برنابا قد ازوا بحث و کُفتگوی کلو کد، قرار امی شُد که پولس و برنابا قد چند نفرِ دیگه بخاطرِ امزی مَسئله دَ پیشِ رسول و بزرگای

جماعتِ ایماندارا دَ اورشَلیم بوره. ^۳ پس جماعتِ ایماندارای اَنطَاقیه اونا ره رَی کد و دَ حالیکه از منطقه های فِیقیه و سامره تیر مُوشد، اونا دَ باره ایمان اُوردون مِلت های غَیر یَهُود دَزوا خبر رَسند و ای خَبر باعِثِ خوشی تمام ایماندارا شُد. ^۴ وختیکه اونا دَ اورشَلیم رَسید، جماعتِ ایماندارا، رُسولا و بَزُرگا اونا ره خوش اَمدید کُفت، و پوُلُس و بَرَنابا دَ باره پگ کارای که خُدا دَ وسیله ازوا انجام دَده بُود، نقل کد. ^۵ اوخته بعضی کسا از فِرَقَه فریسی که دَ مَولا عیسی ایمان اُورده بُود، باله شُده کُفت: ”تمام ایماندارای غَیر یَهُود باید خَتنه شُنه و ام بَلدِه ازوا باید اَمر شُنه که شریعتِ موسی ره دَ جای بیره.“

^۶ پس رُسولا و بَزُرگا دَ بَین خُو شِشت تا دَ باره امزی مَسئله مشوره کُنه. ^۷ بعد از بَحث و کُفتگوی غَدر پَتْرُس باله شُده دَزوا کُفت: ”ای برارای عزیز، شُمو میدَنید که مُدت ها پیش خُدا مَره از بَین شُمو اِنتِخاب کد تا غَیر یَهُودیا پیغامِ خوشخبری ره از دانِ ازمه بَشَنوه و ایمان بیره. ^۸ و خُدای که از دِل ها آگاه آسته، قد دَونِ روح اَلقُدس دَزوا دَ باره ازوا شَاهِدی دَد، اُمو رَقم که دَ حَقِ ازمو ام کُدد. ^۹ اُو دَ بَین ازمو و ازوا هیچ فرق قایل نَشُد، چراکه دِل های ازوا ره دَ وسیله ایمان دَ عیسی مسیح پاک کد. ^{۱۰} پس آلی چرا خُدا ره اِمْتِحان مُوکَنید تا یوغی ره دَ گردون پَیروا بیلید که نَه بابه کَلون مو طاقِت بُردون شی ره دَشت و نَه خودون مو؟ ^{۱۱} اِیْطور نَکَنید، چُون مو ایمان دَری که تَوَسُطِ فِیضِ مَولا عیسی نِجات پیدا مونی، اُمو رَقم که اونا ام نِجات پیدا مونه.“ ^{۱۲} اوخته تمام جماعت چُپ شُد و دَ تورای بَرَنابا و پوُلُس که دَ باره مُعجزه ها و چیزای عَجیب که خُدا دَ بَین مَرْدُم غَیر یَهُود تَوَسُطِ ازوا انجام دَده بُود، گوش دَد. ^{۱۳} امی که تورای ازوا خلاص شُد، یَعقُوب کُفت: ”برارای عزیز، دَز مه گوش بدید. ^{۱۴} شِمعون پَتْرُس بَلدِه مو بیان کد که خُدا چی رَقم از اوّل نظر لُطف کد که از بَین مِلت ها یگ قوم ره بَلدِه نام خُو اِنتِخاب کنه. ^{۱۵} ای مُطابِقِ تورای پیغمبرا آسته، اُمو رَقمیکه دَ کلامِ مُقَدَّس نِوشته یه: ^{۱۶} بعد ازی چیزا ما پس میبم

و خانه داوود ره که چپه شده، دُوباره آباد مُونم؛
 ما خرابی های شی ره بازسازی مُونم،
 و او ره دُوباره دَ سرِ پای شی ایسته مُونم،
 ۱۷ تا باقی بنی آدم خُداوند ره جُسْتُجو کنه،

یعنی پگِ مِلَّتِ های که نامِ ازمه دَ سرِ ازوا ایشته شده.

ای ره خُداوند که امی چیزا ره انجام میدیه مُوگیه ۱۸ و از قدیم معلومدار کده.
 ۱۹ پس نظرِ ازمه اینی آسته: کسای که از بِنِ مِلَّتِ ها سُون خُدا پس مییه، اونا ره
 نباید دَ تکلیفِ بِنَدزی، ۲۰ بلکه دَزوا نَوِشته کنی که از اَلُوده شُدو قد بُتِ ها، از
 زناکاری، از خوردونِ گوشتِ حیوانای قِبِه شده و از خوردونِ خُونِ دُوری کنه، ۲۱ چراکه
 از زمانای قدیم دَ هر شارِ مُوسی کسای ره دَشت که شریعتِ شی ره تعلیم میدد و هر
 روزِ آرام دَ عِبادتِ خانه ها او ره میخانند.

خطِ بَلَدِه ایماندارای غَیرِ یهُود

۲۲ پس رَسُولا و بُرُرگا قد تمامِ جماعتِ ایماندارا فِیصله کد که چند نفر ره از مَنِه خُو
 اِنْتِخاب کنه و قد پوئس و بَرَنابا دَ اَنْطَاقیه رَبی کُنه. اونا یهُودای مشهُور دَ بَرَسابا و
 سیلاس ره اِنْتِخاب کد که هر دُوی شی دَ بِنِ بَرارونِ ایماندارِ مقامِ رهبری ره دَشت.
 ۲۳ اوخته اونا اینی خطِ ره نَوِشته کده از دِستِ بَرارو رَبی کد:

”مو رَسُولا و بُرُرگا، بَرارونِ شُمو سلامِ خُو ره دَز شُمو بَرارونِ ایماندارِ غَیرِ یهُود
 که دَ اَنْطَاقیه، سُوریه و قِیلِیقِیه اَسْتِید، تَقْدِیمِ مونی.

۲۴ مو شِنِیدی که بعضی کسا از مینکلِ ازمو آمده و بَدُونِ اَمْرِ ازمو قد تورای
 خُو شُمو ره دَ تَشْوِیشِ اَنْدِخته و فِکرایِ شُمو ره گَدُوْد کده. ۲۵ امزی خاطر پگ
 مو دَ یگِ دِلِ تَصْمِیمِ گِرَفْتِی که چند نفر ره اِنْتِخاب کنی و قد عَزِیزایِ خُو، بَرَنابا

و پولس دَ پیش از شمو ریی کنی، ^{۲۶} قد مردای که جان خُو ره از خاطر خدمت مولای مو عیسیٰ مسیح دَ خطر آندخته. ^{۲۷} پس مو یهودا و سیلاس ره ریی کدی تا امی چیزا ره زیونی دز شمو بُگه.

^{۲۸} چُون روح اَلْقُدس و مو لازم دیدی که بار گِرنگ دَ سر شمو نه ایلی، بَغیر از امزی دستورای ضروری: ^{۲۹} از هر چیزی که بلده بُت ها قربانی شده بشه، از خُون، از گوشت حیوانای قَپه شده و از زناکاری دُوری کُنید. اگه امزی چیزا خود ره نگاه کُنید، کار خُوب مَوکُنید. سلامت بشید.

^{۳۰} پس اونا ریی شده دَ اَنطَاقیه رفت و دَ اُونجی جماعتِ ایماندارا ره جَم کده خط ره دَزوا دَد. ^{۳۱} وختیکه مردُم اَمُو خط ره خاند، اونا از پیغام تشویق کُننده شی غَدَر خوشحال شُد. ^{۳۲} یهودا و سیلاس که هر دوی شی از جُمِله انبیا بُود، قد تورای مُفَصَل خُو برارو ره تشویق و تقویت کد. ^{۳۳} بعد ازُو که اونا یگ مُدَت ره دَ اُونجی مند، برارای ایماندارِ اَنطَاقیه اونا ره دَ سلامتی پس سُون کسای ریی کد که از پیش ازوا اَمُدُد. ^{۳۴} [مگم دَ نظرِ سیلاس خُوب بُود که دَ اَنطَاقیه بُمَنه. ^a ^{۳۵} لیکن پولس و برنابا دَ اَنطَاقیه مند و قد غَدَر برارای دیگه دَ تعلیم و وَعَظِ کلام خُداوند مَشْغُول بُود.

جدایی پولس از برنابا

^{۳۶} بعد از چند روز پولس دَ برنابا گُفت: ”بیه، پس دَ شارای بوری که کلام خُداوند ره دَزوا اِعلان کده بُودی و بِنگری که ایماندارا چطور آسته.“ ^{۳۷} برنابا میخواست که یوحَنای مشهور دَ مَرَقَس ره ام قد خُو بیره. ^{۳۸} مگم پولس صلاح ندید که او ره قد خُو بیره، چراکه مَرَقَس اونا ره دَ پَمفیلیه ایله کُد و دَ کارِ اِعلانِ خوشخبری قد ازوا اِدامه نَدده بُود. ^{۳۹} بَحَثِ ازوا دَ اندازه کلو شُد که اونا یگدیگه خُو ره ایله کد و برنابا

^a ۱۵:۳۴ متنی داخل قوس دَ بعضی نُسَخه ها نوشته نییه.

مَرَقَس ره گِرِفْتَه دَ کِشْتی سُون جَزیره قِبَرِس رِفْت. ^{۴۰} لیکِن پوُلُس، سِیلاس ره هَمَسَفَر حُو اِنْتِخاب کد و دَ وِسیلَه پَرارو دَ فِیض خُداوند سِپَرده شُدِه حَرکت کد. ^{۴۱} او از سُوْریه و قِیْلِقیه تیر شُد و جماعت های ایماندارا ره دَ امزُو جای ها تَقویَت کد.

یگجای شُدونِ تیموتائوس قد پوُلُس و سِیلاس

۱۶ پوُلُس دَ دِرِبِه و لِسْتَرِه رَسید. دَ لِسْتَرِه یکی از پِیروا دَ نامِ تیموتائوس زندگی مُوکد که آبه شی مسیحی یهودی، مگم آته شی یونانی بُود ^۲ و پَرارای ایماندار دَ شارای لِسْتَرِه و قونیه ازو تعریف مُوکد. ^۳ پوُلُس خاست او ره قد حُو قَتی بُبره؛ پس از خاطر یهودیای امزُو منطقه او ره خَتنه کد، چُون پگ میدنست که آته شی یونانی آسته. ^۴ دَ حالیکه اونا شار دَ شار میگشت، فِیصله های ره که رسولا و بُزرگا دَ اورشلیم کُدد، دَ ایماندارا مُوگفت تا اونا مُطابقِ ازوا عمل کُنه. ^۵ دَزی رقم جماعت های ایماندارا دَ ایمان حُو قوی مُوشد و روز دَ روز تعدادِ ازوا کلو شُدِه مورفت.

خاوِ پوُلُس دَ شارِ تراؤس

^۶ وختیکه اونا از منطقای فریجیه و غلاتیه تیر مُوشد، روح اُلُقُدس اونا ره نَه اِیشت که کلام خُدا ره دَ ولایتِ آسیا^۶ اعلان کُنه. ^۷ و غَیْتیکه اونا دَ سرحدِ منطقه میسیه رَسید، کوشش کد که دَ منطقه بَطینیه بوره، مگم روح مولا عیسی دَزا اجازه نَدَد. ^۸ پس اونا از میسیه تیر شُدِه دَ شارِ تراؤس آمد. ^۹ دَمزُو شاو پوُلُس دَ خاو دید که یگ آدم مقدونی ایسته بُود و دَ زاری دَزی مُوگفت: "دَ ولایتِ مقدونیه بیه و مو ره کومک کُو." ^{۱۰} امی که پوُلُس ای خاو ره دید، فوراً مو^b تیاری گِرِفْتی که سُون مقدونیه رِبی شنی، چُون اطمینان پیدا کدی که خُدا مو ره کوی کده تا خوشخبری ره دَزا ام برسنی.

^a ۱۶:۶ بلده معلومات دَ باره آسیا دَ فهرست لغاتِ مُشکل رُجوع کُنید. ^b ۱۶:۱۰ دَ اینجی نویسنده کتاب، یعنی لوقا، قد پوُلُس یگ جای مُوشه.

ایمان آوردن لیدیه د شار فیلیپی

۱۱ د شار تروآس د کشتی سوار شدی و مُستَقِیم سُون جِزیره ساموتراکی رفتی و روز دیگه شی از اُونجی طرفِ شارِ نیاپولس حرکت کدی. ۱۲ ازونجی د فیلیپی رفتی که یگ شار کته د ولایتِ مقدونیه و مُستعمره امپراطوری روم بود و مو مُدّت چند روز د امزو شار مندی. ۱۳ د روز آرام مو از درگه شار بُر شدی و د لب دریا رفتی د فکرِ ازی که جای دُعای یهودیا د اُونجی بَشه. پس مو ششتی و قد خاتونوی که د اُونجی جَم بود، د توره گُفتو شدی. ۱۴ یکی از شنوندا یگ خاتو د نام لیدیه بود که رخت های اَرغوانی سَودا مُوكد. او از مردم شار تیاتیرا و یگ خاتون خُدا پرست بود. خُداوند دلِ ازو ره واز کد تا پیغامِ پولس ره قبول کنه. ۱۵ وختیکه او و خانوار شی غُسلِ تعمیرِ گرفت، او از مو خواهش کده گُفت: ”اگه شمو یقیناً مره یگ ایماندارِ مولا عیسیٰ میدنید، بیید د خانه مه بشینید.“ از بس که غدر شله شد مو قد شی رفتی.

بندی شدون پولس و سیلاس د شار فیلیپی

۱۶ یگ روز وختیکه مو د جای دُعا مورفتی قد یگ کنیز سر خوردی که او روح پالگری و غیبگویی دشت و ازی راه بلده بادارای خُو فایده کلو حاصل مُوكد. ۱۷ او رد از مو و پولس ره گِرِفُند و چیغ زده مُوگُفت: ”امی نفرا خدمتگاری خُداي مُتعال آسته که راه نجات ره دَز شمو اعلان مونه.“ ۱۸ او بلده روزای کلو د امزی کار ادامه دد، تا ای که پولس د تنگ آمد و دمزو روح گُفت: ”د نام عیسیٰ مسیح دَز تُو امر مُونم که ازی دُختر بُر شو!“ و روح فوری ازو دُختر بُر شد. ۱۹ امی که بادارای کنیز دید که امید پیسه پیدا کدون ازوا از دست رفته، اونا پولس و سیلاس ره گِرِفُته د میدانِ شار پیش حاکما کش کد ۲۰ و اونا ره د پیش حاکمرانا حاضر کده گُفت: ”ای آدما یهودی آسته و شار مو ره گُذوڈ مونه. ۲۱ اونا رواج های ره تبلیغ مونه که قبول کدو و د جای اوردون

ازوا بلده ازمو مردُم رومی جایز نییه. ” ۲۲ اوخته مردُم یگ دست شُده دَ بِلِه پوئس و سیلاس هُجوم اُورد و حُکرانا امر کد که کالای ازوا ره از جان شی بُر کنه و اونا ره چوب بزنه. ۲۳ بعد از زَد-و-کوی کلو اونا ره دَ بندی‌خانه آندخت و دَ قومندانِ بندی‌خانه امر کد که ازوا سخت نگاهداری کنه. ۲۴ وختیکه ای دستور دَ قومندانِ بندی‌خانه دده شد، او اونا ره دَ بندی‌خانه که سخت مُحافِظت شُده بُود آندخت و پایای ازوا ره دَ کُنْدِه چپو بسته کد. ۲۵ نزدیکای نیمِ شاو پوئس و سیلاس مَشْعُولِ دُعا-و-مُنَاجات بُود و دَ پیشگاهِ خُدا سُرودِ حمد-و-ثنا میخاند و دیگه بندی‌ها گوش مُوکد که ۲۶ اولغتله زلزله شدید شد و بندی‌خانه ره از تادو شی شور دد. دَ امزو لَحظه تمام درگه های بندی‌خانه واز شد و زنجیر-و-زولانه پگِ بندیا ایله شد. ۲۷ وختیکه قومندانِ بندی‌خانه بیدار شد و درگه های بندی‌خانه ره واز دید، گُمان کد که بندیا دوتا کده؛ پس شمشیر خور ره کشید که خود ره بکُشه. ۲۸ مگم پوئس دَ آواز بلند گُفت: ”خود ره اوگار نکو! پگ مو امینچی استی. ” ۲۹ قومندانِ بندی‌خانه چراغ ره طلب کده دَ عَجله داخل رفت و دَ حالیکه میلرزید دَ پیش پای پوئس و سیلاس اُفتد ۳۰ و اونا ره بُرو بُر کده گُفت: ”بادارای مه، ما باید چیز کار کنم تا نجات پیدا کنم؟ ” ۳۱ اونا دَ جواب شی گُفت: ”دَ مولا عیسی ایمان بیرو و تو و پگِ خانوار تو نجات پیدا مونیید. ” ۳۲ اوخته پوئس و سیلاس پیغامِ مولا عیسی ره دَرُو و دَ تمام کسای که دَ خانه شی بُود، رَسند. ۳۳ دَمَرُو عَیتِ شاو قومندانِ بندی‌خانه اونا ره بُرو اُورده زخمای ازوا ره شُشت و خود شی و پگِ خانوار شی فوراً غُسلِ تعمید گرفت. ۳۴ بعد ازو قومندانِ بندی‌خانه اونا ره دَ خانه خور بُرده بلده ازوا نان اُورد و ازی که خود شی قد تمام خانوار خور دَ خُدا ایمان اُورده بُود، کلو خوش بُود. ۳۵ امی که روز شد، حُکرانا چند عسکر ره ریی کده گُفت: ”او نفرا ره ایله کو. ” ۳۶ قومندانِ بندی‌خانه ای خبر ره دَ پوئس رَسنده گُفت: ”حُکرانا امر کده که شُمو ره ایله کنم. پس آلی بُر شُده بخیر بورید. ” ۳۷ مگم پوئس دَ جواب ازوا گُفت: ”اونا مو ره دَ پیش رویِ مردُم بدونِ سَوال و جواب چوب زَد و دَ بندی‌خانه آندخت،

دَ حَالِيكِه مو نفرای رومی آستی. و آلی اونا میخایه که مو ره تاشکی بُر کنه؟ هرگز نه! بیل که خودگون شی بیبه و مو ره بُرو بُره. ^{۳۸} عسکرا امی تورا ره دَ حُکمرانا رَسند. وختی اونا شَنِید که پولس و سیلاس رومی آسته، عُدَر ترس خورد ^{۳۹} و آمده ازوا عُدَر خاهی کد و اونا ره بُرو اُورده ازوا خاهش کد که شار ره ایله کنه. ^{۴۰} وختی اونا از بندی‌خانه بُر شد، اونا دَ خانه لیدیه رفته برارای ایماندار ره دید و اونا ره تشویق کده ازونجی رفت.

شورش دَ شارِ تِسالونیکِی

۱ وختیکه اونا از شارای آمفیپولس و آپولونیا تیر شد اونا دَ شارِ تِسالونیکِی رسید که یگ عبادت خانه یهودیا دَ اونجی بُود. ^۲ پولس مطابقِ عادت خُو دَ عبادت خانه رفت و دَ سه روز آرام قد ازوا از کتابِ مَقَدَس بَحَث و گُفتگو کد ^۳ و تشریح کده دلیل می‌اُورد که لازم بُود مسیح رنج بِنگره و از مُرده ها دُوباره زنده شُنه و ام مُوگُفت: "امی عیسی ره که ما دَز شُمو اِعلان مُونُم، اُمو مسیحِ وعده شُده آسته." ^۴ بعضی از یهودیا قانع شُده قد پولس و سیلاس یگجای شُد، امچنان گروه کِنه یونانیای خُدا پَرست و تِعدادِ کلونِ خاتونوی نامدار. ^۵ مگم یهودیا کلو بَخیلی شی آمد. پس اونا یگ تِعدادِ آدمای ایله گشت ره از کوچه-و-بازار جَم کده یگ گروه جور کد و شار ره دَ شورشِ اُورد و دَ خانه یاسون حمله کد تا پولس و سیلاس ره دَ پیشِ مردُم بیره. ^۶ وختیکه اونا ره پیدای تَنَنست، اونا یاسون و یگ تِعداد از برارای ایماندار ره دَ پیشِ حاکمای شار بُرد و چِیغ زده گُفت: "امی کسای که پگِ دُنیا ره کُودُ کده، آلی دَ اینجی آمده ^۷ و یاسون اونا ره دَ خانه خُو جای دده. اونا پگ شی دَ خِلافِ حُکم قَیصر رفتار مُونه و مُوگه که یگ پادشاهِ دیگه دَ نامِ عیسی و جُود دَره." ^۸ پس مردُم و حاکمای شار از شَنِیدونِ ازی خبر سخت دَ تشویبش شُد. ^۹ مگم از یاسون و دیگر و ضمانتِ گِرِفته، اونا ره ایله کد.

پولس و سیلاس د شار بیریه

۱۰ امی که هوا تریک شد برارای ایماندار، پولس و سیلاس ره د شار بیریه ربی کد. اونا وختیکه د اونیجی رسید د عبادت خانه یهودیا رفت. ۱۱ یهودیای بیریه از یهودیای تسالونیکه کده فکر شی روشوتر بود، چون اونا پیغام پولس و سیلاس ره د شوق کلو قبول کد و هر روز کتاب مقدس ره میخاند تا بنگره چیزای ره که پولس گفته، راست آسته یا نه. ۱۲ امی رقم عدد ازوا ایمان آورد؛ امچنان تعداد کلون خاتونوی نامدار یونانی و مردای یونانی. ۱۳ مگم وختیکه یهودیای تسالونیکه فامید که پولس د بیریه کلام خدا ره اعلان مونه، اونا د اونیجی ام آمده مردم ره د شورش آورد. ۱۴ پس برارای ایماندار دستی پولس ره سون لب دریا ربی کد، مگم سیلاس و تیموتائوس د بیریه مند. ۱۵ نفرای که پولس ره همراهی موكد، او ره تا شار آتن رسند و بعد ازی که از پولس بلده سیلاس و تیموتائوس دستور گرفت که اونا هر چی زودتر د پیش ازو بییه، خودون ازوا پس د بیریه رفت.

پولس د شار آتن

۱۶ د حالیکه پولس د آتن انتظار سیلاس و تیموتائوس ره میکشید، او تمام شار ره پر از بت ها دید و روح شی د وجود ازو د شور آمد. ۱۷ پس او د عبادت خانه قد یهودیا و مردمای خدا پرست و امچنان د بازار قد راه روا هر روز بحث موكد. ۱۸ تعداد از فلسفه دانای اپیکوری و رواقی^۱ ام قد ازو بحث ره شروع کد. بعضی ازوا موكفت: "ای آدم ایله گوی چی میخایه بگیه؟" دیگر موكفت: "مثلی که تبلیغگر خدایون بیگنه آسته،" چراکه پولس خوشخبری عیسی و قیامت ره اعلان موكد. ۱۹ پس او ره گرفته د شورای

^۱ ۱۸: ۱۷ د باره «اپیکوری و رواقی» د لغت نامه رجوع کنید.

کوه آریوپاگس^a بُرد و گُفت: «آیا امکان دَره مو ام بُفامی که امی تعلیم نو ره که تُو پیشنهاده مونی چی آسته؟»^{۲۰} تورای تُو دَ گوش مو عجیب-و-غریب مییه. مو میخاهی که معنای ازوا ره بُفامی. «^{۲۱} پگِ آتئی ها و خارجی های که دَ اونجی زندگی مُوكد، وخت خُو ره بَعیر از گُفت و شُنود دَ باره چیزای نو دَ هیچ چیزای دیگه مَصْرَف نَموكد. ^{۲۲} پس پولس دَ مینکلِ شورای کوه آریوپاگس ایسته شده گُفت: «ای مردُم شارِ آتئی! ما مینگرم که شُمو دَ تمام چیزا خوب مذهبی آستید. ^{۲۳} چون غَیتیکه دَ شار شُمو می گشتم و عبادت گاه های شُمو ره توخ مُوكدُم، دَ یگِ قُربانگاه رسیدُم که دَزو نوشته شده بُود: 'تقدیم دَ خُدای نَشِنخته.'

اُمو خُدای ره که شُمو نَشِنخته پرستش مَونید، ما اُمو ره دَز شُمو اعلان مَونم. ^{۲۴} خُدای که دُنیا و هر چیزی ره که دَ مَنه شی مَوجود آسته جور کد، اُو صاحبِ زمی و آسمو آسته؛ اُو دَ خانه های که قد دِستِ اِنسان جور شده زندگی نَمونه ^{۲۵} و نه ام دَ وسیله دِستِ اِنسان خدمت موشه مثلی که بگی اُو دَ یگو چیز ضرورت دشته بشه، چراکه خود شی دَ پگِ آدما زندگی و نفس و تمام چیزای دیگه ره میدیه. ^{۲۶} اُو پگِ مِلت ها ره از یگِ آدم خَلق کد تا که دَ تمام رُوی زمی جای بگیریه و بلده ازوا وخت ها و سرحدای جای بُود-و-باش ازوا ره تعیین کد. ^{۲۷} مقصدِ خُدا ای بُود که مردُم اُو ره بَطَلبه تا شاید تیمتله کده اُو ره پیدا کنه، اگرچه اُو از هیچ کدُم از مو دُور نییه.

^{۲۸} چون دَ قُدرتِ اَزُو مو زنده آستی، حَرکت مونی و وجودِ دَری؛ اُمو رقم که بعضی از شاعرای شُمو مَوگیه:

'مو از نسلِ اَزُو آستی.'

^{۲۹} و چون پگِ مو نسلِ خُدا آستی، مو نباید گمان کُنی که اَلوهیتِ مثلِ بُنی آسته که از طِلا، نقره یا سنگِ تراش شده دَ مُطابقِ هنر و مهارتِ اِنسان جور موشه. ^{۳۰} خُدا زمانای جهالتِ اِنسان ره نادیده گرفت، مگم آلی دَ پگِ مردُم دَ هر جای آمر مَوکنه که

^a ۱۷:۱۹ دَ باره «آریوپاگس» دَ لَعْت نامه رُجوع کنید.

توبه کنه. ^{۳۱} چون او یگ روز ره تعیین کده که د او روز دُنیا ره د وسیله مردی که اینتخاب کده عادلانه قضاوت مونه و خدا وختیکه امو شخص ره از مُرده‌ها دوباره زنده کد، ای توره ره د تمام مردم ثابت کد.

^{۳۲} وختیکه شورا د باره قیام مُرده‌ها شنید، بعضی کسا ریشخندی کد، و له یگ تعداد گُفت: ”د یگ وخت دیگه بسم د باره ای چیزا از تو میشنوی.“ ^{۳۳} امی رقم پولس از بین ازوا بر شد. ^{۳۴} مگم چند نفر قد ازو یگجای شُده ایمان اورد که د بین ازوا دیونیسوس عضو شورای اروپاگس و یگ خاتو د نام داماریس و ام دیگه نفرای که قد ازوا بود، وجود دشت.

پولس د شار قرنتس

۱ بعد ازو پولس آتن ره ایله کده د شار قرنتس رفت ^۲ و د اونجی قد یگ آدم یهودی د نام اکیلا که از مردم اصلی پونطس بود، شَنخته شد. اکیلا قد خاتون خو پرسکِلا نو از مُلک ایتالیا د قرنتس آمد، چراکه کلودیوس امپراطور حکم کده بود که یگ یهودیا از روم بر شنه. پولس د دیر ازوا رفت ^۳ و ازی که اونا همشغل بود، پولس قد ازوا مند و کار کد، چون شغل پگ ازوا خیمه‌دوزی بود. ^۴ او هر روز آرام د عبادت خانه جر-و-بحث کده کوشش مود که یهودیا و یونانیا ره د باره عیسی مسیح قناعت بدیه. ^۵ وختیکه سیلاس و تیموتائوس از منطقه مقدونیه آمد، پولس تمام وخت خو ره وقف اعلان پیغام خدا کد؛ او بلده یهودیا شاهدی میدد که عیسی امو مسیح وعده شُده آسته. ^۶ مگم وختیکه اونا قد ازو مخالفت کده بد زبونی کد، او خاک چین خو ره د اعتراض تک زده دزوا گُفت: ”خون شمو د گردون خودگون شمو! از گردون ازمه خلاص آسته. بعد ازی د پیش غیر یهودیا مورم.“ ^۷ اوخته پولس اونا ره ایله کده د خانه یگ نفر د نام تیتیس یوستس رفت. او یگ آدم خدا پرست بود و خانه شی د پالوی عبادت خانه یهودیا موقعیت دشت. ^۸ و کریسپس که سرپرست عبادت

خانه بود، قد تمام خانوار خُو دَ مولا عیسیٰ ایمان آورد. علاوه ازی، غدر مردُم قُرُنُش کِه پیغام پولس ره شنید، ایمان آورد و غُسلِ تعمید گرفت. ^۹ یگ شاو مولا عیسیٰ دَ خاو دَ پولس گُفت: «هیچ ترس نخور؛ دَ وعظ خُو ادامه بدی و چپ نشی، ^{۱۰} چراکه ما قد تُو آستُم. هیچ کس دَ بله تُو دِست باله نمونه که دَز تُو ضرر برسنه، چون غدر مردُم دَمزی شار دَز مه تعلق دَره.» ^{۱۱} پس پولس مدتِ یگ سال و شش ماه دَ اونجی مند و کلام خُدا ره دَزوا تعلیم میدد.

^{۱۲} وختیکه گالیو، والی ولایتِ اَخیاء^{۱۲} بود، یهودیا دسته‌جمعی دَ سرِ پولس هُجوم آورده او ره دَ محکمه بُرد ^{۱۳} و گُفت: «ای آدم مردُم ره وادار مونه که خُدا ره قد رَوش های که برخلافِ قانونِ رومی آسته، پرستش کنه.» ^{۱۴} حین که پولس میخواست دان خُو ره واز کنه، گالیو دَ یهودیا گُفت: «او مردُم یهود! اگه ای مسئله یگو جرم و جنایت موبود، ما دَ ادعا های شمو گوش میددم. ^{۱۵} مگم ازی که امی مسئله مربوط دَ تورا، نام ها و شریعتِ خودگون شمو آسته، باید خودگون شمو حل-و-فصل کنید. ما نمیخایم دَ باره امزی مسئله ها قضاوت کنیم.» ^{۱۶} پس گالیو اونا ره از محکمه بر کد. ^{۱۷} اوخته پگ ازوا سوستنیس ره که سرپرستِ عبادت خانه بود، گرفته دَ پیش محکمه زد-و-کوی کد، مگم گالیو هیچ دَ غم امزی چیزا نشد.

پس آمدونِ پولس دَ شارِ انطاکیه

^{۱۸} بعد ازی واقعه پولس روزای کلو ره دَ اونجی تیر کده قد برارای ایماندار خُدا حافظی کد و دَ کشتی طرفِ سوریه ری شد و پرسکلا و آکیلا ام قد شی فتی بود. دَ شارِ کنخربا پولس سر خُو ره کل کد، چراکه دَ گردون خُو نذر گرفته بود. ^{۱۹} وختیکه اونا دَ شارِ افسس رسید، پولس ازو دُو جدا شد و خود شی دَ عبادت خانه رفت و قد یهودیا دَ بحث کدو شد. ^{۲۰} اونا از شی خواهش کد که بلده وخت کلو قد ازوا بُمنه،

^a ۱۸:۱۲ ملکی یونان یگ وخت دَ دُو منطقه تقسیم بود: «مقدونیه» و «اَخیاء.»

مگم اُو قَبُول نَکد، ^{۲۱} بَلکِه ازوا خُدا حَافِظی کده گُفت: ”اگه خاست خُدا بَشه، بسم پیش شُمو مییم.“ بعد ازو دَ کِشتی سوار شُده از اِفْسُس رَی شُد. ^{۲۲} وختیکه اُو دَ بندرِ قِیصریه رسید، اَزونجی دَ اورشَلیم رفت و بعد از سلام و احوال پُرسی قد جماعتِ ایماندارا سُون شارِ اَنطَاقیه حَرت کد.

سَفَرِ سِوَمِ پُولُس

^{۲۳} بعد از تیر کدونِ یگ مُدَت دَ اَنطَاقیه، اُو بسم حَرت کد و سِلْسِلَه وار سرزمینِ غلاتیه و فَریحیه ره گشته تمام پیرِوا ره تقویت کد.

^{۲۴} دَ امزُو غَیت یگ آدمِ یهودی دَ نامِ اَپولُس که دَ شارِ سِکندریه تُولد شُده بُوَد، دَ اِفْسُس اَمَد. اُو یگ توره‌گوی خُوب و دَ کلامِ خُدا دانا و قوی بُوَد. ^{۲۵} اُو دَ راهِ مَولا عیسیٰ تَربیه شُد و پُر از شور-و-شوقِ روحانی چیزای ره که دَ باره عیسیٰ بُوَد، دَ دِقَت مَوگُفت و تعلیم میدد، اگرچه فقط از تَعْمیدِ یحییٰ خَبر دَشت. ^{۲۶} اَمُو آدم دَ عِبادتِ خانه بَدُونِ ترس-و-وَهَم دَ توره گُفتو شُد. وختیکه پَرسکِلا و اَکیلا تورای شی ره شَنید، اونا اُو ره گوشه بُرده راهِ خُدا ره دَقیقَتَر بَلده شی بیان کد. ^{۲۷} غَیتیکه اَپولُس میخواست سُون ولایتِ اَحیا سَفَر کُنه، برارای ایماندار اُو ره تشویق کد و دَ ایماندارای امزُو جای نَوشته کد که ازو پَنذیرایی کنه. اَپولُس امی که دَ اُونجی رسید، کسای ره که دَ سِیلَه قِیضِ خُدا ایمان اُورده بُوَد، کَلو کومَک کد، ^{۲۸} چَراکه اُو دَ پیشِ تمامِ مَرْدُمِ یهودیا ره قد قُدرتِ بَیان بَند اَندخت و قد اِستِفاذه از کِتابِ مَقَدَّسِ ثابِت کد که عیسیٰ اَمُو مَسِیحِ وعده شُده اَسته.

پُولُس دَ شارِ اِفْسُس

^۱ وختیکه اَپولُس دَ قُرِنْتُس بُوَد، پُولُس از منطقه بالنه سَفَر کده دَ اِفْسُس اَمَد و دَ اُونجی قد بعضی از پیرِوا رُوی دَ رُوی شُد ^۲ و ازوا پُرسان کد:

“وختیکه ایمان آوردید، روح القدس ره حاصل کدید؟” اونا د جواب شی گفت: “نه، موحتی نَشِنیدے که روح القدس وجود دَره.”^۳ پولس ازوا پُرسید: “پس چی رقم تعمید گِرفتید؟” اونا گفت: “تعمید یحییٰ.”^۴ پولس گفت: “تعمید یحییٰ امی بود که مردُم از گناه های خُو توبه کُنه و یحییٰ د مردُم موگفت که د کسی ایمان بیره که بعد ازو مییه، یعنی د مولا عیسیٰ.”^۵ وختی اونا امی چیزا ره شنید، د نام مولا عیسیٰ تعمید گِرفت. ^۶ عتیکه پولس دستای خُو ره د سر ازوا ایشت، روح القدس دزوا نازل شد و اونا د زبونای مختلف توره گفت و نبوت کد. ^۷ اونا پگ شی تقریباً دوازده نفر بود. ^۸ پس پولس د عبادت خانه یهودیا رفت و مدت سه ماه د اونجی بدون ترس توره گفت؛ او د باره پادشاهی خدا بحث کده مردُم ره قناعت میدد. ^۹ مگم بعضی از شونوندا سنگدل بود و از ایمان آوردو سرپیچی کده د پیش روی مردُم د باره راه عیسیٰ بدگویی موکد. امزی خاطر پولس ازوا گوشه گیری کد و پیروا ره قد خُو گرفته بُرد و هر روز د تالار سُخرانی که مربوط د تیرانوس بود، مجلس بحث ترتیب میدد. ^{۱۰} ای کار تا مدت دو سال دوام کد تا ای که تمام باشنده های ولایت آسیا،^{۱۱} ام از یهودیا و ام از یونانیا، پیغام مولا عیسیٰ ره شنید. ^{۱۱} خدا از دست پولس معجزه های کته نشو میدد، ^{۱۲} د اندازه که مردُم دستمالا و پیشبندای ره که د جان پولس ملیده شده بود، موبُرد و د جان مریضای خُو موملید و اونا از مریضی که دشت شفا پیدا موکد و جنیات از جان ازوا بر موشد.

^{۱۳} مگم یگ تعداد از جنگیرای گشتگر یهودی ام کوشش کد که نام مولا عیسیٰ ره د بله چندیا بگیره. اوخته یگ یگ پیش آمده گفت: “د نام عیسیای که پولس وعظ موکُنه، دز شمو امر میدیم که بر شنید!”^{۱۴} هفت نفر از بچکیچای اسکیا که یکی از پیشوایون عالی مقام یهود بود، ای کار ره موکد. ^{۱۵} مگم جن د جواب ازوا گفت: “ما عیسیٰ ره مینخشم و د باره پولس ام خبر دَرُم، مگم شمو کی استید؟”^{۱۶} امو آدم

^{۱۰}: ۱۹ بلده معلومات د باره آسیا د فهرست لغات مُشکل رجوع کنید.

جندی قد چنان قدرت د بِلَه ازوا حمله کد که د سر پگ شی زور شد و اونا میده و دلده ازو خانه لُچ دوتا کد. ^{۱۷} تمام باشنده های اِفسُس از یهودی گرفته تا یونانی ازی توره خبر شد و پگ ازوا د ترس-و-وهم اُفتد و نام مولا عیسیٰ د بین ازوا کلو مُحترم شد. ^{۱۸} عَدَر امزو کسای که ایمان اُوردد آمده کارای خُو ره اقرار و افشا کد. ^{۱۹} و تعداد کلون امزو کسای که جادوگری موكد، کیتابای خُو ره جم کده د پیش روی پگ مردم در دد. قیامت ازوا ره که حساب کد، برابر پنجاه هزار سیکه نقره بود. ^{۲۰} د امزی رقم کلام مولا عیسیٰ تیت موشد و قدرت کلوتر پیدا موكد.

شورش د شار اِفسُس

^{۲۱} بعد ازی واقعه ها پولس د رهنمایی روح اَلْقُدس تصمیم گرفت که از مقدونیه و اَخیَا تیر شده د اورشلیم بوره. او گفت: "بعد از رفتو د اُونجی، شار روم ره ام باید بنگرم." ^{۲۲} پس دو نفر از همکارای خُو، یعنی تیموتائوس و اِراسطس ره د مقدونیه ربی کد و خود شی بلده یگ مدت کلوتر د آسیا مند.

^{۲۳} تقریباً دَمزو غیت سر-و-صدای کلو د باره راه مولا عیسیٰ د اِفسُس باله شد. ^{۲۴} د اُونجی یگ زرگر د نام دیمیتربوس بود که عکسای نقرهیی بُتخانه آرتیمیس ره جور موكد و ای کار بلده صنعتگرا فایده کلو میرسند. ^{a ۲۵} او تمام صنعتگرای همشغل و پگ کارگرای ازوا ره جم کده گفت: "آلیگو، شمو میدنید که رونق زندگی مو دَمزی شغل بستگی دره. ^{۲۶} و امو رقم که مینگرید و میشنوبید امی پولس قد تبلیغای خُو نه فقط د اِفسُس از مو، بلکه تقریباً د سراسر آسیا کلو مردم ره گمراه کده و موجه: چیزی ای که قد دست انسان جور شده، خدایو نیسته. ^{۲۷} پس نه تنها که شغل مو د خطر آسته، بلکه خطر ازی ام آسته که عبادتگاه خدای بزرگ مو آرتیمیس از اعتبار بوفته و شکوه-و-بزرگی آرتیمیس که تمام آسیا و سراسر دنیا او ره پرستش مونه، از بین بوره."

^{a ۱۹:۲۴} د باره «آرتیمیس» د لغت نامه رجوع کنید.

۲۸ وختیکه اونا ای چیزا ره شنید، کلو قار شد و چیغ زده گُفت: ”بزرگ آسته آرتمیسی مردم اِفسُس!“ ۲۹ پس شار د شورش اُفتد و مردم یگجای د میدان مسابقات هُجوم بُرده گایوس و آرترخس ره که از مردم مقدونیه و از همسفرای پولس بود، دستگیر کد و کشل کده قد خو بُرد. ۳۰ پولس میخاست که د بین مردم بوره، مگم پیروای مولا عیسی او ره نه ایشت. ۳۱ حتی یگ تعداد از کنه سرای ولایت آسیا که قد پولس دوست بود، د پیش پولس نفر ری کده اصرار کد که د میدان مسابقات نروه. ۳۲ بعضی کسا چیغ زده یگ چیز موگفت و بعضی دیگه شی یگ چیز دیگه، چون جمعیت د سردرگمی بود و زوره مردم مقصد جم شدن خو ره هیچ نموفامید. ۳۳ یگ تعداد مردم فکر کد که سکندر مسئول آسته، چراکه یهودیا او ره پیش اندختد. پس او قد دست خو اشاره کد که مردم آرام شنه و خاست تا د پیش مردم از یهودیا دفاع کنه. ۳۴ مگم وختی مردم فامید که سکندر یهودی آسته، پگ شی د یگ آواز د مدت دو ساعت یکسره چیغ میزد: ”بزرگ آسته آرتمیسی مردم اِفسُس!“ ۳۵ آخرکار مسئول شار مردم ره آرام کده گُفت: ”ای مردم اِفسُس، کی د ای دنیا نمیدنه که شار اِفسُس مو، حافظ عبادتگاه آرتمیسی بزرگ و حافظ سنگ مقدسی آسته که از آسمو د زمی پریده؟ ۳۶ پس، ازی که هیچ کس امی حقیقت ره انکار کده نمیتنه، شمو باید آرام بشینید و از عجله کار نگیرید. ۳۷ امی آدمای ره که شمو د اینجی اُورید، نه از عبادتگاه مو چیزی ره دزی کده و نه ام د ضد خدای مو توره کفرآمیز گُفته. ۳۸ پس اگه دیمیتریوس و همکارای شی د ضد کسی کدم ادعا دره، درگه محکمه واز آسته و قاضیا ام حاضر. اونا میتنه د اونجی دعواهای خو ره د خلاف یگدیگه خو پیش کنه. ۳۹ اگه شمو کدم مسائل دیگه درید، باید د جلسیه رسمی حل-وفصل شنه. ۴۰ چون خطر ازی آسته که حکومت روم مو ره مسئول شورش امروز بدنه، د حالیکه کدم دلیل بلده شی نداری و هیچ جواب ام دده نمیتنی.“ ۴۱ وختیکه امی چیزا ره گُفت، او جمعیت مردم ره رخصت کد.

مُسافِرَتِ پوُلُسِ پَسِ دَ مَقْدُونِيَه وَ يُونان

۲۰

۱ امی که شورشِ خلاص شد، پوُلُسِ پیرِوایِ مَولا عیسیٰ ره طلب کده اونا ره تشویق کد و بعد از خُدا حافظی حرکت کده سُونِ مَقْدُونِيَه رَیِ شُد. ۲ او دَ امزُو منطِقًا سَفَر کده قد غَدَر تورا ایماندارا ره تشویق کد و آخِر کار دَ یونان رسید ۳ و سه ماه دَ اُونجی مَنَد. وختیکه میخاست قد کِشتی دَ سَوریه بوره، فامید که یهودیا دَ ضِد شی راه جوری کده. امزی خاطر تصمیم گرفت که از راه مَقْدُونِيَه پس بوره. ۴ اینی نفرًا قد شی قتی بُود: سوپاتروس باچه پیروس از بیریه؛ آرسترخُس و سِکندوس از تَسالونیکِی؛ گایوس از دِریه؛ امچنان تیموتائوس، تیخیکاس و تروفیموس از ولایتِ آسیا. ۵ ای نفرًا پیشلو رفت و دَ تروآس معطلِ ازمو ششت. ۶ مگم مو بعد از عیدِ فطیر از شارِ فیلیپی دَ کِشتی سوار شُدی و پنج روز بعد دَ بندرِ تروآس دَ پیش ازوا رسیدی و یگ هفته دَ اُونجی مَندی.

۷ دَ شاوِ یگشَمبِه بلده مَراسِمِ ثوْته کدونِ نانِ آخِرِ عیسیٰ مسیح قد یگدیگِه خُو جَم شُدی. پوُلُس از خاطری که روزِ دیگِه شی دَ سَفَر رَیِ بُود، بلده ایماندارا موعظه کد و تا نیمِ شاوِ دَ نقلِ های خُو ادامه دَد. ۸ دَ باله خَانه که جَم شُده بُودی چراغای زیاد روشو بُود. ۹ دَ اُونجی یگ جوان دَ نامِ اِفْتیخوس دَ دانِ کِلکین ششته بُود و دَ حالیکه پوُلُس نقلِ مُوکد دَ بله اَزُو کم خاو میمَد. دَ آخِر خاو سر شی زور شُد و او از منزلِ سه تاه پَرید. وختیکه او ره باله کد، او مُرده بُود. ۱۰ پوُلُس تا رفت و خود ره دَ بله شی اندخته او ره دَ بَغْلِ خُو گرفت و گُفت: ”تَشویش نَکنید. جان شی دَ وجود شی آسته.“ ۱۱ وختیکه پوُلُس دُوباره باله رفت و نان ره ثوْته کده خورد، او کلو دیر گُفتگوی خُو ره ادامه دَد یعنی تا دَمِ روزواز شُدو؛ بعد اَزُو رُ شُده رفت. ۱۲ و اونا اُمو جوان ره زنده دَ خانه بُرد و فِکِرِ پگ شی کاملاً آرام شُد.

^a ۲۰:۵ دَ امزی آیه نویسنده کتاب که قد ازوا قتی بُود، توره مُوگیه.

از شارِ تروآس دَ میلیئس

۱۳ مو پیش از دیگرو دَ کشتی سوار شده طرفِ بندرِ آسوس حرکت کدی تا که پولس ره ازونجی سوار کُنی. او امی رقم فیصله کد، چون خود ازو خاست که تا اونجی ره پای پیده بوره. ۱۴ وختیکه پولس دَ شارِ آسوس قد مویگجای شد، او ره دَ کشتی سوار کدی و دَ بندرِ میتیلینی رفتی. ۱۵ روزِ دیگه شی ازونجی دَ دریا ریی شده دَ نزدیکِ جزیره خیتوس رسیدی و روزِ سوم شی دَ جزیره ساموس. صباحِ امزو روز دَ بندرِ میلیئس آمدی، ۱۶ چراکه پولس تصمیم گرفتد که دَ افسس گیر نکنه، چون نمیخواست دَ ولایتِ آسیا وخت تیر کنه. او عَجَله دشت که زودتر دَ اورشلیم برسه و دَ صورتِ امکان عیدِ «روزِ پنجاهم» ره دَ اونجی بَشه.

خُدا حافظی پولس قد بزرگای جماعتِ افسس

۱۷ پولس از میلیئس یگ پیغام دَ افسس ریی کد و بزرگای جماعتِ ایماندارا ره دَ پیش خو کوی کد. ۱۸ وختیکه اونا دَ پیش شی آمد، پولس دزوا گفت: «شمو میدنید، از اولین روز که ما پای خو ره دَ آسیا ایشتم دَ تمام وختیکه قد شمو بودم چطور رفتار کدم، ۱۹ یعنی چطور قد شکسته-نفسی کامل و آودیده های گلو مولا عیسی ره خدمت کدم، باوجود آزمایش های که دَ وسیله دسیسه های یهودیا دَ بله مه آمد. ۲۰ شمو میدنید که ما از تعلیم ددون هر چیزی که بلده شمو فایده دشت دریغ نکدم، بلکه پیغام ره دز شمو رسندم و چی دَ جای عُمومی، چی دَ خانه های شمو دز شمو تعلیم ددم. ۲۱ ما دَ یهودیا و یونانیا اعلان کدم که اونا دَ حضورِ خُدا توبه کُنه و دَ مولای مو عیسی مسیح ایمان بیره. ۲۲ و آلی دَ فرمونِ روحِ اَلْقُدس دَ اورشلیم مورم و ازی که دَ اونجی چیزخیل دَ سر مه مبییه نمیدتم، ۲۳ سِوای که روحِ اَلْقُدس دَ هر شار دز مه خبر میدیه که بندی گری و سختی ها دَ انتظار مه آسته. ۲۴ مگم اِدَامِه زندگی بلده مه اوقس اَرزَش

ندره. فقط آرزوی مه امی آسته که دَوَرِه خُو ره دَ آخِرِ بَرَسُنُم و خِدْمَتی ره که مَولا
 عیسی دَ عَهْدِه مه ایشته، یعنی اِعلانِ خوشخبری فِیضِ خُدا ره انجام پدیم. ۲۵ آلی ما
 میدنُم که هیچ کدَم از شُمو که ما دَ مینکل شُمو گشته پادشاهی خُدا ره دَز شُمو اِعلان
 کدُم، دیگه رُوی مَرِه نَمینگرید. ۲۶ امزی خاطر اِمروز بِلدِه شُمو واضح مُوگیم که دَ روزِ
 آخِرَتِ خُونِ هیچ کس دَ گردونِ ازمه نیسته، ۲۷ چراکه دَ اِعلانِ کدونِ تمامِ مقصدِ خُدا
 بِلدِه شُمو هیچ کوتاهی نکدیم. ۲۸ فِکرِ خُو ره سُونِ خودونِ خُو و سُونِ پگِ رَمِه که روح
 اَلْقُدسِ شُمو ره دَ سِرِ ازوا سرپرست جور کده، بَگیرید تا دَ بِلِه جماعتِ ایماندارای خُدا
 چوپونی کنید، چُونِ خُدا اُونَا ره قدِ خُونِ باچه خُو خریده. ۲۹ ما میدنُم که بعد از رفتون
 مه گُرگِ های دَرِنده دَ مینکل شُمو مییه و دَ بِلِه رَمِه رَحْم-و-دِلْسوزی نَمونه. ۳۰ حتی
 از مینکلِ خودونِ شُمو کسای باله موشه که حقیقت ره تغییر میدیه تا پیرِوا ره دَ دُمبالِ
 خودِ خُو کش کُنه. ۳۱ پس آگاه بَشید و پُرْمُشت نَکُنید که دَ ای مَدَتِ سِه سال، شاو
 و روز از اخطارِ دَدو قد آودیده دَ هر کدَم شُمو فارغِ نَبُودُم. ۳۲ آلی شُمو ره دَ خُدا و دَ
 کلامِ پُرْفِیضِ اَزو تسلیمِ مُونُم که میتنه شُمو ره آباد کنه و شُمو ره دَ مینکلِ تمامِ کسای
 که تقدیس^۱ شده یگ میراثِ بدیه. ۳۳ ما چیم مه دَ طِلّا و نقره و یا کالای کسی نَمنده.
 ۳۴ خودونِ شُمو میدنید که قد امزی دِستا زَحمت کَشیدیم و ضَرُورَتِ های خودِ خُو و
 کسای ره که قد مه بُود، پوره کدیم. ۳۵ ما عملاً دَز شُمو نشو دَدُم که مو باید امی رقم
 زَحمت بَکشی و دَ آدمای ناتو یاری کنی و تورای مَولا عیسی ره دَ یاد دَشته بَشی که
 مَوگُفت: 'بخشیدو از گِرِفَتو کده بَرکت شی کلو آسته.' ۳۶ وختیکه پولس تورای خُو
 ره دَ آخِرِ رَسند، قد پگِ ازوا زانو زَدِه دُعا کد. ۳۷ اُونَا پگِ شی غَدِر چخرا کد و پولس
 ره دَ بغلِ خُو گِرِفَتِه ماخ کد. ۳۸ امی توره پولس اُونَا ره از پگِ کَلوترِ غَمگی کده بُود
 که گُفت: "دیگه رُوی مَرِه نَمینگرید." اوخته اُونَا او ره تا بیخِ کِشتی همراهی کد.

^۱ ۲۰:۳۲ «تقدیس» یعنی وَقَف شده بِلدِه مقصدِ خُدا و بِلدِه خِدْمَتِ کدو دَزو.

سَفَرِ پوُلُس دَ اورُشَلیم

۲۱

۱ بعد ازی که مو ازوا جدا شدی، مو از راه دریا سبیده دَ جزیره کاوس آمدی. روزِ دِیگِه شی دَ جزیره روڈس رفتی و ازونجی دَ شارِ پاتارا. ۲ دَ اُونجی یگ کِشتی ره پیدا کدی که سُون منطقه فنیقیه رَبی بُود. پس دَرُو سوار شُدِه حرکت کدی. ۳ امی که قبرس از دُور معلوم شُد، مو از طرفِ جنوبِ اَرُو تیر شُدِه دَ سَفَر خُو طرفِ سُوریه اِدامه ددی و دَ بندرِ صُور تاه شُدی، چُون قرار بُود که بارِ کِشتی ره دَ اُونجی خالی کنه. ۴ اوخته، ایماندارا ره پیدا کده هفت روز دَ اُونجی مَندی و اونا دَ هِدایتِ روح اَلقُدس پوُلُس ره محکم شُد که سُون اورُشَلیم نَرِه. ۵ و غَیبتیکه وخت مو دَ اُونجی پُوره شُد، ازونجی رَبی شُدِه دَ سَفَر خُو اِدامه ددی. تمامِ ایماندارای امُرُو جای قد خاتونو و بچکیچای خُو مو ره تا برون شار همراهی کد و دَ لبِ دریا پگ مو زانو زده دُعا کدی. ۶ بعد اَرُو قد یگدِیگِه خُو خُدا حافِظی کده مو دَ کِشتی سوار شُدی و اونا پس سُون خانه های خُو رفت.

۷ مو از بندرِ صُور دَ سَفَرِ دریایی خُو اِدامه ددی و دَ شارِ پتولامائیس رَسبیدی و دَ اُونجی قد برارو منده نَشی کده یگ روز ره قد ازوا مَندی. ۸ روزِ دِیگِه شی اُونجی ره ایله کده دَ شارِ قیصریه آمدی و دَ خانه فیلیپس خوشخبری دِهنده رفته قد اَرُو مَندی. اُو یکی از هفت خِدمتگارِ نیک نام بُود. ۹ فیلیپس چار دُخترِ خانه دَشت که نَبوت مُوکد. ۱۰ بعد از چند روز، دَ حالیکه مو دَ اُونجی بُودی، یگ پیغمبر دَ نام آگابوس از منطقه یهودیه دَ اُونجی آمد. ۱۱ اُو دَ دِیرِ ازمو آمد و کمر بندِ پوُلُس ره گرفته دِست و پای خُو ره قد شی بسته کد و گُفت: "روح اَلقُدس اینی رقم مُوگه، 'یهودیای اورُشَلیم صاحبِ امزی کمر بندِ ره امی رقم بسته مُونه و اُو ره دَ دِستِ بیگنگو^b تسلیم مُونه." "

^a ۲۱:۸ بلده معلوماتِ کلوتر دَ باره «هفت خِدمتگار» دَ فصل ۶ رُجوع کنید. ^b ۲۱:۱۱ دَ زبون یونانی

«مِلت ها» نوشته یه.

۱۲ وختیکه مو امی توره ره شینیدی، مو و کسای که دَ اُونجی حاضر بُود، از پوُلَس حَاش کدی که دَ اورشَلیم نَرَوَه. ۱۳ مگم پوُلَس دَ جوابِ اَزمو گُفت: ”ای چی رقم کار آسته که شمو مونیِد؟ چرا قد چخرای خُو دِل مَره میده مونیِد؟ ما تَنها حَاضِر آسْتُم که بَندی شُنم، بَلکِه حَاضِر آسْتُم که از خَاطِرِ نَامِ مَولا عیسیٰ دَ اورشَلیم حتّی جان خُو ره فِدا کَنم.“ ۱۴ ازی که تورای مو دَزو هیچ تاثیر نکد، مو از شَلَه گِی دِست باله کدی و گُفتی: ”بورُو، هر چی که اِراده خُداوند بَشه، اَمُو رقم شَنه.“

۱۵ بعد امزُو روزا که دَ اُونجی بُودی، مو تِیاری گِرِفته سُونِ اورشَلیم رِی شُدی. ۱۶ یگ تَعَداد از پِیروای شارِ قَبَصِرِه ام قد اَزمو قتی اَمَد و مو ره دَ خانِه مَناسون بُرد تا قد اَزو بُمَنی. او از جَزیره قَبِرَس و یکی از ایماندارای قَدیمی بُود. ۱۷ وختیکه دَ اورشَلیم رَسیدی برارای ایماندار دَ خوشی از مو پَدیرایی کد.

پوُلَس دَ اورشَلیم

۱۸ روزِ دِیگِه شی پوُلَس قد اَزمو دَ دِیدونِ یَعقُوب رفت و تمام بُررگای جماعتِ ایماندارا دَ اُونجی حَاضِر بُود. ۱۹ بعد از سلام و مَنده نَشی، پوُلَس از کارای که خُدا دَ وسیلِه اَزو دَ بَینِ مَرَدُمِ غَیْرِ یَهُود کده بُود، یگ یگ دَزوا نَقَل کد. ۲۰ اونا وختیکه ای چیزا ره شِیید، خُدا ره سِتایش کد و بعد اَزو دَ پوُلَس گُفت: ”ای برار، تُو مِیدنی که هزارها نفر از یَهُودیا ایمان اُورده و پگِ اَزوا دَ بارِه شریعتِ سَخْتِ غَیْرَتِ دَرِه. ۲۱ و بَلدِه اَزوا گُفته شُدِه که تُو دَ یَهُودیایِ که دَ مینکلِ مَرَدَمایِ غَیْرِ یَهُودِ زَندگی مونه، تَبلیغِ مونی که از شریعتِ مَوسایِ رُوی بَگِرَدَنه و اولادایِ خُو ره خَتَنه نَکَنه و رسم-و-رَواجِ خُو ره ام نَگاه نَکَنه. ۲۲ آلی چی باید کُنی؟ اونا حتماً از اَمَدون تُو خَبر موشه. ۲۳ پس هر چیزیکه مو دَز تُو مَوگی اَمُو رقم بُکو: دَ اینجی چار نفر قد مو آسته که نَذر دَ گَرَدون خُو گِرِفته. ۲۴ تُو اونا ره گِرِفته بَبر و خود ره قد اَزوا یِگجای پاک کُو. مَصْرَفِ اَزوا ره ام بدی تا اونا بَتَنه سر خُو ره کَل کده نَذر خُو ره پُوره کنه. اوخته پگ مِیدنه، چیزای که دَ بارِه

ازتو دزوا گفته شده هیچ حقیقت ندره، بلکه خود تو ام شریعت ره نگاه کده مطایق شی رفتار مونی. ^{۲۵} مگم د باره غیر یهودیای که ایمان آورده، مو فیصله خو ره نوشته کده دزوا ری کدی تا از هر چیزی که بلده بت ها قربانی شده بشه و از خون و از گوشت حیوانای قبه شده و از زناکاری پرهیز کنه. ” ^{۲۶} پس روز دیگه شی پولس امو چار نفر ره گرفته قد خو برد و قد ازوا قتی مراسم پاک شدو ره پوره کد. بعد ازو داخل خانه خدا شد و از تکمیل شدن روزای پاک شدو د پیشوا خبر دد تا بلده هر کدم ازوا یگ قربانی تقدیم شنه.

گرفتار شدن پولس د خانه خدا

^{۲۷} دوره هفت روزه پاک شدو نزدیک تکمیل شدو بود که بعضی از یهودیای آسیا پولس ره د خانه خدا دید. اونا مردم ره د شور آورده پولس ره دستگیر کد ^{۲۸} و چیغ زده گفت: ” آی مردای اسرائیلی، کومک کنید! ای امو کسی آسته که د هر جای د ضد قوم و شریعت مو و د ضد امزی جای مقدس تبلیغ مونه. د علاوه ازی، او یونانیا ره ام د خانه خدا آورده و ای جای مقدس ره نجس کده. ” ^{۲۹} چون اونا چند وخت پیش تروفیموس از شار افسس ره قد پولس د شار دیده بود و گمان موکد که پولس او ره د خانه خدا آورده بشه. ^{۳۰} پس پگ شار د شورش آمد و مردم د سر پولس هجوم آورده او ره گرفت و از خانه خدا بر کد و درگه های خانه خدا فوری بسته شد. ^{۳۱} وختیکه جمعیت مردم میخواست او ره بکشه، د قومندان اردوی رومی خبر رسید که تمام مردم اورشلیم د شور آمده. ^{۳۲} او یگ دم قد عسکرا و صاحب منصبای خو طرف جمعیت خیز کد. وختیکه مردم قومندان و عسکرا ره دید، اونا از زدون پولس دست کشید. ^{۳۳} اوخته قومندان نزدیک آمده پولس ره دستگیر کد و امر کد که او ره قد د زنجیر بسته کنه. بعد ازو پرسید که ای آدم کی آسته و چی کار کده؟ ^{۳۴} بعضی کسا از مینکل جمعیت د آواز بلند یگ چیز موگفت و بعضی دیگه شی یگ چیز دیگه. وختیکه از

خاطرِ چِیغ-و-شورِ کَلو نَتِنِست حَقِیقتِ ره بُفامه، اُو آمر کد که پوُلُس ره دَ قِشله بُیره. ^{۳۵} اُو که دَ راه‌زِینه قِشله رَسِید، عَسکرا از خاطرِ قارِ مُردُم مجبُور شُد که پوُلُس ره دَ بِلِه شانِه های خُو بُیره، ^{۳۶} چراکه جمعیّتِ مُردُم از دُمبالِ ازوا رِبی بُود و چِیغ مِیَزَد که ”اُو ره بُکُشِید.“

دِفَاعِ پوُلُس

^{۳۷} عَسکرا قَرِیب بُود که اُو ره دَ مَنِه قِشله داخِل کنه، پوُلُس رُوی خُو ره سُون قومندان دَور دَدِه پُرسان کد: ”اِجازه مِیدِی یِگ چِیز بُگُم؟“ قومندان دَ جواب شی کُفت: ”تُو زِبونِ یونانی ره مِیدنی؟“ ^{۳۸} خَی تُو اُو آدمِ مِصری نِیستی که چند وخت پِیش بِلَدِه اِنقلاب کدو چار هزار نَفَرِ جنگی ره قَد خُو دَ بیابو بُرد؟“ ^{۳۹} پوُلُس کُفت: ”ما یِهودی اَسْتُم، از شارِ تارَسوس قِیلِیقِیه، باشِنِدِه یِگ شارِ بُزُرگ و مُهَم. خاهِش مُونُم، اِجازه بَدِی که قَد مُردُم توره بُگُم.“ ^{۴۰} وختی قومندان دَ زِشی اِجازه دَد، اُو دَ بِلِه زِینه ایستِه شُد و قَد دِست خُو سُون مُردُم اِشاره کد. امی که دَ اُونجی اِرامی کَامِل برقرار شُد، پوُلُس دَ زِبونِ عِبرانی دَزوا کُفت:

دِفَاعِ پوُلُس دَ پِیشِ یِهودِیا

۲۲ ^۱ ”ای آتِه‌گو و برارو، دِفَاعِ مَرِه که امی آلی دَ حُضُورِ شُمُو پِیش مُونُم، گوش کُنِید.“ ^۲ وختی اونا دِید که اُو دَ زِبونِ عِبرانی توره مُوگه، اونا کَلوتر اِرام شُد. اوخته پوُلُس کُفت: ^۳ ”ما یِگ یِهودی اَسْتُم که دَ شارِ تارَسوسِ قِیلِیقِیه دَ دُنیا اَمَدِیم، مگم دَ اَمزی شارِ تَرِبیّه شُدِیم و دَ تَی دِستِ گَمالائیلِ مُطابِقِ شَرِیعتِ بابِه کَلونای مو دَقِیقِ تَعْلِیمِ دَدِه شُدِیم. ما دَ بارِه خُدا سَخْتِ عِیْرَتِ دَشْتِیم، اُمُو رَقْمِ که اِمروز شُمُو دَرِید. ^۴ ما پِیروایِ اَمزی راه ره تا سرحِدِ مَرگ اَزار-و-اَدِیْتِ مُوکَدُم و اونا ره گَرِفْتار کده اَم مَردا و اَم خاتُونو ره دَ بِنَدِی خانِه مِیَنَدَخْتُم. ^۵ پِیشوایِ بُزُرگ و تمامِ اَعضایِ شورا

یهُود دَزی باره شاهد مه آسته. امچنان ما ازوا چند خط د بِلَه برارون یهودی که د دَمَشَق بُود گِرِفْتَم و حَرکت کُدم تا پیرِوای عیسی ره که د اُونجی بُود، دِست بسته بلده جَزا ددو د اورشلیم بیروم. ^۶ مگم وختیکه ما د راه بُودم و د دَمَشَق نزدیک مُوشدُم، قریبای چاشت اولعتله یگ نُور قوی از آسمو گرد مره روشو کد. ^۷ ما د زمی اُفتدُم و یگ آواز ره شیدم که مُوگفت: 'شائول، ای شائول، چرا مره آزار-و-اَذیت مُوکنی؟' ^۸ ما پُرسان کدم: 'صاحب، تُو کی آستی؟' او د جواب مه گُفت: 'ما عیسای ناصری آستم امو که تُو آزار-و-اَذیت مونی.' ^۹ نفرای که قد مه بُود، نُور ره میدید، مگم آواز کسی ره که قد مه توره مُوگفت، نِمیشینید. ^{۱۰} و ما پُرسان کدم: 'یا مولا، ما چی کنم؟' و مولا عیسی دز مه گُفت: 'باله شو، د دَمَشَق بورو و د اُونجی تمام وظیفه که بلده تُو سپرده شده، دز تُو گُفته موشه.' ^{۱۱} از خاطرِ بَلَقَسِ امزو نُور چیمای مه کور شد و نفرای که قد مه بُود دِست مره گِرِفت و مره کوتل کده د دَمَشَق بُرد. ^{۱۲} د دَمَشَق یگ آدم د نام حنایا زندگی مُوكد که یگ شخصِ خُدا ترس، تابع شریعت و د بینِ یهودیا نیک نام بُود. ^{۱۳} او د پیش مه آمد و د پالوی مه ایسته شده گُفت: 'ای شائول برار، بینا شو. د امزو لحظه بینا شدُم و سون ازو توخ کدم. ^{۱۴} حنایا بسم دز مه گُفت: 'خدای بابَه کلونای مو تُو ره اِنْتِخاب کده تا اِراده ازو ره بدنی و شخصِ عادِل، یعنی مولا عیسی ره بنگری و آواز شی ره از دانِ خود شی بَشَنوی، ^{۱۵} چون تُو شاهد ازو موشی و د باره چیزی که دیدی و شنیدی د پیش پگِ مرُدَم شاهدهی میدی. ^{۱۶} و آلی چرا معطل آستی؟ باله شو، غُسلِ تعمیرِ بگِیر و نام ازو ره گِرِفته از گناهای خُو پاک شو. ^{۱۷} وختیکه دوباره د اورشلیم امدُم، یگ روز د خانه خُدا دُعا مُوكدُم که خاو د بِلَه مه آمد ^{۱۸} و د امزو حالت مولا عیسی ره دیدم که مُوگفت: 'زود باله شو و اورشلیم ره ایله کو، چراکه مرُدَم ازی شار شاهدهی تُو ره د باره ازمه قبول نموکنه.' ^{۱۹} و ما گُفتم: 'یا مولا، امی مرُدَم میدنه که ما د عِبادت خانه ها مورفتم و کسای ره که دز تُو ایمان آورده بُود، د بندی خانه میندختُم و میردُم. ^{۲۰} وختیکه خُونِ شاهد تُو استیفان ریختنده شد، ما د اُونجی ایسته بُودم و د

امزو کار رضایت ددُم و چپین های قاتلای شی ره نگاه کدُم. ^{۲۱} مگم مولا عیسیٰ دز مه گُفت: 'حرکت کو، ما تو ره د جای دُور د پیشِ مردُم غیرِ یهودِ ربی مومُم.'
^{۲۲} جمعیتِ مردُم تا اینجی گیای شی ره گوش کد، ولے بسم د آوازِ بلند چپنج زده گُفت: "ای رقم نفر ره از رُوی زمی گم کُنید! ای باید زنده نمَه!" ^{۲۳} دمزو غیتیکه مردُم قد چپنج-و-شورِ کلو چپنای خُو ره شور دده خاک ره د هوا باد موکد، ^{۲۴} قومندان امر کد که پولس ره د مَنه قشله بُبره و قد قَمچی ازو تحقیقات کُنه تا معلوم شُنه که از چی خاطر ای چپنج-و-شور د ضدِ ازو باله شُده. ^{۲۵} وختیکه او ره بلده قَمچی زِدو بسته موکد، پولس از صاحبِ مَنصبی که د اُونجی ایسته بُود، پُرسان کد: "آیا قانون دز شُمو اجازه میدیه که یگ نفرِ رومی ره بدون ازی که محکوم شُده بشه، قد قَمچی بزیند؟" ^{۲۶} وختیکه صاحبِ مَنصب ای توره ره شینید، پیشِ قومندان رفت و دزو گُفت: "تو میدنی چی مونی؟ ای آدم یگ نفرِ رومی آسته." ^{۲۷} قومندان پیشِ پولس رفت و از شی پُرسان کد: "دز مه بگی، آیا تو رومی آستی؟" پولس گُفت: "آره." ^{۲۸} قومندان گُفت: "ما امی حقِ تابعیتِ روم ره د قیمتِ کلو خریدیم." پولس گُفت: "مگم ما از زمانِ تولدِ خُو رومی بُودیم." ^{۲۹} پس کسای که قرار بُود از پولس تحقیق کنه، یگ دم ازو دُور شُد و قومندان وختی فامید که پولس رومی آسته ترس خورد، چُون او امر کُد که پولس ره بسته کنه.

پولس د حُضورِ شورایِ یهودیا

^{۳۰} روزِ دیگه شی ازی که قومندان میخواست قِصه ره خوب بُفامه که یهودیا از چی دلیل د سرِ پولس ادعا کده، او پولس ره برُو اُورد و امر کد که پیشوایون عالی مقام و شورایِ یهود یگ جلسه تشکیل بدیه. اوخته پولس ره تاه اُورد و د پیشِ ازوا حاضر کد.
^۱ پولس تُغری سونِ اعضای شورا توخ کد و گُفت: "آی برارو، ما تا امروز د حُضورِ خدا قد وجدانِ پاک زندگی کدیم." ^۲ اوخته حنانیا پیشوای بزرگ

۲۳

دَ کسای که پالوی پولس ایسته بُود، امر کد که دَ دان شی بزنه. ^۳ پولس دَزُو گُفت: "آی که ظاهر تو لَخْشَم-و-سفید آسته! ^a خُدا تو ره میزنه! تو دَ اُونجی شِشتی که دَ مُطابقِ شریعت دَ باره مه قضاوت کنی، مگم برخلافِ شریعت، امر مونی که مره بزنه. " ^b کسای که دَ پالوی پولس ایسته بُود، گُفت: "آیا دَ پیشوای بزرگِ خُدا توهین مونی؟" ^۴ پولس گُفت: "برارو، ما نفامیدم که او پیشوای بزرگِ آسته، چُون دَ کتابِ مَقْدَسِ نُوشته شُده که 'دَ رهبرِ قومِ خُو-بَد-و-رَد نگی.' " ^۵ وختی پولس فامید که یگ جَم ازوا صدوقیا آسته و دیگه جَم ازوا فریسیا، او قد آوازِ بلند دَ مجلسِ گُفت: "آی برارو، ما فریسی و اولادِ فریسی آستم؛ ما از خاطرِ ایمان و امید دَ قیامتِ مُرده ها دَ اینجی محاکمه موشم. " ^۶ وختی او امی ره گُفت، دَ بینِ فریسیا و صدوقیا اِختلافِ پیدا شُد و شورا دُو تقسیم شُد، ^۷ چراکه صدوقیا مُنکرِ قیامت و ملایکه و روح آسته، مگم فریسیا دَ پگِ ازی چیزا عقیده دره. ^۸ پس دَ بینِ مجلسِ غریبو کته بریا شُد و چند نفر از علمای فریسی باله شُده اعتراض کد و گُفت: "مو دَ ای آدم هیچ تقصیرِ نمینگری. از کُجا معلوم آسته که یگو روح یا ملایکه قد شی توره نَگُفته بشه؟" ^۹ اِختلافِ دَ اندازه باله رفت که قومندان از ترس ازی که پولس ره تکه تکه نَکنه، دَ عسکرا امر کد که دَ مجلسِ داخلِ شُنه و پولس ره دَ زور از مینکلِ جمعیتِ بُر کده دَ قِشله بُیره. ^{۱۰} دَ شاو امزُو روز مولا عیسیٰ نزدیکِ پولس آمده گُفت: "شُجاع بش. امو رقیمیکه دَ اورشلیم دَ باره مه شاهدی ددی، دَ شارِ روم ام باید امو رقم شاهدی بدی."

نَقْشه دَ ضِدِ پولس

^{۱۱} شاو که صَباح شُد، یهودیا قد یگدیگه خُو شِشْتنه نَقْشه کَشید و قَسَم خورد که تا پولس ره نَکُشه، نان یا آو ره دَ دان خُو نَزنه. ^{۱۲} کلوتر از چل نفر دَ ای دَسبسه شریگ

^a ۲۳:۳ دَ زبون یونانی «آی دیوالِ سفید شُده» نُوشته یه. ^b ۲۳:۳ دَ مُطابقِ تورات یگ شخص دَ محکمه تا اُو غیبت ره بے قُصور مومنه که جرم شی ثابت نَشُده بشه و قاضی دَ بله ازُو فیصله نَکده بشه.

بُود. ^{۱۴} اونا دَ دِیرِ پیشوايونِ عالی مقام و ریش سفیدا رفت و گُفت: ”مو سخت قَسَم خوردی، تاکه پولُس ره نَکُشی نان ره دَ دان خُو نَمیزنی. ^{۱۵} پس شُمو و اَعْضای شورا از قومندان خاهش کُنید که او ره صَباح دَ پیش شُمو بیره، دَ بانه ازی که شُمو میخاهید دَ باره قضیه پولُس غُو جَتَرِ تحقِیق کُنید. و مو تیار آستی که پیش از رسیدون شی دَ اینجی او ره بَکُشی. “ ^{۱۶} لیکن خوارزده پولُس ازی دَسِیسه باخبر شد و دَ قِشله رفته پولُس ره خبر کد. ^{۱۷} اوخته پولُس یکی از صاحب مَنصَبَا ره کوی کده گُفت: ”ای جوان ره پیش قومندان بُر، چُون ای میخایه دَزُو یگو چیز بَگیه. “ ^{۱۸} صاحب مَنصَب او ره دَ پیش قومندان بُرد و دَزُو گُفت: ”اُمُو پولُس که بَندی آسته، مَره کوی کده از مه خاهش کد که ای جوان ره دَ پیش ازتو بَیرم. ای میخایه دَز شُمو یگو چیز بَگه. “ ^{۱۹} قومندان دِست ازو ره گِرِفته دَ یگ گوشه بُرد و ازو پُرسان کد: ”تو چی میخاهی دَز مه بَگی؟ “ ^{۲۰} او گُفت: ”یهودیَا نَقشه کشیده که از تو خاهش کُنه تا پولُس ره صَباح دَ شورا بَیری. بانه ازوا امی آسته که اونا میخایه دَ باره ازو غُو جَتَرِ تحقِیق کنه. ^{۲۱} پس اونا ره تَن نَدی، چراکه کَلوتر از چل نفر دَ کمین ازو شِشته و قَسَم خورده که تا پولُس ره نَکُشه نَه چیز بُخوره و نَه وُچی کُنه. اونا امی آلی تیار آسته و فقط مُنتَظِرِ موافِقه ازتو یه. “ ^{۲۲} قومندان اُمُو جوان ره رُخصت کد و دَزُو امر کده گُفت: ”دَ هیچ کس نگی که مَره ازی چیزا خبر کدی. “

اِنْتِقَالَ پولُس دَ شارِ قِیصریه

^{۲۳} پس قومندان دُو نفر صاحب مَنصَب ره دَ پیش خُو طَلب کده گُفت: ”دُو صد عسکرِ پیده و هفتاد نفر سواره و دُو صد نِیزه دار تیار کُنید تاکه ساعتِ سِومِ شَاو^a دَ قِیصریه بوره. ^{۲۴} بلده پولُس ام یگو اَلَاغ حاضِر کُنید که سوار شُنه و او ره صَحیح-و-سَلَامت دَ پیش فیلکس والی بَرَسَنید. “ ^{۲۵} پس یگ خط دَ ای مضمون نِوشته کد:

^a ۲۳:۲۳ یعنی ساعتِ نَه بَجَه شَاو.

۲۶ "از طرفِ کلودیوس لیسپاس د عالی جناب فیلیکس والی، سلام تقدیم آسته. ۲۷ ای آدم ره یهودیا گِرِفته بُود و قَصَد دَشْت که بُکُشه، لیکن ما قد عسکرای خُو د اُونجی رفته او ره از چنگِ ازوا نجات دَدُم، چُون خبر شُدِه بُوَدُم که او یگ نفرِ رومی آسته. ۲۸ ازی که میخاستُم عِلَّتِ تَهْمَتِ ازوا ره بِنَامُم، ما او ره د شورای ازوا بُرَدُم. ۲۹ مگم مُتَوَجِه شُدُم که تَهْمَتِ ازوا د بارِه مَسْئَلِه شریعتِ خودونِ ازوا آسته و هیچ تَهْمَتی د بِلِه شی نَشُدِه که واجبِ قتل و یا بندی کدو بشه. ۳۰ پس وختی دز مه خبر دده شُد که د خِلَافِ امزُو آدم نَقْشِه کشیده شُدِه، فوری او ره د پیشِ ازتو ریی کدُم و د مدعیای شی ام گفتم که شکایتِ خُو ره د پیشِ ازتو برسنه."

۳۱ پس امو رقیبکه د بِلِه عسکرا امر شُدِه بُود، پولس ره د عَیْت شاو تا شارِ اَنَتی پاترس رسند. ۳۲ روزِ دِیگِه شی عسکرای پیده عسکرای سواره ره رُخَصَت کد که قد پولس د سفرِ اِدامه بَدیه و خودون شی پس سُون قِشِلِه خُو آمد. ۳۳ وختیکه اونا د قِیَصْرِه رسید، خط ره د والی دَد و پولس ره دزشی تسلیم کد. ۳۴ والی خط ره خنده از پولس پُرسان کد: "از کدُم ولایت آستی؟" وختی فامید که از ولایتِ قِیَلِیقِیَه آسته، ۳۵ او دزشی گُفت: "مدعیای تُو که د اینجی حاضر شُد، اوخته ما د گپای تُو گوش میدیم." بعد ازو امر کد که پولس ره د قَلْعِه که مشهور د قصرِ هیرودیس بُود، نگاهداری کنه.

محکمِه پولس د حُضُورِ فیلیکس والی

۱ بعد از پنج روز حنابیا پیشوای بزرگ قد چند نفر از ریش سفیدا و یگ وکیل دعوا د نامِ تِرتولُس د قِیَصْرِه رسید و ادعاهای خُو ره د ضدِ پولس د والی پیش کد. ۲ وختیکه پولس ره حاضر کد، تِرتولُس ادعاهای خُو ره شروع کده گُفت:

”جناب عالیقدر، بخاطرِ حکمرانی شُمو مو دَ اَمْنِیتِ کَامِلِ اَسْتِی و بخاطرِ دُورآندیشی شُمو دَ امزی قَوْمِ بَهْیُودِی عَدَر دَ وُجُودِ اَمَدِه ۳ و مو ازی چِیزا دَ هر جای و از هر طریقی از شُمو قدردانی و شُکرگزاری مونی. ۴ و آلی ازی که وخت شُمو ره کَلو نَگِیَرِم، خاَهش مُونِم که قد امزُو لُطْفِ هِمِیشْگی خُو دَ عَرْضِ کُوتاهِ مو تَوَجُّه کُنِید: ۵ دَز مو معلوم شُدِه که ای آدم یگِ شَخْصِ مُضِرِ اَسْتِه و دَ مِینکلِ تَمَامِ یَهُودِیا دَ سَراسِرِ دُنِیا فِتْنِه اَندازی مُونِه و امِچَنان یگِ سَرکرده فِرْقِه ناصِری^a اَسْتِه. ۶ اُو حَتّی کوشش مُوکد که خانِه خُدا ره نَجَس کُنِه، مگم مو اُو ره دِستِگِیرِ کدی [و مو میخاستی که دَ مُطابِقِ شَرِیعَتِ خُودون خُو اُو ره مَحاکِمِه کُنِی، ۷ مگم لِیسیاسِ قُومندانِ اَمَد و دَ زور اُو ره از چَنگِ مو خِلاص کد ۸ و دَ مُدَعِیایِ اَزُو اَمَر کد که دَ پِیشِ اَز شُمو بییه].^b اگِه خُودون شُمو اَزُو تَحْقِیق کُنِید، حَقِیقَتِ اِدعاها ی مو دَ خِلافِ اَزُو بَلَدِه شُمو رُوشو مُوشِه. ۹ یَهُودِیا ام دَ یَکَصَدا اِدعاها ی تَر تُولُس ره تاپِید کد و گُفت: ”راست مُوگِه!“

۱۰ وختی والی سُون پُولَس اِشاره کد که گپ بزَنه، اُو اینی رَقَم گُفت: ”ما خِبر دَرُم که عَدَر سال ها اَسْتِه که شُمو قاضی ازی مِلَّتِ اَسْتِید، امزی خاطر ما دَ خوشی از خود خُو دِفَاع مُونِم. ۱۱ شُمو مِیتِنِید معلوم کُنِید، کَلوتر از دوازده روز نَشُدِه که ما بَلَدِه عِبادتِ دَ اورشَلِیم رفته بُدُم. ۱۲ هِیچ کس مَرِه نَدِیدِه که دَ خانِه خُدا یا دَ عِبادتِ خانِه ها و یا دَ داخِلِ شارِ قَد یَگو نَفر بَحْث کدِه بَشُم و یا مَرَدُم ره دَ شُورِش اُورده بَشُم. ۱۳ و اِدعاها ی ره که فِعلاً دَ صِید مه جور کدِه اُونَا نَمِینتِه که دَ پِیشِ شُمو دَ ثُبُوتِ پَرَسَنِه. ۱۴ مگم دَ حُضُورِ شُمو اِقرار مُونِم که ما خُدا ی بابِه کَلونایِ خُو ره دَ مُطابِقِ امزُو راه که اُونَا بَدَعَتِ مُوکِبِه، عِبادتِ مُونِم و دَ پَگِ چِیزایِ که مُطابِقِ تَوَراتِ و نِوشْتِه هایِ پِیغمبرا اَسْتِه، عَقِیدِه دَرُم. ۱۵ ما رَقَمِ خُودِ امزی نَفرَا دَ خُدا اُمِیدِ دَرُم که بَلَدِه اَدَمایِ نِیک و بَد قِیامتِ دَ پِیشِ رُوی اَسْتِه. ۱۶ امزی خاطر از حد کَلو کوششِ خُو ره مُونِم که هر وخت دَ پِیشِ

^a ۲۴:۵ ناصِری: ازی که مَولا عِیسی از شارِ ناصِرِه بُود، پِیروایِ شی دَ امزُو غِیثِ دَ نامِ «ناصِری» یاد

مُوشُد. ^b ۲۴:۸ بعضی نُسَخِه ها مَتِنِ داخِلِ قُوسِ ره نَدَرِه.

خدا و انسان و جدان پاک داشته بشم. ۱۷ ما پس از چندین سال د اورشلیم آمدم تا بلده غریبای قوم خو کومک بیرم و هدیه ها تقدیم کنم. ۱۸ بعد از مراسم پاک شدو دَمزی کار مشغول بودم که اونا مره د خانه خدا پیدا کد و د اونجی نه بیر-و-بار بود و نه شر-و-شور. ۱۹ مگم چند نفر از یهودیای آسیا که د اونجی بود باید د پیش شمو حاضر شنه و اگه کدم ادعای د ضد ازمه دره، خودون ازوا بگه. ۲۰ یا امی کسای که د اینجی استه، بگیه: وختیکه ما د حضور شورا ایسته بودم، دز مه چی جرم پیدا شد، ۲۱ بغير ازی که د بین ازوا قد آواز بلند گفتم: 'از خاطر امید د قیامت مرده ها، ما امروز د اینجی محاکمه موشم!'

بندی شدن پولس د قیصریه

۲۲ مگم فیلیکس والی که خود شی از راه مولا عیسی خوب صحیح خبر دشت، محاکمه ره پس اندخته گفت: "وختیکه لیسپاس قومندان د اینجی بییه، اوخته ما د باره دعوی شمو فیصله مونم." ۲۳ پس د یگ صاحب منصب امر کد که پولس ره نظر بند کنه، مگم تا یگ اندازه او ره آزاد بیله و مانع رفت-و-آمد دوستای پولس که بلده پوره کدون ضرورت و خدمت شی مییه، نشنه.

۲۴ چند روز بعد فیلیکس قد دروسلا خاتون خو که یگ خاتون یهودی بود، د اونجی آمد و پولس ره د پیش خو طلب کده د تورای شی د باره ایمان د عیسی مسیح گوش دد. ۲۵ مگم وختیکه د باره عدالت، پرهیزگاری و جزای آخرت توره گفت، فیلیکس ترس خورد و گفت: "بلده فعلاً بورو، عتیکه فرصت پیدا شد، تو ره بسم طلب مونم." ۲۶ د حین حال فیلیکس امیدوار بود که شاید پولس بلده شی پیسه بدیه و ازی خاطر اکثر وخت او ره طلب کده قد شی نقل موکد.

۲۷ مگم بعد از دو سال پورکیوس فستوس جانشین فیلیکس شد. و ازی که فیلیکس میخاست د حق یهودیا یگ نیکی کنه، او پولس ره د بندی خانه نگاه کد.

پولس د حُضورِ فستوس والی

۲۵

۱ اوخته فستوس سه روز بعد از رسیدن خو د ولایتِ یهودیه، از قیصریه د اورشلیم رفت. ۲ پیشوایونِ عالی مقام و ریش سفیدای یهود د پیش فستوس آمده ادعا های خو ره د ضدِ پولس دزو گفت و ازو خواهش کد ۳ که دزوا لطف کده پولس ره د اورشلیم ربی کنه. اونا د کمین بود تا او ره د بین راه بکُشه. ۴ مگم فستوس د جواب ازوا گفت: ”پولس د قیصریه نظر بند آسته و خود مه د زودی د اونجی پس مورم. ۵ کسای که از مینکل شمو صاحب اختیار آسته بییه و قد مه بوره و اگه کدم خطای امزو آدم سر زده بشه، اونا ادعای خو ره روی د روی ازو بگه.“

۶ فستوس تقریباً هشت یا ده روز د اورشلیم مند و بعد ازو د قیصریه رفت. روزِ دیگه شی د چوکی قضاوت ششت و امر کد که پولس ره بیره. ۷ وختیکه پولس آمد، یهودیای که از اورشلیم آمده بود، گرد ازو ره گرفت و ادعا های کلو و خطرناک د ضدِ پولس پیش کد، مگم تنبست که ثبوت کنه. ۸ پس پولس از خود خو دفاع کده گفت: ”ما نه د خلاف شریعت یهود کدم کاری کدیم و نه ام د ضدِ خانه خدا و قیصر روم دچار کدم خطایی شدیم.“ ۹ مگم فستوس که میخواست یهودیا ره راضی نگاه کنه، د پولس گفت: ”آیا قبول دری که د اورشلیم بوری و د اونجی د پیش خود مه د باره امزی ادعا ها محاکمه شنی؟“ ۱۰ پولس د جواب شی گفت: ”فعلاً ما د پیش تخت قضاوت قیصر، یعنی دمزو جای که باید محاکمه شتم، ایسته یم و خود شمو بهتر میدنید که ما مرتکب هیچ جرمی د ضدِ یهودیا نشدیم. ۱۱ اگه مجرم بشم و یا کدم کار بد کده بشم که قابل اعدام بشه، از مرگ سرکشی ندرم. لیکن اگه ادعا های که امی نفراد خلاف ازمه کده هیچ حقیقت ندره، هیچ کس حق ندره که مره د دست امزی کسا بدیده. ما د پیش قیصر روم دادخاهی مونم.“ ۱۲ پس فستوس قد مشاورین خو مشوره کده د جواب شی گفت: ”آلی که از قیصر دادخاهی کدی، د پیش قیصر موری.“

پولس د حُضُورِ اگریپاس پادشاه

۱۳ چند روز بعد اگریپاس پادشاه و خاتون شی برنیکی د قیصریه آمد تا که د فستوس خوش آمدید بگه. ۱۴ پس ازی که اونا روزای کلو ره د اونیجی مند، فستوس قضیه پولس ره د پیش پادشاه رسنده گُفت: ”د اینجی یگ آدم آسته که از دوره فیلیکس بندی منده. ۱۵ وختیکه د اورشلیم رفتم، پیشوایون عالی مقام و کتله کلونای یهود د ضدِ ازو رسماً پیش ازمه شکایت کد و خواهش کد که او محکوم شنه. ۱۶ ما د جواب ازوا گُفتم که د رسم-و-رواج روم ای رقم نییه که یگ آدم بدون محکمه بلده جزا تسلیم شنه، بلکه پیش ازی که آدم متهم شده ره تسلیم کنه، او ره قد مدعیای شی روی د روی مونه و بلده شی فرصت میدیه تا د برابر ادعاها از خود دفاع کنه. ۱۷ پس وختیکه اونا د اینجی آمد، ما بدون معطل د روز دیگه شی د چوکی قضاوت ششتم و امر کدم که امو آدم ره بیره. ۱۸ غبتیکه مدعیای شی باله شد، د خلاف ازو هیچ جرمی ره ادعا نکد که ما انتظار دشتیم، ۱۹ بلکه د باره دین خودون شی د بین ازوا اختلاف وجود دشت و ام د باره یگ شخص د نام عیسی که مرده، مگم پولس ادعا مونه که او زنده یه. ۲۰ ازی که د ای باره دودله بودم، ازو پرسان کدم که آیا میخاهی د اورشلیم بوری تا ای قضیه د اونیجی فیصله شنه؟“ ۲۱ مگم پولس خواهش کد که تا زمان فیصله قیصر نظر بند بشه. پس ما امر کدم که او ره نظر بند کنه تا غبتیکه بتنم او ره د پیش قیصر ری کنم.“

۲۲ اگریپاس د فستوس گُفت: ”عذر میل درم که تورای ازو ره خود مه قد گوش خُو بشنوم.“ فستوس د جواب شی گُفت: ”صباح تورای شی ره میشنوی.“

۲۳ روز دیگه شی اگریپاس و برنیکی قد د بده کلو آمد و قد قومندانان و مردای نامتوی شار د صالون عمومی داخل شد. د امر فستوس، اونا پولس ره حاضر کد. ۲۴ اوخته فستوس گُفت: ”جناب اگریپاس پادشاه، و ای تمام کسای که د اینجی حاضر استید! امی آدم ره مینگرید، تمام مردم یهود، چی د اورشلیم و چی د اینجی، د سر

امزی آدم دَ پیش مه عرض کده و قد چیغ-و-شورِ کلو گُفته که ای آدم نَباید دیگه زنده بُمَنه! ^{۲۵} لیکن ما پی بُردیم که ای آدم هیچ کاری نَکده که سزاوارِ مرگ بَشه، ولے بخاطری که از قیصر دادخاهی کده، ما تصمیمِ گِرفتیم که ای ره دَ پیشِ اُزو ری کُئم. ^{۲۶} مگم ازی که مطلبِ واضحِ نَدَرَم که دَ اعلیٰ حضرت دَ باره ازی نوشته کُئم، ای ره دَ اینجی دَ پیش پگ شُمو و مخصوصاً دَ حُضورِ اگریپاس پادشاه اُردیم تا بعد از تحقیقات یگو چیز پیدا کده نوشته کُئم. ^{۲۷} چون فکرِ مَوکُئم عاقلانه نییه که یگ بندی ره ری کُئم و ادعاهای ره که دَ خلاف شی شده ذکر نَکُئم.

^۱ و اگریپاس دَ پولس گُفت: "تو اجازه دری که بلده دفاعِ خو گپ بزنی." پس پولس دَست خُو ره باله کده اینی رقم از خود خُو دفاع کد: ^۲ "آی اگریپاس پادشاه، بلده مه جای خوشبختی آسته که امروز دَ حُضورِ شُمو دَ باره تمام ادعا های که یهودیا دَ سر مه کده از خود خُو دفاع کُئم. ^۳ خصوصاً بخاطری که شُمو دَ باره رسم-و-رواجِ یهودیا و اختلافاتِ نظر که دَ بین ازوا آسته معلوماتِ کلو درید. پس خاهش مَوئم که لُطف کده دَ عرضِ بنده قد صبر-و-حوصله گوش بدید. ^۴ پگ یهودیا دَ باره راه-و-رفتارِ زندگی مه از دورونِ جوانی مه خُوب خبر دَره، از شروع که ما دَ مینکل قوم خُو دَ اورشلیم زندگی مَوکُدم. ^۵ اونا از گاه مره مینخشه؛ اگه اونا بخایه میتنه شاهدهی بدیه که ما دَ عنوانِ یگ فریسی دَ مطابقِ سختگیرترین فرقه دین مو زندگی مَوکُدم. ^۶ و آلی از خاطرِ اُمیدی که خُدا وعده شی ره دَ بابه کَلونای مو دده بُود، محاکمه موشم. ^۷ ای امو وعده آسته که دوازده طایفه مو اُمید دَره که پوره شُدون شی ره بنگره و امزی خاطرِ شاو و روز از تی دل عبادت مونه. اَره جنابِ پادشاه، از خاطرِ امزی اُمید یهودیا دَ سر مه تَهَمَت کده. ^۸ آی قوما، چرا شُمو فکر مَونید که ای ناممکن آسته که خُدا مُرده ها ره زنده کُنه؟ ^۹ ما ام فکر مَوکُدم که دَ هر وسیله مُمکن قد هر کسی که نام عیسای ناصری ره بگیری، مخالفت کُئم. ^{۱۰} امی کار ره ما دَ شارِ اورشلیم کُدم: قد

اختیاراتی که پیشوایونِ عالی مقام دَز مه دده بُود، ما بسیاری از پیرِوایِ عیسی^a ره دَ
 بندی‌خانه میندختُم و غیبتیکه اونا دَ مرگ محکوم مُوشُد، ما دَ خِلافِ ازوا رای میددُم.
 ۱۱ عَدَر وختا دَ عِبادت خانِه ها رفته اونا ره جزا میددُم و کوشِش مُوکدُم که اونا ره دَ
 کُفر گُفتو مجبور کنُم. قار-و-عَصَب مه دَ بلِه ازوا دَ اندازه کلو شد که حتی تا شارای
 خارج رفته اونا ره آزار-و-اَذیت مُوکدُم. ۱۲ دَ یکی امزی سَفرا دَ حالیکه قد حُکم و
 اختیارات از طرفِ پیشوایونِ عالی مقام سُون دَمِشَق مورفتُم، ۱۳ دَ دَم چاشت دَ بَینِ راه،
 آی پادشاه، یگ نُور ره از آسمو دیدُم که روشوتر از نُورِ اَفَتو بُود و دَ گِرِدِ ازمه و کسای
 که قد مه بُود، بَلَقده کد. ۱۴ امی که پگ مو دَ زمی اَفَتدی، ما یگ آواز ره شنیدُم که
 دَ زبونِ عِبْرانی دَز مه گُفت: 'آی شائول، آی شائول، چرا مَره آزار-و-اَذیت مُوکنی؟ دَ
 سرِ شِخله چپو قد لَغِه زِدو بلده تُو مُشکِل خَلق مونه. ۱۵ b' ما پُرسیدُم: 'صاحب، تُو
 کی آستی؟' مولا گُفت: 'ما عیسی اَسْتُم، اَمو که تُو آزار-و-اَذیت مُونی. ۱۶ آلی باله
 شو و دَ سرِ پای خُو ایسته شو. ما دَز تُو ظاهر شدُم تاکه تُو ره دَ خِدمت خُو تعین کنُم
 و تُو دَ باره هر چیزی که از مه دیدی و هر چیزی که ما دَ آینده بلده تُو نشو میدیم،
 شاهدی بدی. ۱۷ ما تُو ره از دِستِ قَوْمِ یَهُود و ام از دِستِ مِلَّت‌های غَیرِ یَهُود که تُو ره
 دَ پیشِ ازوا ربی مُونُم، نِجات میدُم. ۱۸ ما تُو ره ربی مُونُم تا چیمای ازوا ره واز کنی
 و اونا ره از تریکی دَ روشنی و از چنگِ شیطو سُونِ خُدا راهنمای کنی تا گناهای ازوا
 بخشیده شنه و اونا دَ مینکل کسای که دَ وسیله ایمان دَز مه مُقَدَّس شده، میراث دشته
 بشه. ۱۹' امزی خاطر آی اگریپاس پادشاه، ما نِسبت دَ رویای آسمانی نافرمانی نَکدُم،
 ۲۰ بلکه اَوَّل دَ یَهُودِیای دَمِشَق، اورُشَلیم و سر تا سرِ منطقه یَهُودیه و بعد اَزو دَ مردُم
 غَیرِ یَهُود اعلان کدُم که 'توبه کنید و سُونِ خُدا ببید و عملی ره انجام بدید که توبه
 شمو ره ثابت کنه. ۲۱' دَمزی دَلیلِ یَهُودِیا مَره دَ خانِه خُدا گِرِفتار کد و میخاست که

^a ۲۶:۱۰ دَ جای «پیرِوایِ عیسی» دَ زبونِ یونانی «مُقَدَّسین» نوشته یه. ^b ۲۶:۱۴ ای مَثَلِ رَقْمِ مَثَلِ

"سنگ زِدو دَ خانِه زَمبور آسته،" یعنی مُشکِلات ره خود تُو دَ جان خُو کوی مُونی.

مره بکُشه. ۲۲ مگم تا امروز خُدا مره یاری کده و آلی د اینجی ایسته یُم و د ریزه و کُته شاهدی میدیُم؛ بَعیر از چیزای که انبیا و موسی پیشگویی کده که واقع موشه، دیگه هیچ چیز ره د زبون خُو نمیرُم: ۲۳ اونا پیشگویی کد که مسیح باید دَرِد-و-رَنج بکُشه و بَحیثِ اوّلین کسی که از مُرده ها دُوباره زنده شُده نُور ره د قَوْمِ یهُود و د مِلّت های غَیرِ یهُود اعلان کُنه.

۲۴ د حالیکه پولس امی چیزا ره گُفته از خود دفاع مُوکد، فستوس د آواز بلند گُفت: "او پولس، تُو دیونه ای! عِلْمِ کلو تُو ره دیونه کده." ۲۵ پولس د جواب شی گُفت: "جناب عالیقدر فستوس، ما دیونه نییم، بلکه حقیقت و تورای عاقلانه ره مُوگم." ۲۶ اگر پیاس پادشاه که ما آزادانه د پیش شی توره مُوگم، ازی چیزا خبر دَرِه. ما یقین دَرُم که هیچ کُدم ازی چیزا از نظرِ اَرُو تاشه نییه، چراکه ای واقعه ها د جای گوشه رُخ نَدده. ۲۷ ای اگر پیاس پادشاه، آیا شُمو د پیغمبرا عقیده دَرید؟ اَره، ما میدنم که شُمو دزوا عقیده دَرید." ۲۸ اگر پیاس د پولس گُفت: "خَی تُو د امیقَس وختِ کم مره وادار مونی که مسیحی جور شُنم؟" ۲۹ پولس گُفت: "از خُدا میخایم که دیر یا زود، نه تنها شُمو اعلیٰ حضرت، بلکه پگِ کسای که امروز تورای مره میسنوه رقمِ ازمه آلی شنه، مگم نه رقمِ ازمه آلی د زنجیرا." ۳۰ اوخته پادشاه، فستوس والی، برنیکی و دیگه نفرای که د اُونجی ششته بُود، باله شُد ۳۱ و اَرُونجی بُرو اَمَد و اونا قد یگدیگه خُو نقل کده مُوگُفت: "ای آدم کاری نکده که سزاوارِ مرگ یا بندی خانه بَشه." ۳۲ و اگر پیاس د فستوس گُفت: "اگه از قیصر دادخاهی نُموکد، ای آدم می تَنست که ایله شُنه."

ربی کدونِ پولس د شارِ روم

۱ وختی قرار دزی شُد که مو از راه دریا سون ایتالیا سفر کنی، پولس و چند نفر بندی دیگه ره د یگ صاحبِ مَنْصَب د نام یولیوس که از فرقه نظامی قیصر بُود، تسلیم کد. ۲ پس د یگ کشتی که از منطقه ادرمیتیم بُود و د زودی سون

۲۷

بندر های ولایتِ آسیا^۱ رَیِ مُوشُد، سوار شُدِه حرکت کدی. اَرِسْتَرخُسِ مَقْدونِی از شارِ تسالونیکِی ام قد مو قَتی رفت. ^۳ روزِ دِیگِه شی دَ بندرِ صِیدون رسیدی و یولیوس قد پولس خوبی کد و بلده شی اجازه دد که دَ دیدون دوستای خُو بوره تا اونا ضرورت های شی ره پوره کنه. ^۴ ازونجی بسم از راه دریا رَیِ شُدی و ازی که باد از دمِ رُوی مو بُود، از گوشه گوشه جزیره قِبرس تیر شُدی. ^۵ و بعد از سفر دَ مینکلِ دریا از بغلِ قِیلیقیه و پمفیلیه تیر شُدی و دَ شارِ میرا دَ ولایتِ لیکیه رسیدی. ^۶ دَ اُونجی یولیوس صاحبِ مَنْصَبِ یگ کِشتی ره که از شارِ سِکندریه سُونِ ایتالیا رَیِ بُود، پیدا کد و مو ره دَزو سوار کد. ^۷ مو بلده روزای کلو دَ آهستگی پیش مورفتی و قد زحمتِ کلو دَ نزدیکای شارِ کینیدوس رسیدی و ازی که باد مانع پیش رفتون مو مُوشُد، مو از بغلِ جزیره کریت از پالوی سلمونی رفتی. ^۸ دَ سختی از پالوی سلمونی تیر شُدی و دَ یگ جای دَ نامِ «بندر نیک» رسیدی که دَ نزدیکای شارِ لَسائیه بُود.

^۹ کلو وخت تیر شُد و اِدامه سفر از راه دریا دَ امزو غیتِ خطرناک بُود، چراکه زمانِ روزه گاه تیر شُدِه بُود. ^b پس پولس دَزوا نصیحتِ کده ^{۱۰} گُفت: ”او مردم، ما مینگرم که سفر مو ازی کده پیش خطرناک آسته؛ نه تنها دَ کِشتی و بار شی کلو نقصان میرسه، بلکه دَ جان های از مو ام.“ ^{۱۱} مگم صاحبِ مَنْصَبِ دَ تورای کِشتی وان و صاحبِ کِشتی کلوتر تَوَجُه دَشت تا دَ تورای پولس. ^{۱۲} و ازی که امو بندر بلده تیر کدون زمستو مناسب نَبُود، تمام ازوا صلاح دید که ازونجی حرکت کنه تا شاید دَ فینیکس که یگ بندرِ کریتی بُود و رُوی شی سُونِ شمالِ غربی و جُوبِ غربی واقع شُد، برسه و زمستور ره دَ اُونجی تیر کنه.

^a ۲۷:۲ بلده معلومات دَ باره آسیا دَ فهرست لغاتِ مُشکلِ رُجوعِ کُنید. ^b ۲۷:۹ زمانِ روزه که دَ امزی آیه ذکر شُدِه مربوطِ «روزِ کِفاره» مُوشه که هر سال دَ تیرماه دَ شروعِ فصلِ طوفانی دَ جای اُورده مُوشُد.

رَبِي كَدُونِ پُولْسِ دَ شَارِ رُومِ

۱۳ وختیکه بادِ مُلایِمِ جَنُوبیِ باله شُد، اونا گُمان کد که مِیتنه دَ مقصدِ خُو بَرَسه. پس اونا لَنگَرِ^a کِشتی ره باله کش کد و مو از بَعْلِ کریتِ رَبِي شُدی. ۱۴ لیکن زیاده وخت تیر نَشُد که یگ بادِ تُند، مشهور دَ بادِ «شمالِ شَرَقی» از طرفِ جَزیره کریت باله شُدِه دَ کِشتی زَد. ۱۵ ازی که کِشتی گیرِ مَند و نَتَنِست دَ دَمِ بادِ پِیش بوره، مو خود ره دَ دَمِ بادِ ایله کدی و بے اختیار بُرده شُدی. ۱۶ وختی دَ بَعْلِ یگِ جَزیره ریزگِگ دَ نامِ کاودا رسیدی، دَ زَحمتِ کَلو تَنِستی که کِشتی ریزگِگ^b ره دَ چنگِ بیری. ۱۷ بعد از باله کَدونِ اَزو خَدمایِ کِشتی دَوروبرِ کِشتی کُنه ره قد ریسپو محکم بسته کد و از ترسِ ازی که کِشتی دَ ریگزارِ سِیرتیس گور نَره اونا لَنگَرِ کِشتی ره تاه کد و ایشته که کِشتی اُمورِقم دَ دَمِ بادِ بُرده شُنه. ۱۸ روزِ دِیگِه شی ازی که باد دَ شِدَّتِ کِشتی مو ره میزد، اونا بارِ کِشتی ره دَ پورته کدو شُد ۱۹ و دَ روزِ سِومِ اونا قد دِستایِ خود خُو آسبابایِ کِشتی ره دَ دریا پورته کد. ۲۰ بلده روزایِ کَلو نه آفتو معلوم شُد و نه سِتاره ها. بادِ اُمورِقم دَ شِدَّتِ خُو اِدامه دَشت و دِیگِه هیچ اُمیدِ نِجاتِ بلده مو نَمَنده بُود.

۲۱ دیر وخت موشد که اونا چِیزی نَخورده بُود. دَ امزو غَیتِ پُولْسِ دَ مینکلِ ازوا ایسته شُدِه گُفت: ”او مردم! شمو از اوّل باید دَز مه گوش میدید و از جَزیره کریت حرکت نَموکدید تا از پگِ امزی ضرر و تاوان بیغم مومندید. ۲۲ آلی از شمو جدی خاهش موم که همتِ خُو ره از دست ندید، دَ مینکلِ شمو دَ جانِ هیچ کس نُقصان نَمیرسه، بلکه فقط کِشتی از دست موره. ۲۳ چون دِشاورِ ملایکه خُدایِ که ما مربوط شی آستم و او ره پَرستش موم، دَ پالوی مه ایسته شُدِه ۲۴ گُفت: ’آی پُولْسِ نَتَرس، چراکه تُو باید دَ پِیشِ قِیصرِ حاضرِ شنی و خُدا جانِ پگِ همسفرایِ تُو ره ام بخاطرِ ازتو بخشیده.’

^a ۲۷:۱۳ لَنگَرِ یگِ آیینِ گَرنگِ آسته که وختِ کِشتی ایسته موشه کِشتی ره دَ یگِ جایِ نگاه مونه.

^b ۲۷:۱۶ عَموماً کِشتی های کُنه باربری و مُسافربری دَ پُشتِ خُو یگِ کِشتی ریزگِگ دَشت.

۲۵ پس ای مردُما، قوی دل بشید، چون ما دَ خدا ایمان دَرُم که اُمُو رَمیکه بلده مه گُفته شده، اُمُو رقم موشه. ۲۶ لیکن کِشتی مو باید دَ یکی ازی جزیره ها دَ ریگ گور بوره. ”
 ۲۷ دَ شاو چاردهم دَ حالیکه مو دَ دریای آدریاتیک ایسو-و-اوسو هَی موشدی، تقریباً دَ نیمِ شاو خدماي کِشتی گمان کد که دَ خُشکی نزدیک شده. ۲۸ پس اونا آو ره اندازه کد و آو بیست بیه آدم بود؛ کمی پیشتر رفته بسم اندازه کد و آو پوزده بیه بود. ۲۹ و از ترس ازی که کِشتی مو دَ سنگا نخوره، اونا از پُشتِ کِشتی چار لنگر ره دَ دریا اندخت تا کِشتی ره ایسته کنه و دُعا موكد که زودتر روز واز شُنه. ۳۰ خدماي کِشتی قصد دشت که از کِشتی دوتا کنه و دَ بانه ازی که لنگرا ره از پیش کِشتی دَ دریا میندزه، کِشتی ریزگ ره دَ دریا تاه کد. ۳۱ اوخته پولس دَ صاحبِ مَنْصَب و عسکرا گُفت: ”اگه خدماي کِشتی دَ کِشتی نمنه، شُمو نَمیتینید نجات پیدا کنید.“ ۳۲ پس عسکرا ریسپونای کِشتی ریزگ ره منئی کده او ره ایله کد.

۳۳ کمی پیش از روز واز شدو پولس دَ پگ عذر-و-زاری کد که یگو چیز بخوره و گُفت: ”امروز چارده روز آسته که دَ انتظار ایسته شدون طوفان آستید و بدون خوراک ششته هیچ چیز نخورید. ۳۴ آلی دز شُمو عذر مونم که یگو چیز بخورید، چون بلده زنده مندو شُمو دَ خوراک ضرورت درید. یگ تار موی از سر هیچ کدم شُمو کم نموشه.“
 ۳۵ بعد از گفتون امزی توره نان ره گرفت و دَ حُصورِ پگ خدا ره شکر کده نان ره میده کد و دَ خوردو شد. ۳۶ اوخته پگ ازوا دلگرم شده اونا ام دَ نان خوردو شد. ۳۷ جمله مو دَ کِشتی، دو صد و هفتاد و شش نفر بودی. ۳۸ وختیکه پگ سیر شد، اونا تمام گندم ره دَ دریا پورته کد تا کِشتی سُبک شُنه.

میده شدون کِشتی

۳۹ وختی روز واز شد، خدماي کِشتی زمی ره روش نَنبست، مگم یگ خلیج^a ره دید که ساحل ریگزار دشت. اونا تصمیم گرفت که د صورتِ امکان کِشتی ره د امزو ریگزار بَشنه. ۴۰ پس اونا بند لنگرا ره مُنثی کده لنگرا ره د دریا ایله کد و د حین حال ریسپونای جَلو کِشتی^b ره ام واز کد. بعد ازو بادبان پیش کِشتی ره باله کش کد و کِشتی ره یکسره سون ریگزار هی کد. ۴۱ لیکن کِشتی قد یگ بُغُنڈی ریگزار نُکر کد و د ریگ شِشت. پیش رُوی کِشتی محکم بند مند و هیچ شور نَخورد، مگم پُشت کِشتی بخاطر صَربه جلپه های شَدید دریا جو جو شد. ۴۲ عسکرا قصد کد که بندی ها ره بکُشه تا نَشنه که یگون شی آو بازی کده دوتا کنه. ۴۳ مگم صاحب منصب که میخاست پولس ره نجات بدیه، نه ایشته که اونا نقشیه خو ره عملی کنه، بلکه امر کد که هر کسی که آویازی ره یاد دَره اول خود ره د دریا پورته کنه و د خُشکی برسنه ۴۴ و باقی نفرا د بله تخته چپو ها و د بله تخته های کِشتی از دُمبالِ ازوا بوره. دمزی رقم یگ صحیح-و-سلامت د خُشکی رسید.

د جزیره مالت

۲۸^۱ وختیکه صحیح-و-سلامت د لب دریا رسیدی، اوخته فامیدی که نام ازو جزیره مالت آسته. ۲ مردم اونجی قد ازمو کلو خوبی کد. ازی که بارو موبارید و هوا یخ بود، اونا آتش داغ کده از پگ مو پذیرایی کد. ۳ پولس یگ مقدار خاشه جم کده آورد و د حین ایشته د بله آتش یگ مار از قد ازو بخاطر گرمی آتش

^a ۲۷:۳۹ «خلیج» یگ حصه بحر آسته که از سه طرف بند آسته و از یگ طرف د خود بحر راه دَره.

^b ۲۷:۴۰ «جلو کِشتی» یگ تخته چوبی آسته که د زیر دل کِشتی د پسنه حصه شی وجود دَره و کِشتی وان

د وسیله ازو کِشتی ره اداره مونه.

بُر شد و دِست شی چسپید. ^۴ وختی مردُم امزُو جزیره مار ره دِست شی اوزو دید، قد یگدیگه خُو گُفت: ”ای آدم حتماً قاتِل اَسته. اگرچه از دریا نجات پیدا کده، مگم عدالتِ اِلهی اجازه نمیدیه که زنده بَمَنه.“ ^۵ مگم پولس مار ره تُک زده دِ مَنه آتش اَندخت و هیچ ضرر دز شی نرسید. ^۶ اونا مُنتَظِر بُود که جان شی اَماس کُنه یا ای که بے بلغه دِ زمی بُفته و بُمَره. لیکن بعد از اِنتِظارِ کَلو اونا دید که هیچ ضرری دِ پولس نرسید. اوخته فِکر ازوا بَدَل شد و اونا گُفت: ”ای یکی از خُدايو اَسته.“

^۷ دِ نزدیکِ امزُو جای زمینای و جُود دَشت که مرَبوطِ حاکِمِ امزُو جزیره مُوشُد که پُوبلیوس نام دَشت. او مو ره دِ خانه خُو بُرد و از مو پذیرایی کده مُدتِ سه روز مهمو نوازی کد. ^۸ دَمزُو غیت آته پُوبلیوس جاگه‌یی بُود و تاو و پیچشِ خُونی دَشت. پولس دِ مُلاقاتِ اَزو رفت و دُعا کده دِستای خُو ره دِ بَله شی اِشت و او ره شفا دَد. ^۹ بعد اَزو واقعه پَگِ ناجورای دِیگه امزُو جزیره ام اَمَد و شفا یافت. ^{۱۰} امزی خاطر اونا مو ره کَلو اِحترام کد و غیتیکه تیاری رفتو ره میگرِفتی، چیزای ره که ضرورتِ دَشتی بلده مو تهیه کد.

رسیدونِ پولس دِ شارِ روم

^{۱۱} بعد از سه ماه مو دِ یگ کِشتی که از سِکندریه بُود و زِمستو ره دِ جزیره مالت تیر کُد، سوار شُدی. دِ بَله امزُو کِشتی علامتِ «جوزا» نَصَب شده بُود. ^{۱۲} ^a وختیکه مو دِ شارِ سِراکُوز رسیدی، سه روز دِ اُونجی مَندی. ^{۱۳} از اُونجی دِ کِشتی حرکت کده دِ شارِ ریغیوم رفتی. یگ روز بعد از رسیدون مو بادِ جَنوبی باله شد و مو دِ روزِ دِیگه شی دِ بندرِ پُوتیولی رسیدی. ^{۱۴} دِ اُونجی برارای ایماندار ره پیدا کدی که مو ره دعوت

^a ۲۸:۱۱ جوزا یعنی «دوگتی» و دوگتی بلده امزُو مردُم نشانی دُو خُدايو دِ نامِ «کاستور» و «پولوکس» بُود. امو مردُم عقیده دَشت که امو دُو خُدا دِ سفرِ دریایی قد ازوا کومک مونه. امزی خاطر اونا ای نشانی ره دِ سرِ کِشتی های خُو نَصَب مَوکد.

کد و مو مُدَّتِ هفت روز ره قد ازوا مَندی و ازونجی آخِرکار سُون شارِ رُوم آمدی. ۱۵ ایماندارای رُوم وختی از رسیدون مو خبر شد، تا بازارِ آپیوس و یگ آغیل دَ نام «سه سماوات» دَ دَمِ راهِ مو آمد. غَیتیکه پولس اونا ره دید، خُدا ره شکر گُفت و دِل پَیدا کد. ۱۶ وختی دَ رُوم رسیدی، دَ پولس اجازه دده شد که دَ یگ خانه قد یگ عسکر که ازو مُحافِظتِ مَوکد، تنهای خُو بشینه.

۱۷ بعد از سه روز پولس رهبرای یهودیا ره کوی کد و غَیتیکه اونا جَم شد، دزوا گُفت: "آی برارو، اگرچه کَدَمِ عملی بد دَ ضِدِ قَومِ یا رسم-و-رَواجِ بابَه-کلونای خُو نکدیم، ولے ما دَ اورشلیمِ دِستگیرِ شده تسلیمِ رُومیا شدیم. ۱۸ رُومیا از مه تحقیق کد و میخاست که مره ایله کُنه، چراکه هیچ جُرمی دَز مه پَیدا نَشُد که سزاوارِ مرگ بشه. ۱۹ مگم یهودیا مُخالِفَتِ کد و ما مجبور شدُم که از قَیصر دادخاهی کُتم. باوجودِ ازی ام دَ ضِدِ قَومِ خُو هیچ شکایتی نَدَرُم. ۲۰ دَ امزی دَلیل شُمو ره کوی کدُم تا شُمو ره بِنِگَرُم و قد شُمو توره بگُم، چُون ما از خاطرِ اُمیدِ اسرائیل دَ ای زنجیرِ بَندِ اَسْتُم. ۲۱ اونا دَزو گُفت: "هیچ کَدَمِ خط از ولایتِ یهودیه دَ باره ازتو دَز مو نَرسیده و از برارونی که ازونجی آمده ام کسی دَ باره تو توره یا خبرِ بد نَگُفته. ۲۲ لیکن مو میخاهی نظر تو ره بَشَنوی. مو میدنی که مرَدُم دَ هر جای دَ ضِدِ امزی فرقه بدگویی مونه."

۲۳ پس اونا یگ روز ره تعیین کد و عَدر کسا بلده دیدونِ پولس دَ خانه شی آمد. اوخته او از صُبح تا شاو دَ باره پادشاهی خُدا قد ازوا دَ تفصیل توره گُفت و کوشش کد که قد شریعتِ مُوسی و نَوشته های انبیا اونا ره دَ باره عیسیٰ مسیح قناعت بَدیه.^a ۲۴ بعضی ازوا توره های ازو ره قَبُول کده ایمان اُورد، ولے بعضی های شی ایمان نُورد. ۲۵ وختیکه دَ بَین ازوا اِختلافِ نظر پَیدا شد، اونا اُونجی ره ایله کد. مگم پیش از رَفْتونِ ازوا پولس اینی توره ره گُفت: "روحِ اَلْقُدسِ تَوسَطِ اِشعیا نَبی دَ بابَه-کلونای شُمو چی خُوب گُفته بُوَد،

^a ۲۳:۲۸ اونا ره قناعت بَدیه که مولا عیسیٰ امو مسیح، یعنی نجات دهنده از طرفِ خدا آسته.

۲۶ دَ پِیشِ امزی قوم بورو و بُگی:

”شمو شِنیده مورید، مگم هرگز پی نَموفتید؛
دوامدار توخ مُونید، لیکن هرگز نَمینگرید،

۲۷ چُون دِلِ امزی قوم سخت شُدِه

و گوشای شی گِرنگ شُدِه

و اونا چیمای خُو ره پُوٹ کِرِفْتِه،

نَشْنِه که قد چیمای خُو بِنگرِه

و قد گوشای خُو بَشْنِه

و قد دِلِ خُو پی بُبرِه و پس تاو بُخورِه

و ما اونا ره شفا بدیم.”

۲۸ و آلی بدَنید که ای نجاتِ الهی دَ غَیرِ یهودیا دده شُدِه و اونا اُو ره قَبُول مونه.”

۲۹ [غَبْتیکه پولس ای چیزا ره گُفت، یهودیا دَ حالیکه قد یگدیگِه خُو سخت بَحْث

مُوکد، اَزونجی رفت.]^a

۳۰ پولس دُو سالِ تمام دَ خانه کِرایی زندگی مُوکد و هر کسی ره که دَ پِیش شی میمَد،

خوش آمدید مُوگُفت. ۳۱ اُو دَ دلیری کامل و آزادانه پادشاهی خُدا ره اِعلان مُوکد و دَ

بارِه مولا عیسیٰ مسیح تعلیم میدَد.

^a ۲۸:۲۹ بعضی نُسَخه ها امی آیت ره که داخلِ قَوسِ آسْتَه، نَدَرِه.